

Se încheie un an de muncă rodnică, se încheie un an de strălucite biruinți în împlinirea aspirației pe care partidul comunist a ridicat-o la rang de lege supremă a existenței noastre : aceea de-a ne vedea patria — Republica noastră românească — tot mai înfloritoare, ridicându-se falnic, stăpână pe destinele sale, în rîndul țărilor demne ale lumii, aceea de-a ne vedea poporul — minunatul nostru popor — bucurîndu-se din plin de roadele jertfei îndelungate pentru libertate și dreptate și ale trudei sale eroice de azi pe întinsele orizonturi de creație a unei noi și prospere civilizații.

Se încheie un an — primul din actualul cincinal — în care, dincolo de bogăția oricărui bilanț, se relevă certitudinea generatoare de noi și impetuoase energii și istoricele hotărîri elaborate de Congresul al XIII-lea — grandios program de acțiune revoluționară al Frontului Democratiei și Unității noastre Socialiste — se împlinesc neabătut, că indicatorii etapei pe care o parcurgem — calitatea, eficiența, competitivitatea — se constituie în trepte trainice pentru ridicarea la un stadiu superior al progresului nostru material și spiritual.

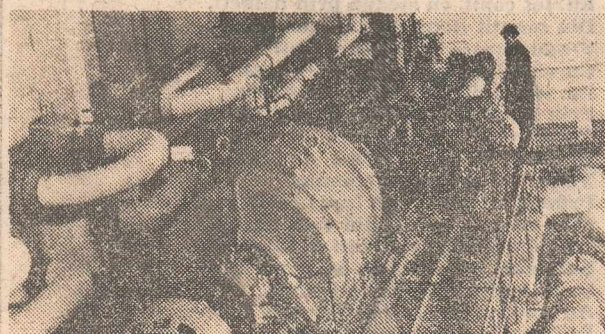
Sînt toate acestea motive de satisfacție adîncă, de justificată mîndrie ce se însoțesc de sentimentul dragostei și recunoștinței pentru partid, din gîndul și culezanța cărui prind viață și contur măreț izbînzile noastre.

Și sînt toate acestea temelii durabile pe care vom așeza eforturile unui nou an, cu aceeași încredere în justetea drumului ales, cu același atașament la datoria față de țară și popor și tot mai uniți în hotărîrea de-a acționa, fiecare la locul de muncă și-n fiecare clipă a vieții noastre, așa cum permanent ne îndeamnă, cu înțelepciunea cuvîntului său și cu pilduitoarea sa faptă revoluționară, conducătorul iubit al partidului și al țării, TOVARĂȘUL NICOLAE CEAUȘESCU.

La mulți ani!

„Să privim viitorul poporului nostru, al națiunii noastre — și pentru viitorul său liber și independent să facem totul pentru dezvoltarea forțelor de producție, a bazei tehnico-materiale, a științei și culturii patriei noastre“

Din faptele de muncă
ale anului 1986

(paginile 4,5,6 și 7)

Cîntarea României

In zodia artei

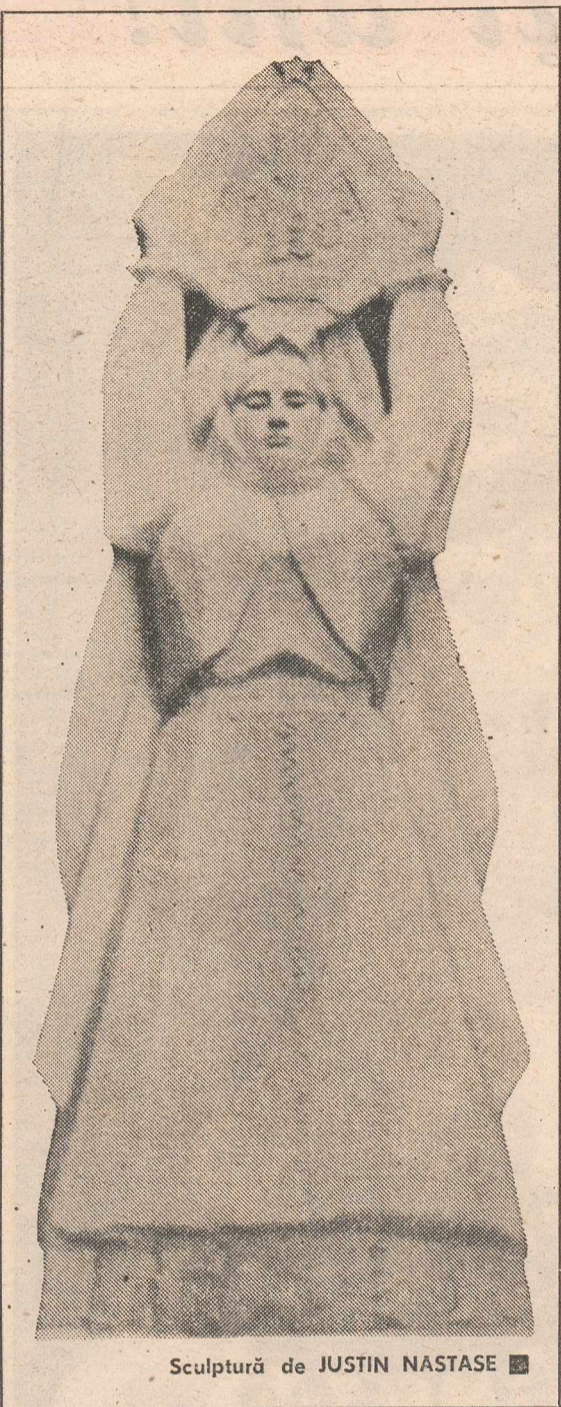
(pagina 9)

Două reportaje
din lumea satului

Paginile 12 și 13

Republica, patria noii noastre democrații

Sculptură de JUSTIN NASTASE

Sărbătorim 39 de ani — la anul vom sărbători jubileul a patru decenii — de Republică pe pământul de la Dunăre și Carpați. Sărbătorim, la 30 Decembrie, acel act istoric de căpetenie al existenței noastre ca țară și neam, acel act care, deseniindu-ne locul nou pe harta geografică și spirituală a lumii, a dat trup visului hrănit din veac de sullarea românilor din toate zările, vis menit — așa cum arăta președintele Republicii, tovarășul Nicolae Ceaușescu — „să înlățească dreptul sacru al poporului de a fi singur stăpîn în patria sa strămoșească”.

Sînt 39 de ani de la acel memorabil 30 Decembrie 1947 care a consacrat, cu fericită formulă a lui Bălcescu, „domnirea poporului prin popor”, instalarea la cîrma destinului național a maselor largi, factor ignorat o întregă epocă. Ele, aceste mase, nu intrau totuși pentru prima oară în istorie abia atunci, căci fără prezența lor demiurgă nu există istorie și nu există țară. Ele au decis în reputate și cruciale rînduri destinul acestui popor, care este ceea ce este, în ultimă instanță, prin această prezență a lor. Dar 30 Decembrie 1947 înseamnă, în cronica României, mai mult decît atît, înseamnă nu numai prezență, ci asigurarea participării maselor la istorie, ca act creator. Iar cel care a asigurat în chip programatic această participare, cel care a dirigit-o efectiv, cel care i-a decis caracterul de lege, iar prin aceasta eficiența, a fost Partidul Comunist Român, autorul actului revoluționar din August 1944, deschizătorul epocii libertății, ctitorul „dreptului sacru al poporului de a fi singur stăpîn în patria sa strămoșească”.

Această participare a maselor, a poporului, la actul deciziei naționale, ca expresie a consonanței organice a socialismului cu democrația, emancipînd principiul democrației ca supremă realitate și ca factor primordial al progresului societății, a cîmpătat o nouă și puternică relevanță în anii care s-au scurs de la Congresul al IX-lea al partidului, anii cînd România a devenit Republică Socialistă, cîni cînd noua Constituție a patriei, definind drepturile și îndatoririle cetățenești într-o superioară etapă a dezvoltării noastre economico-sociale, a întrupat generoasa idee — emanație a gândirii revoluționare a președintelui Nicolae Ceaușescu — potrivit căreia „nu se poate concepe o orînduire socialistă fără asigurarea celei mai largi democrații pentru toți oamenii muncii”.

Ce a rezultat, se vede, o vedem și o trăim cu loții, prin tot ceea ce dă relief și sens muncii și existenței noastre. A rezultat o democrație reală, coborîtă din rama sloganului în viața cea vie, conferind substanță și strălucire acestei vieți. A rezultat acea democrație fără echivalent în peisajul nostru istoric — și nu numai al nostru! —, în care partidul, devenit centrul vital și centrul de forță al națiunii, conduce nu „de sus”, dintr-o intangibilă zonă situată deasupra maselor, nu „în numele poporului”, ci împreună cu poporul, pentru popor, oferindu-i poporului acel cadru nou și original, acel cadru „unic în felul său”, cum pe bună dreptate l-a definit președintele României, în care dreptul de opțiune și de decizie al omului muncitor în problemele ce-l privesc și privesc societatea se afirmă direct și plenar. S-a creat, în acești 21 de ani, o multitudine de structuri și mijloace, de organe și organisme larg reprezentative, acționînd deopotrivă la nivel național și în toate straturile sociale, în toate vetrele de muncă și de creație, făcînd ca unicitatea scopurilor, a interesei generale comune, să nu excludă ci, dimpotrivă să-și adjucece, în chip necesar și fertil, acele elemente care exprimă și întăresc bogăția, varietatea, diversitatea în unitate a vieții noastre, pluralitatea de interese specifice, clar evidențiate și armonice articulate într-un unic și dens suvoi creator. Adunările generale și consiliile oamenilor muncii, autoconducerea și autogestiuinea muncitorească, instituționalizarea congreselor și conferințelor naționale (ale oamenilor muncii, deputaților, tîranilor, științei, învățămîntului, culturii etc.), organizațiile de masă și obștești (peste 50!) ale României de azi, ca și alte importante întemeieri democratice, sînt, la față, tot ctirea eficiente forme de activizare politică și de sporire a contribuției maselor la conceperea și conducerea propriilor lor destine.

Centrul de convergență al tuturor acestor structuri, mijloace și forme prin care se manifestă, cu un dinamism fără precedent, acțiunea socială de masă în România epocii noastre este **Frontul Democrației și Unității Socialiste**, condus de însuși secretarul general al partidului, președintele Republicii, tovarășul Nicolae Ceaușescu. Acest sistem unitar și larg, deschis și suplă, al democrației noastre nuncitorești-revoluționare, dictat de înseși cerințele vieții, ale realităților noastre specifice, inconfundabile și îrepetabile în esența lor, favorizează marele dialog pe care partidul, conducerea sa îl poartă strîns și statornic cu masele, stimulîndu-le inițiativa istorică, aportul viu, creator, pe toate planurile și, cu deosebire, pe cel al economiei, ca factor motor al impetuozității noastre înaintări.

Recentele lucrări ale unor foruri larg-representative pentru conducerea democratică a societății românești — plenara Consiliului Național al F.D.U.S., plenara Consiliului Național al Oamenilor Muncii, plenara C.C. al P.C.R., dezbaterile Camerei legislative a consiliilor populare, sesiunea Murii Adunării Naționale — au evidențiat, orlată mai mult, faptul că noua noastră democrație, purtînd pecetea celei mai dinamice epoci din istoria patriei, e strîns legată de dezvoltarea economiei, de succesele ei, ca și de ardelele ei nevci și sarcini, de participarea activă a maselor, a fiecărui om al acestei țări, la înlățuirea marilor planuri ale înaintării noastre, alcătuite cu consultarea largă a națiunii, exprimîndu-i acesteia vrierile și nădejile. Efortul dăruit, competent, în munca de zi cu zi, cu tot ceea ce presupune el în planul continuu perfecționării a cunoștințelor, a celor tehnico-științifice în primul rînd, ca și în planul conștiinței, devine, în aceste condiții supremul mod de manifestare și afirmare a omului noii noastre democrații, supremul mijloc al dezvoltării acesteia pe o spirală mereu suitoare.

În concepția de o unică rednicie istorică a cîrmaciului destinului național, democrația devine astfel un rezultat a cărui eficiență, în ultima analiză, ține de dreapta înțelegere a raportului dintre legile generale și activitatea practică de edificare a viitorului spre care tindem. „Nu există — sublinia, recent, tovarășul Nicolae Ceaușescu — niște modele sau niște legi sau adevăruri care pot acționa de la sine, în orice condiții, iar factorul subiectiv — partidul, clasa muncitoare, poporul — să aștepte rezultatele acestor legi și adevăruri obiective. Oricît de bune ar fi acestea, ele nu pot da rezultate decît în măsura în care oamenii, partidul nostru, poporul, știu să le folosească și, plecînd de la ele, să asigure mersul ferm înainte al patriei pe calea socialismului și comunismului”.

Concluzia, în aceeași ilustră formulare, se degajă limpede, constituindu-se ca un vibrant îndemn adresat conștiințelor naționale :

„Să dezvoltăm larg democrația muncitorească-revoluționară, asigurînd participarea întregului popor la conducerea tuturor sectoarelor, a societății noastre — aceasta constituînd factorul fundamental, garanția desfășurării în cele mai bune condiții a întregii noastre activități. Făurim socialismul și comunismul cu poporul, pentru popor; deci, pornind de la această teză revoluționară, trebuie să facem totul pentru ca poporul să fie pe deplin conștient, să înțeleagă bine toate problemele dezvoltării patriei noastre, precum și toate problemele internaționale și să acționeze într-o deplină unitate, sub conducerea comuniștilor, pentru a asigura ridicarea țării noastre pe noi culmi, victoria socialismului și comunismului în România, întărirea independenței și suveranității patriei!”.

Răspunsul nostru, al tuturor fiilor acestui pămînt, indiferent de naționalitate, constituie în marele bloc de granit al republicii noastre socialiste, va fi — ca totdeauna cînd ne-o cere Eroul națiunii — pe măsura unui popor eroic.

Pășim spre Anul 40 al Republicii cu siguranță de gospodari — de gospodari ai întregii țări — și cu revoluționară și patriotică sete a marilor împliniri naționale, știînd bine cine sîntem, ce vrem, ce putem și ce trebuie să fim.

ILIE PURCARU

Cîntece pentru plaiul străbun

Doină

Lerui ler de lingă cer
Unde doinele nu pier
Ler din munții Orăștiei
Unde-i miezul veșniciei
Pe-o colină fără moarte
Unde ni-i zidită carte
Din dainele murmurate
La lumina stelelor
Arborii inelelor
Arborului celui mare
Rămuros, din răsufllare...

Iarnă la Tebea

Aici, la Tebea, ninge din bătrîni,
La munte urcă nunțile-n baladă
Pe sănii înflorate, rădăcini
De la goruni ce n-au știut să cadă.
Sărut ninsoarea cu-n pridvor în gînd
Cu porțile deschise, de primire,
Să vină oaspeți omenoși cîntînd
Tribuni din instelate cimitire...
Fîntînile sub tulpnice scot vin

Și piinea pe ștergare înflorate
Mi-s alfabet de suflet de român
Din graiul vechi, întroiennit prin sate.

Dorul românesc

Cu munții l-am tăcut, ca pădureni,
Cu ape clare și îngîndurate...
Știam ceva ce și acuma știu,
Prin cosmosul puzderiei de sate...
Sînt păstrătorul tainei lui dîntii
Cu doinele, prin dor, mă omenesc,
Fring piinea lui, sărut și căpătii,
Intraductibil, Dorul Românesc.
Știam ceva ce și acuma știu,
Păstrez și port cu mine, mai departe
Și va rămîne cînd n-o fi să fiu —
Cum dănuie
ce n-are nici o moarte.

Țara

Numai în tine mă-nered
Numai cu tine sînt însumi
Țară, lumină, să văd,
Arc peste plînsu-mi.
Locul sub stele mi-l știu
Locul mi-l țin, orice-ar fi.
Simbure cosmic și viu —
Noapte și zi.
Numai de tine mi-e dor

Doru-mi-i numai de tine!
Trecut-prezent-viitor
Triunghi instelat pe coline.
Fie-mi lumina ușoară
Cînd n-oi mai fi
Și din mormînt, dulce țară,
Viu, voi iubi!

Colind de copil

Eu, tot copil, cu steaua prin nămeți,
Din munții Retezat, copil cu steaua,
V-aduc urare de la daco-geți
Cu viscolul, cu vinul și cu neaua.
Eu, tot copil, cu steaua din bătrîni,
Prin satele moșite-n străvechime
Colind cum se colindă la români
De viață lungă, de noroc, de bine...
Vă fie Anul Nou cu omenie,
Pruncii vă crească-n legea celor buni,
Cum ne-au crescut, din veac de veșnicie,
Zeii pămînteni, străbunii din străbuni.
Sub mari procoviți de omăt nu zace
Griul nădejzii întru ce-i curat...
An Nou cu sănătate și cu pace
În trupul țării binecuvîntat!

EUGEN EVU

Pe prima pagină reproducere
după lucrarea „Republica” de
Elena Greulesi

Moment important în dezvoltarea relațiilor româno-bulgare

Tradiționalele legături de prietenie și solidaritate dintre poporul român și poporul bulgar s-au ridicat în ultimele decenii pe o treaptă superioară, au cunoscut o continuă extindere. Un rol de excepțională importanță în dezvoltarea acestor relații îl au întâlnirile și convorbirile dintre tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretar general al Partidului Comunist Român, președintele Republicii Socialiste România, și tovarășul Todor Jivkov, secretar general al Comitetului Central al Partidului Comunist Bulgar, președintele Consiliului de Stat al Republicii Populare Bulgaria. În acest cadru se înscrie și întâlnirea prietenească de lucru pe care tovarășul Nicolae Ceaușescu, împreună cu tovarășa Elena Ceaușescu, a avut-o săptămîna trecută la Giurgiu și Ruse cu tovarășul Todor Jivkov.

În timpul convorbirilor oficiale care au avut loc cu acest prilej s-a hotărît să se stimuleze dezvoltarea continuă a raporturilor bilaterale politice, economice, culturale și în alte domenii de activitate. După cum se subliniază în Comunicatul dat

publicității la încheierea întâlnirii, cei doi conducători de partid și de stat au acordat o atenție deosebită creșterii volumului schimburilor de mărfuri dintre România și Bulgaria, lărgirii și adîncirii în continuare a specializării și cooperării în producție, în special în domeniile construcțiilor de mașini, electrotehnicii, electronicii, metalurgiei, chimiei, valorificării în comun a potențialului hidrotehnic al fluviului Dunărea. În acest context, a fost relevată necesitatea aprofundării colaborării de lungă durată, căutării de noi posibilități pentru extinderea acesteia, utilizării mai largi în acest scop a unor forme avansate de conlucrare, inclusiv a legăturilor directe dintre întreprinderi din cele două țări, pe baza colaborării și a specializării în producție. S-a subliniat că sporirea eficienței colaborării tehnico-științifice și creșterea rolului acesteia în realizarea în comun a unor obiective economice de amploare constituie o rezervă importantă a relațiilor economice româno-bulgare.

Întîlnirea prietenească de lucru dintre tovarășii Nicolae

Ceaușescu și Todor Jivkov a prilejuit și un schimb de păreri asupra celor mai importante probleme actuale ale situației internaționale. S-a apreciat că problema fundamentală a epocii contemporane o constituie apărarea păcii, oprirea cursei înarmărilor și trecerea la măsuri concrete de dezarmare, în primul rînd de dezarmare nucleară, eliminarea pericolului unei catastrofe nucleare. Cei doi conducători au reafirmat sprijinul față de programul propus de U.R.S.S. cu privire la lichidarea generală și totală a armelor nucleare și a celorlalte arme de distrugere în masă pînă la sfîrșitul acestui secol. În faptuirea dezarmării nucleare și preîntîmpinarea militarizării Cosmosului, interzicerea și lichidarea armei chimice și alte măsuri de dezarmare vor duce la înlăturarea pericolului de război în Europa și pe întreaga planetă. A fost reafirmată și cu acest prilej hotărîrea României și a Bulgariei de a-și intensifica activitatea pentru transformarea Balcanilor într-o zonă fără arme nucleare, precum și pentru realizarea inițiativei

comune româno-bulgare cu privire la crearea în Balcani a unei zone, lipsite de arma chimică.

Un moment impresionant al întîlnirii l-a constituit înmînarea de către tovarășul Nicolae Ceaușescu tovarășului Todor Jivkov a Ordinului „Victoria Socialismului”, care i-a fost conferit cu prilejul celei de-a 75-a aniversări a zilei de naștere, pentru contribuția deosebită adusă la dezvoltarea colaborării între Partidul Comunist Român și Partidul Comunist Bulgar, între Republica Socialistă România și Republica Populară Bulgaria, la întărirea prieteniei dintre popoarele român și bulgar, a cauzei generale a socialismului, păcii și colaborării internaționale.

Exprimînd convingerea că noul dialog româno-bulgar la cel mai înalt nivel va contribui la dezvoltarea continuă a relațiilor dintre partidele, țările și popoarele noastre, tovarășul Nicolae Ceaușescu spunea: „Stadiul înalt al relațiilor româno-bulgare este rezultatul activității îndelungate desfășurate — și avem datoria și răs-

punerea de a face totul, și în continuare, pentru ca prietenia și colaborarea româno-bulgară să se întărească necontenit, pentru a asigura o conlucrare trainică în toate domeniile”. La rîndul său, tovarășul Todor Jivkov aprecia: „În anii edificării socialiste, prietenia tradițională dintre popoarele bulgar și român a căpătat dimensiuni noi. Prietenia noastră corespunde nu numai intereselor fundamentale ale celor două popoare vecine ale noastre. Ea este și în interesul întăririi unității țărilor socialiste, al afirmării pozițiilor socialismului, ca slujeste cauzei păcii, înțelegerii și colaborării în Balcani, în Europa, în lume”.

Desfășurat în spiritul încrederii și înțelegerii depline, noul dialog româno-bulgar la vîrf constituie un moment important în dezvoltarea conlucrării rodnice, multilaterale dintre cele două țări și țări, în întărirea continuă a prieteniei dintre popoarele noastre, în interesul reciproc, al cauzei socialismului, păcii și înțelegerii pe tot globul.

ION CODRU ■

Am fost întebat odată: „Din largă paletă de sentimente cu care este înzestrată ființa umană, pe care-l socotiți cel mai nobil?” Nu am ezitat să răspund: „Patriotismul”.

Dragostea de mamă, acest sentiment atît de frumos, cîntat de poeți și de scriitori, leagă între ele două ființe dragi: mama și copilul. Patriotismul ne leagă prin mii și mii de fire invizibile de moșii și strămoșii noștri și prin tot atîtea fire de copiii, nepoții și de nepoții nepoților noștri. Patriotismul a legat statornic de pămîntul țării noastre pe înaintașii noștri, oricît de vitrege au fost vremurile pe care le-au trăit.

Patriotismul este un sentiment cit se poate de natural. Este firesc să-ți iubești țara și trecutul ei, să lupți pentru un viitor mai bun al ei, tot așa cum este firesc ca un fiu de iarbă să iubească pămîntul care-l hrănește, soarele care-l încălzește și picătura de rouă din diminețile de vară. Patriotismul nostru nu este un sentiment de posesiune, de acaparare, de denigrare a altor popoare; dimpotrivă, înseamnă respect pentru drepturile legitime ale altor neamuri, pentru cultura lor.

Se spune uneori că știința nu are patrie, de exemplu, oriunde pe suprafața Pămîntului „doi și cu doi fac patru”, dar omul de știință are o patrie, și aceasta este adevărat. Omul de știință are o datorie sacră de a-și sluji patria, o datorie poate mai mare decît a oricărui alt cetățean. Pentru că, așa cum am văzut, patriotismul nu înseamnă numai dragostea de țară, de trecutul ei, ci și de viitorul ei. Ori astăzi, în condițiile unui progres în ritm accelerat al științei și tehnicii, făurirea unui viitor luminos al țării noastre, ca de altfel al oricărei țări, nu este posibil decît folosind cele mai noi cuceriri ale științei și tehnicii contemporane. Adevăratul om de știință a fost întotdeauna și un mare patriot. Se pot da multe exemple de personalități științifice din trecutul țării noastre care și-au făcut studiile în străinătate, sau au lucrat în străinătate o perioadă de timp și care au refuzat catedre și cariere strălucite în străinătate pentru a se întoarce în țară, unde, în condiții poate mai grele, prin muncă de pionierat, au contribuit la progresul științei și tehnicii românești. Mă voi referi la cîțiva dintre foștii mei profesori: Vasile Bîanu care a lucrat în Franța cu Marie Curie și care a refuzat foarte politicos (pentru că, spunea dînsul „mi-a fost foarte greu să refuz o doamnă!”) o carieră universitară la Paris, pentru a se întoarce la Universitatea și Politehnica din București unde a format zeci de generații

de specialiști și unde a avut contribuții științifice importante în domeniul fizicii; Pavel Dorin care și-a făcut studiile în Elveția și a refuzat o carieră universitară la Zürich, pentru a reveni în țară, unde a format numeroși specialiști în domeniul mașinilor hidraulice și a contribuit la amenajarea hidroenergetică a țării noastre; Remus Răduț, care a urmat studiile de specializare, a obținut doctoratul în Elveția și a preferat să se întorcă în țară unde a fost creatorul unei școli românești de electrotehnică modernă care se bucură astăzi de un binemeritat prestigiu și peste hotare. Și exemplele se pot înmulți.

Există, este adevărat, și o altă concepție potrivit căreia „Ubi bene, ibi patria” (Unde este bine, acolo

Patriotismul omului de știință

este patria). Această concepție încearcă să minimizeze importanța sentimentului patriotic. Se susține că planeta noastră n-ar fi decît un imens oraș și că a trăi într-o țară sau alta este echivalent cu a locui pe o stradă sau alta în acest imens oraș. Această concepție, profund dăunătoare, urmărește să atragă într-o anumită țară mai dezvoltată pe oamenii de știință formați în alte țări mai puțin dezvoltate, de fapt să tragă numai foloasele de pe urma activității unor oameni de știință, fără a investi nimic sau aproape nimic în pregătirea lor ca oameni de știință. Este de fapt un furt de creier, materia primă poate cea mai de preț din zilele noastre. Firește că nu putem fi de acord cu o asemenea concepție care adîncește și mai mult prăpastia dintre țările dezvoltate și cele subdezvoltate sau cele în curs de dezvoltare.

Este adevărat că există țări cu un nivel de trai mai ridicat decît cel din țara noastră, dar nu este mai puțin adevărat că aceste țări s-au bucurat de o liniște

relativă atunci cînd în țara noastră un Mircea, un Ștefan sau un Mihai țineau piept cotropitorilor, iar strămoșii noștri erau nevoiți, după fiecare bătălie în care totul era trecut prin foc și sabie, să reia totul de la început. Acele țări au avut în trecut colonii și o bună parte din realizările lor au fost dobîndite prin exploatarea muncii altora. Ceea ce avem în țara noastră este rodul muncii moșilor și strămoșilor noștri, al muncii noastre. Și nimic nu este mai de preț decît rodul muncii omenești. De aceea ne este dragă patria, pentru că în ea, în tot ce avem, ne regăsim pe noi înșine cu trecutul nostru multimilenar. Marele nostru istoric Nicolae Iorga, referindu-se la istoria zbuciumată a poporului nostru și la statornicia lui pe aceste meleaguri scria: „Ne-am părăsit la răsucea furtunilor care bat aici din veac în veac și vor bate întotdeauna în aceste locuri de ispititor belșug și de trecere a oștilor... Apoi pentru cea mai înaltă civilizație și siliți de a trăi de la o bejenie la alta. Oricare altii s-ar fi risipit în lume... Noi am rămas. Cu sabia în mină, de strajă la toate zările... Și iată, sintem tot acasă”.

Pe de altă parte însă, combătînd dictonul „Ubi bene, ibi patria” trebuie făcute eforturi corespunzătoare ca acolo unde este patria să fie într-adevăr bine. Ori tocmai acest „bine” îl urmăresc toate documentele partidului nostru și la făurirea lui, a unui viitor luminos al patriei noastre, oamenii de știință au un cuvînt hotărîtor de spus, fapt subliniat în repetate rînduri de secretarul general al partidului nostru, tovarășul Nicolae Ceaușescu și recent la plenara Consiliului Național al Oamenilor Muncii cînd spunea: „...Cercetarea științifică are un rol tot mai important în întreaga dezvoltare. Nici nu putem concepe realizarea programelor noastre fără a așeza la baza lor cele mai noi cuceriri ale științei și tehnicii în toate domeniile de activitate”.

Sintem convinși că oamenii de știință, cercetătorii, toți cei ce lucrează astăzi în domeniul științei și tehnicii în țara noastră vor depune toate eforturile pentru a realiza cu cinste mobilizatoarele sarcini trasate de documentele Congresului al XIII-lea al partidului, asigurînd țării noastre un viitor de aur și făcînd astfel cea mai concretă, mai constructivă și mai convingătoare probă a patriotismului lor.

Acad. RADU P. VOINEA ■
Președintele Academiei Republicii Socialiste
România

Un an al muncii și al păcii,

„Pe ansamblu, consider că putem aprecia că anul 1986 – primul an al cincinalului – a fost un an în care economia noastră și-a demonstrat forța și capacitatea sa, în care oamenii muncii, poporul român, constructor conștient al socialismului, și-au demonstrat capacitatea de a învinge orice greutate și de a asigura mersul într-un ritm mai înalt al dezvoltării economico-sociale a patriei noastre socialiste”

NICOLAE CEAUȘESCU

Eroii de pe calele de montaj

Cotele apelor Dunării sînt scăzute. Pe fluviu nu mai trec decît nave ușoare, care abia atîng unda apei. Navele mari și grele se odihnesc. Ancorate la tîrm și „puse la rece” (asa zice marinarii: „puse la rece”, adică aduse, prin conservare tehnică, la o stare de hibernare, de insensibilitate la eroziunea perfidă a apelor și la atacurile agentilor atmosferici), asteaptă valurile care să le suporte călcătura străfundă. Poate că miine-poimîine va nîrzi și valurile se vor umfla. Poate, dar deocamdată nu-i nici un semn de așa ceva.

Deocamdată e numai frig. Frig aspru, care invineteste aerul. De-a lungul tîrmului, fluierul vîntului nu mai desleaptă decît păsările de apă, ce se rotește buimace deasupra valurilor, căutînd peștii care s-au ascuns la fund, și lanurile de stufulisuri și trestii, și ele vinete. În rest e pustiu, nici o mișcare de viață. Dunărea e plumburie și monotonă, compactă în tăceri și enigmatică. Ai zice că hibernază și ea.

La cneul întreprinderii de construcții navale și prelucrări la cald din Drobeta-Tr. Severin asteaptă „puse la rece”, tancurile maritime nr. 6 și 7 (de cîte 7 000 tdw fiecare) și șalanda nr. 25 (de 600 m.c.). Sînt nave mari (un tanc are 147 de metri lungime, 17,4 lățime, 7,5 înălțime), ca să poată pleca în cursă le-ar trebui o adîncime a fluviului de peste 2 metri. Fluviul, la ecuașul de față, are cu vreo 50 cm mai puțin, drept care navele hibernază iar constructorii lor oftează. Nu le pot livra beneficiarilor, desi ei, constructorii, au trudit răzbit ca s-o facă la timp ba chiar peste timp. Tancul nr. 6 a fost lansat la apă încă din mai, tancul nr. 7 din iulie, șalanda din august, dar apele, de atunci încoace, n-au vrut decît să le fie prielnice. Beneficiarul, client de peste hotare, stă cu banii în buzunar, nu poate plăti o marfă care nu i-a ajuns în mîni. Iar întreprinderea suportă, în acest timp, niste cheltuieli de regie nemeritate. Si dacă vom mai adăuga că tancul nr. 7 e dat peste plan, e și mai lesne de înțeles offatul constructorilor.

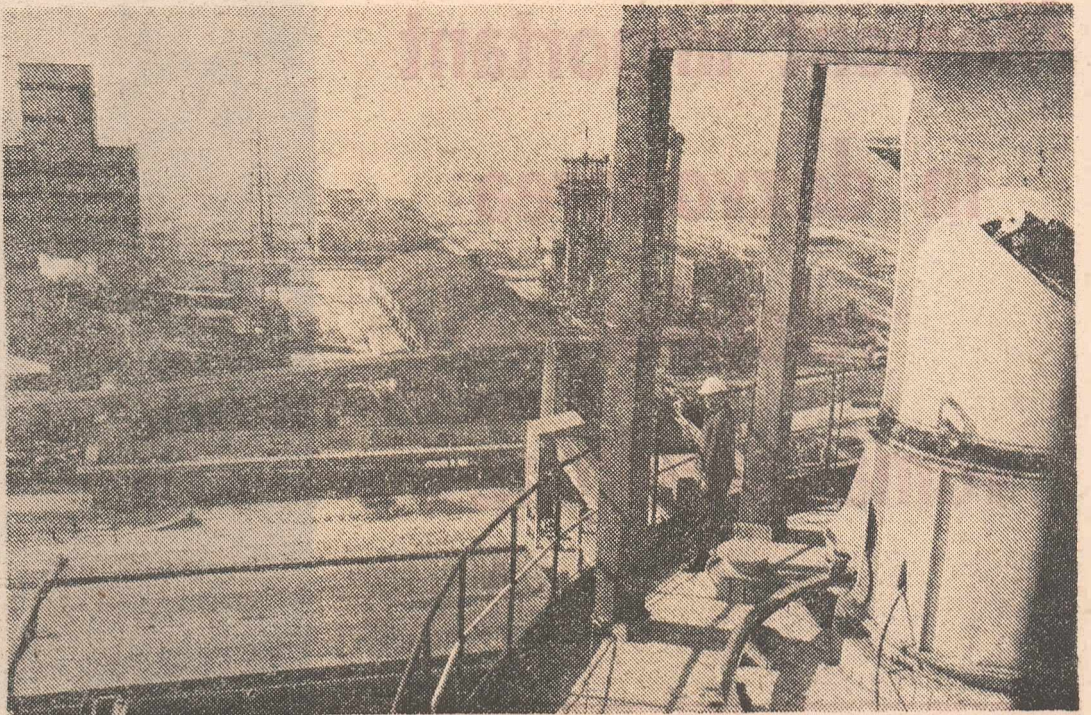
Să nu ne inchipuim firește, că navalistii severineni doar asta fac, că stau și oftează. Dunărea cu capriciile ei, constructorii de vapoare cu statornicia fierbinte a muncii lor, asta-i legea pe-aici n-o călcă nici fluviul (din păcate!), dar nici oa-

menii. Cei peste 3 800 de navalisti își văd deci de treabă, depășindu-și sarcinile la export, care ocupă 80 la sută din planul anual de producție, punînd alte și alte vase „la rece”, în așteptarea clipei în care fluviul, trezit din amotirea de gheață, va căpăta singe cald și puternic, împingînd navele către mare.

În halele cu căldură industrială se poate lucra în halat, pe calele de montaj ale vaselor doar în pufoaică sau subă. Vîntul, aici, pe marile tipuri metalice dezvelite sub cer, preia fuga aerului, iscată de mișcările oamenilor și ale masinilor, o vîlurește, o spulberă, o invirtește, o întoarce asupra oamenilor, într-un continuu vîfor de ace reci. Dar și aici, ca și în hale, toți constructorii sînt la posturi, nimeni nu dezertează de la programul de lucru, ba, atunci cînd e zorul mare, cînd niste termene de lucrări presează, după lucru îi găsești pe mulți tot la lucru.

Stăm de vorbă cu ing. Nistor Urecan, directorul tehnic al întreprinderii, despre acest an '86 care, iată, se încheie aici cu bine, cu datorile de producție onorate teinic. Propunîndu-i pe navalistii severineni printre fruntașii branșei. Ei au cucerit, de altfel, pe primele 10 luni ale anului, locul al III-lea în întrecerea socialistă pe țară și, după toate semnele, nu scotesc această distincție ca pe ultima și supremă încoronare posibilă a activității lor.

Se încheie cu bine anul, ne spune directorul tehnic, fiindcă, mai mult ca oricînd, niste sarcini mari au fost privite cu o atenție pe măsură, în lumina indicațiilor secretarului general al partidului cu privire la datorile de azi și de miine ale industriei românești, ale producției destinate exportului, în chip aparte. S-au pus în funcțiune, anul acesta, două linii speciale de fabricare a vaselor contractate cu partenerii străini, linii dotate cu o tehnică la zi și date în seama celor mai buni muncitori și specialiști. Rezultatele s-au văzut și se văd. Chiar în ziua vizitei noastre în întreprindere, simbată 13 decembrie, urma să primească botezul apei șalanda nr. 26 (prevăzută în planul de export al anului viitor), o premieră severineană, care deschide seria vaselor a căror tehnologie de fabricație este lansată pe calculator. Au mai fost și alte premiere anul

acesta, doveditoare de dăruire în muncă și de înalt profesionalism. Ciclurile de fabricație ale tancurilor și ale șalandelor au fost, în raport cu graficele, mult scurtate, la fel timpul de armare la cheu, lansarea la apă fiind precedată de montarea pe vas a tuturor agregatelor, a tuturor echipamentelor de navigație și control, astfel ca nava, odată coborîtă pe valuri, să fie, cum se zice dată la cheie, bună de drum în orice clipă, nu susceptibilă încă de completări sau retusuri care acolo, pe apă, se fac mai greu. De notat că scurtarea ciclurilor de fabricație s-a onerat într-o condiție specială, cea a asumării, de către constructori, a unor performanțe tehnico-economice ale vaselor pretinse de ultimele norme internaționale în materie. Noile tancuri sînt dăruite cu aparatură ultramodernă de navigație, cu instalații de telecomandă, cu instalații pentru epurarea apelor deversate în mare, cu un grad sporit, practic infailibil de protecție împotriva incendiilor. Cei 30 de marinari care alcătuiesc echipajul unui astfel de tanc navighează în condiții de perfectă securitate și, ni se spune, cu firească iubire față de nava lor, navă ascultătoare, sensibilă la comenzi, funcțională și confortabilă, dichisită în tot ce-al ei. Prețindu-și calitățile, se vor gîndi ei care și la necunoscutii mesteri care le-au dus în rost?

De bună seamă că se vor gîndi, e de nădăre directorul Urecan, păcat numai că produsul industrial modern nu mai poartă ca isprăvile de altădată ale mîinii omului, însemnul lui, semnătura lui, asemeni unui blazon. Ca să stie cel încîntat de marfă măcar numele celui ce-a făurit-o, dacă – fatal – chipul acestuia îi rămîne străin. De fapt, un astfel de lucru n-ar fi cu putință la un „produs” cum e o navă, unicitatea acesteia fiind o rezultată obstescă de eforturi și îndrăzneli, antre-

nind nu un nume, ci sute, uneori mii. Nimeni, de unul singur, nu si-ar putea scrie numele pe bordajul unui tanc, fiindcă metalul ar roși.

Pe cine totuși să notăm, dintre miile de mesteri fauri ai vapoarelor severinene? Frun-tașii întrecerii sînt destul, zelul reporterului de a transcrie nume riscă să se dizolve într-o lungă listă onomastică. Mulți dintre ei sînt navalisti din tată-n fiu, căci santierele acestea sînt vechi, și-au deschis porțile pe la mijlocul secolului trecut, stafele bătrînilor mesteri trecînd ades în mîinile fiilor și necotilor, constituindu-se astfel în timo veritabile dinastii muncitorești. Bunicul măistrului Remus Stănescu, de pildă, a fost „dulgher de vapoare”, într-o vreme cînd corul acestora se făcea încă din lemn, tatăl, Ion, a muncit și el, pînă la anii pensiei, tot aici, schimbînd fierăstrăul cu pila de ajustaj, iar fratele Valeriu e și el navalist, conduce o echipă de ajustori. Un Ion Mănescu, vechi dulgher și el, și-a adus aici tustrei feciorii, pe Ion, pe Dumitru și pe Cornel, azi navalisti de înaltă calificare. Nu toți desigur, își reclamă astfel de ascendenți – sefi de echipe ca Dumitru Stoician sau Ilie Drăgănoiu, de ani și ani frun-tași nedetronați ai întrecerii, sînt primii din neamul lor care fac vapoare – dar toți, după credința interlocutorului nostru, sînt pe uneri bovara și firește, mîndria de a cotiza prin actul cotidian al muncii la îmbogățirea faimei acestei mari familii muncitorești.

Sarcinile prezentului sînt mari, sarcinile viitorului sînt și mai mari. Planul pe 1987 va spori cu peste 12 procente, pe cale e frig, vîntul dă să dărîme omul, fluviul nu vrea să crească, să ducă navele cu botezul apei la rostul lor, dar munca bate din plin, bate cu ritm de fierbinte statornicie. Si acesta este esențialul.

ILIE PURCARU

Pretutideni un cuvînt de ordine: calitate și modernitate

rivalitate, concretizată în depășirea, an de an, a planului la greu, porumb sau sfeclă de zahăr, iar o comună care are C.A.P.-uri bogate este, ea însăși bogată. Presedintele cooperativei din Mosteni – Constantin Cătrună (bărbat de 60 de ani, în putere, harnic și plin de inițiativă) – și presedintele cooperativei din Furculești – Petre Boboc (mai tînăr, dar la fel de întreprinzător ca și vecinul său) – pot fi mîndri de ceea ce au realizat, scriind în du-se în permanență pe price-perea și puterea de muncă ale cooperativilor. Consecință firească – ambele cooperative agricole de producție au fost distinse cu titlul de Erou al Muncii Socialiste.

Comuna Furculești se autofinanțează; asta însemnînd că pe lângă fondurile destinate propriei sale dezvoltări și înfrumusețării, de aici se virează anual în fondurile județului aproape un milion de lei. Sînt – după cum zice oamenii locului – bani rezultăți din muncă inteligentă. Din înființarea și dezvoltarea secțiilor prestatoare de servicii, specializate în croitorie, cojocărie și, mai ales, construcții. Apoi, din modul în care gospodării comunei înțeleg să-și onoreze obligațiile contractuale. Iată numai trei exemple de deplin edificatoare: s-au strîns de la gospodăriile populației 695 hectolitri de lapte, față de un plan de 663 hectolitri, planul la carne de bovine a fost depășit cu două tone, în vreme ce la legume depășirea a fost de 40 de tone. Sînt cifre care spun foarte multe despre starea prosperă a gospodăriilor tîranilor din Furculești, prosperitate ce se regăsește în întreaga viață a localității. Contribuția bănească și aceea în muncă sînt alte surse ale înfloririi așezării. Dalarea santurilor și extinderea rețelei de apă potabilă – realizate în acest an – se datorează muncii desfășurate, neîntrerupt, de către oamenii satului.

Dincolo de aceste date exacte se poate vorbi mult despre un anumit mod de a gîndi binele satului, despre o anumită morală a muncii disciplinate, a respectării neabătute a legilor noastre. Se obișnuia într-o vreme să se spună – remarcă primărita comunei – despre felul de a lucra al tîranilor ca despre unul lipsit de rigoare. Sigur, una este munca într-un combinat, să zicem, și alta munca de la cîmp. Dar, în ansamblul ei, această opinie este contrazisă de felul de-a fi al furculeștenilor. Ridicarea gradului de civilizație si-a spus, si în acest caz, cuvîntul. Dar e ceva și mai important: oame-

Temeiurile bunăstării

A coborît iarna peste comuna teleormăneană Furculești. Ticu Milea, presedintele CUASC-ului, privește întinderea albă a cîmpului și gîndeste cu voce tare – oamenii de-aici intră în iarnă cu ihima împacăta. Au avut de lucru, au lucrat bine, iar acum se pregătesc pentru anul viitor pe care-l vor și mai bun, și mai plin.

Pe ce se întemeiază reala bunăstare ce domnește în această comună? Primarul din Furculești, Gherghina Dușman,

răspunde fără ezitare: pe modul în care am înțeles să acționăm în direcția autofinanzării și autogospodării așezării unde trăim. Comună mare, alcătuită din cinci sate în care locuiesc circa 7 000 de oameni, Furculești este renumită în zonă mai ales prin rezultatele de excepție obținute de cele două cooperative agricole de producție ale sale – cea din satul de reședință al comunei și aceea de la Mosteni. Există, între aceste unități, o frumoasă

un an la temelia fericirii noastre

nii au inteles că trebuie să respecte ritmul timpului. Să muncească la fel de bine și pe ogoarele marii gospodării a tuturor, ca și pe propriul lot în folosință. Să afle soluții — gospodărești, firește — de a-si crește animale, de a cultiva cu grijă pământul, astfel încât să nu fie puși în situația de a nu-si respecta semnătura dată de contractele de achiziții întocmite cu un an în urmă. N-ar roși, oare, Nicolae Gheorghe, Ion Cătrună sau Timotei Birțan, gospodari de frunte, oameni care știu și vor să fie fruntea satului, dacă ar ridica din umeri atunci când sint întrebați de ce nu au predat cutare sau cutare produs? Datorită muncii lor și a altora, mulți, asemenea lor s-a ajuns să se depășească în mod constant livrările la fondul de stat la porumb, grâu, soia, struguri sau floarea soarelui. Grație acestor depășiri, averea comunei sporește, așa cum sporește și bogăția propriilor lor gospodării.

Exemplul comunei Furculești

— una dintre foarte multele comune din țară care se auto-finantează — este pilduitor în sensul că demonstrează prin fapte, prin înfățișarea satului și prin prosperitatea gospodăriilor localnicilor, că, întotdeauna, împletirea grilii pentru propria bunăstare cu aceea pentru bunăstarea întregii așezări dă roadele scontate. S-a produs, evident, în ultimul timp, o transformare a mentalităților celor ce lucrează în mediul rural. Cei din Furculești nu mai trag cu coada ochiului nici spre Alexandria și nici spre Turnu Măgurele — municipiile între care se află situată comuna lor —, cu gândul de a pleca într-ocol. Ei pun umșorul la ridicarea așezării unde muncesc și la împrobărea continuă a înfățișării acesteia. Muncesc bine și o duc bine — iată simpla explicație a rezultatelor bune și a traiului bun dintr-o comună de cimpie ai cărei oameni știu să gândească și să acționeze la înălțimea vremii în care trăiesc.

DAN MUCENIC ■

Balta Borcei și munții săi

Decembrie cu lapoviță și ninsoare, decembrie de milioane pentru lucrătorii din Cimpia Bărăganului ialomițean. Întii a plouat. Ploaie mocănească s-ajungă până la rădăcina grului și orzului, să înmoaie bulgării arăturii adinci de toamnă. Apoi a venit lapovița și omătul s-a prins ca un sărut de recrut de mările verzi create de cele 130 000 de ha de orz și grâu. Este un început de iarnă așa cum și-l doresc din suflet plugarii. Pentru unii vremea aceasta poate este urită, dar pentru cei care pun pe masa țării pline ea este toată un soare, deși razele lipsesc. Sintem în drum spre balta Borcei acasă la cei care în această toamnă au primit înaltul titlu de Erou al Noii Revoluții Agrare pentru producția realizată la cultura orzului, la întreprinderea Agricolă de Stat Stelnică.

Traversăm Borcea. Apele ei galben-miloase sint în creștere și „Sarmisegetuza” remorcherul cu care străbatem cei 600 de metri, face eforturi mari ca să nu fie învins de valuri în aval către Hirșova. Ninge de-a binelea și vântul a început să joace fulgii în toate direcțiile. Ne îndreptăm spre ferma Ovidiu. Cei aproape 5 km îi străbatem împreună cu directorul întreprinderii Agricole de Stat Stelnică, inginerul Ștefan Marin, profesorul — cum i se spune prin partea locului. Știm suficiente lucruri despre unitatea ce o conduce, despre mulți din șefii de fermă și mecanizatori, pentru a renunța la introducerea și a intra direct în subiect:

— Tovarășe director, în 1986 ați reușit să realizați o producție medie de 8 159 kg orz la ha pe o suprafață de 1 050 ha. Vă rog să vă referiți la unele din secretele acestei producții și dacă sinleți mulțumiți de rezultatele obținute?

— Cînd îmi amintesc de unda

am plecat, fiindcă eu sint agricultor cu diplomă prin părțile locului de aproape un sfert de veac, cu adevărat ar trebui să mă declar mulțumit. Vedeti, încep cu răspunsul la a doua întrebare și nu cu prima. De ce? Deoarece eu știu foarte bine că nu peste tot noi am ținut cant de „secretele” care pentru noi nu mai sint secrete și și-au dovedit din plin eficiența, puterea. Cînd spun aceasta mă gîndesc la faptul că toate fermele care au avut în cultură orz au avut aceleași condiții pedoclimatice, deci dacă au existat diferențe, diferențe care s-au văzut mai tîrziu în producțiile realizate, acestea au venit de la noi, de la cei care am semănat, irigat și recoltat. Am dat doar cele trei lucrări de bază, de exemplu pentru că între ele mai sint și altele la fel de decisive și ele în obținerea producțiilor. Eu sint nemulțumit și această nemulțumire vine în anul cînd am realizat 8 159 kg orz la ha, iar în urmă cu 20 de ani cînd am recoltat primul orz din baltă și am realizat 1 500 kg, eram fericit. Este o ciudățenie, nu? Și știți de unde provine? De la faptul că ferma nr. 1 Ovidiu condusă de tehnicianul Dumitru Bălan — pe care o să-l cunoașteți — a realizat 9 350 kg orz la ha, iar ferma nr. 2 a inginerului Augustin Grozea — un transilvănean de toată ispravă — a venit cu o producție de 9 140 kg la ha. Între aceste două ferme și celelalte diferențele sint între 600 și 500 kg. Poate de aici am luat în toamna aceasta, mă refer la toamna lui 1986 toate măsurile ca nimeni să nu mai sară vreo lucrare din tehnologia fixată acestei culturi. Credeți că pentru noi titlul de „Erou al Noii Revoluții Agrare” acordat unității noastre nu este deopotrivă o recunoaștere a muncii, o răs-

plată a eforturilor, dar și o mare obligație. Dacă noi toți am fi pus sub brazdă odată cu sămînța și cite o părticică din noi, din pasiunea pe care o avem, din pregătirea profesională pe care trebuie s-o avem mereu în ton cu cei mai nou în agricultura mondială, atunci aceste diferențe nu ar fi fost. Și ce bine era. De altfel, pentru anul 1987 noi ne-am propus să realizăm pe cele 1 500 ha cultivate cu orz o producție medie de 9 000 kg orz la ha. Sint ferm convins că așa cum s-a muncit în această toamnă, cum nimic nu a fost trecut cu vederea, această producție va fi nu numai realizată, dar și depășită. O spun cu certitudine, o spun cu gîndul că a fost unul din anii în care condițiile climatice au fost mult mai favorabile. Dacă anul trecut am pregătit terenul și am semănat după un irigat de aprovizionare, de data aceasta ne-am bucurat de două ploii venite exact în perioadele cele mai dificile și cînd pur și simplu ne gîndeam din nou la irigat. Nu numai că ne gîndeam, dar eram pregătiți cu toate forțele să trecem la efectuarea acestei lucrări. La ora actuală întreaga suprafață de orz, cum este de altfel și grîul, a răsărit și este crescută cu mult mai mult decît se prezentau aceste culturi în luna martie a anului trecut. Au mai venit și precipitațiile din zilele acestea și pur și simplu cînd străbat balta vîd în fiecare fulg un spic de grâu, un spic de orz. Din cer vin fulgi, dar din pămînt în curînd vor veni miliarde și miliarde de spice. Este adevărat că la rădăcina acestor spice se află munca mecanizatorilor, a acestor mineri de la suprafață, care știu să facă din noapte zi și din sîrbătoare o altă sîrbătoare, dar a muncii. Avem la Stelnică mecanizatori care lucrează în baltă de aproape 25 de ani de cînd unitatea noastră avea ceva mai mult de 1 000 de ha cînd celelalte 9 000 de ha erau acoperite de ochiuri de apă, stufăriș și cioate, sălcii și plute, iar între un arat și un semănat mai curățam și mai nivelam cite o solă. Au venit în baltă cînd erau foarte tineri, iar acum lucrează, sint în brazdă alături de copiii lor, copii ce s-au născut aici în baltă. Mă gîndesc la Dumitru Jalbă, la Mitu Lupu și Nicolae Chirică — oameni ce au știut să depășească greutățile anotimpurilor și să nu uităm că mulți dintre ei au depășit 100 de anotimpuri de baltă. Nea Ion Leuștean — cum îi zic toți, seful fermei nr. 5 „Dunărea” a fost primul tehnician al bălții, 30 de ani în același loc — 120 de anotimpuri, dintre care primele au fost în perioada cînd balta era străbătută de turme de mistreți, de haite de lupi, iar ca să străbați pe timpul iernii drumul de la Borcea la Dunăre, adică de la Fetesti la Cernavodă, îți trebuia nu numai un cal bun, dar și multă bărbăție, mult curaj. În toamna lui 1986 nea Ion Leuștean a semănat ultimul lui orz și grâu, avînd făcut dosarul de pensionare. Cînd a fost sîrbătorit de întregul nostru colectiv, știți ce ne-a rugat? „Să-l lăsăm să recolteze tot el”.

— Tovarășe director, în timp ce dumneavoastră vorbeai despre producții cuprinse între 8 000 și 9 000 de kg la ha, mă gîndeam că balta Borcei are munții săi. Mă gîndeam chiar că în toamna lui 1987 cotele producției medii la cultura orzului vor fi mai mari decît cele mai înalte vîrfuri ale Himalaiei,

mai mari decît Everestul.

— În fond, să știți că și agricultorii, agricii care se respectă sint și ei niște alpiniști. Ce-i înfruntă ploaia și arșița, vîntul și lapovița. De modul în care știu să învingă capriciile naturii depînd în bună parte recoltele — și cel mai elocvent exemplu ni l-a oferit 1986 cînd am avut două reprize de cite 100 de zile fără nici un fel de precipitații. Vă veți întreba poate cum s-au făcut aceste producții? Cu sudoare, cu sudoarea necesară aducerii apei din Dunăre și din Borcea prin conducte și canale la toate fermele, în toate locurile. A fost o adevărată bătălie în marș. Oamenii s-au comportat ca pe front, dar pe cel mai pașnic front, frontul piinii.

Ce s-ar mai putea adăuga? Decît cuvintele spuse de tehnicianul Dumitru Bălan — recordmenul bălții, cel care a realizat 9 350 kg la ha. Cuvintele lui sintetizează o muncă, o luptă. Le reproducem: „În producția de orz realizată în 1986, eu cred că am cel puțin 100 de nopți, 100 de nopți albe în care pentru a ne înscrie în perioadele optime a lucrărilor din flux, am arat, am irigat, am combătut dăunătorii... 100 de nopți în care am stat de vorbă cu orzul. Plantele știu să vorbească, mai bine zis să-i vorbească specialistului care-și cunoaște meseria. De cum se prezintă, știți ce-i mai trebuie, știți cum trebuie să acționezi”.

MIHAI VIȘOIU ■

Uzina de galerii

Iar a plecat inginerul Viorel Vasnea la Ploiești! Și dacă-l întrebi, nici nu mai știe a cita oară face acest drum în ultimul semideceniu. E însă sigur că-n acest răstimp, excluzînd puținul timp dăruit familiei, inima lui a ars în căutarea de soluții mai bune pentru străpungerea munților, sau altfel spus, pentru împlinirea unei pasiuni...

Totul a pornit prin '79, undeva în Retezat. Dar ce zile memorabile au fost, ce eveniment extraordinar s-a consumat! România achiziționase cu dolari grei o mașină de săpat galerii în cele mai dure stînci, a cărei viteză de înaintare trecută în prospect era de un metru pe oră. El, Viorel Vasnea, era pe-atunci inginer șef mecanic acolo, la grupul de sanționiere din Retezat și vrînd-nevrînd devenea primul utilizator și la nevoie chiar doctor al nămilei de 270 de tone ce purta marca „Robbins” și știa să facă galerii cu diametrul de 5,5 metri. Știe exact și „biografia” mașinii de forat la secțiune plină „Robbins” 187-208. S-a „născut” în decembrie 1979, într-o toamnă tîrzie, la Seattle, de unde a pornit drumul spre România mai întii cu trenul pînă la New York, iar de aici mai departe cu un vas purtător de barje, pînă la Constanța. Peste trei luni, cu 40 de trailere, soseau la Rîul Mare, în Retezat, ultimele repere ale „uzinei” de galerii. Și „namila” mai avea atașat un tren de încărcare a vagoanelor cu greutate dublă, lung de 150 de metri gîndit și proiectat de inginerul Viorel Vasnea și apreciat superlativ de chiar firma Robbins! Și ține bine minte și ziua forării primului centimetru de stîncă la Rîul Mare, în Retezat: era 1 iulie 1980!

„Cirtita” super-modernă și puternică de la Rîul Mare a devenit obsesie pentru Viorel Vasnea și colaboratorii săi. Microbul creației îi era de mult inoculat, iar tenacitatea nu-i lipsea. Pe-atunci au început drumurile sale spre Ploiești, acolo unde se află un puternic colectiv de cercetare-proiectare, dar și o uzină experimentală și în măsură să treacă la realizarea primelor mașini românești care să facă față ritmului cerut azi constructorilor de hidrocentrale — și cu siguranță nu numai lor! S-a luat atunci și o primă măsură: renunțarea la importarea următoarei mașini de 3,2 metri, trecîndu-se la realizarea uneia românești, pe deplin reușită, care a încurajat apoi alte întreprinderi, venind și vremea proiectării mașinilor de forat galerii cu diametrul de 7 metri!

Dar „cirtitele” s-au înmulțit. De la Uzina „1 Mai” din Ploiești cam zece pe an iau drumul șantierelor hidroenergetice din Carpați. Uzina în toată regula, în stare să crească de cinci ori viteza de executare a galeriilor față de sistemul clasic bazat pe perforare-puscare. ...Tarnița-Cluj, mai 1986. Acolo unde timp de un deceniu și jumătate constructorii hidroenergetici au durat salba de hidrocentrale de pe Someș, se

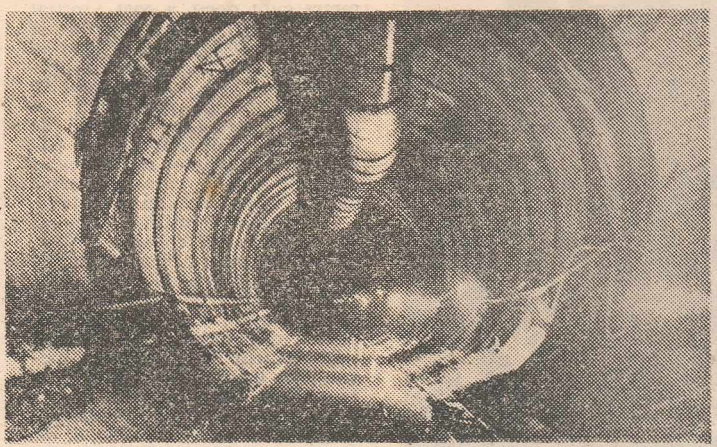
naște un nou punct fierbinte pe harta economică a Clujului: Antrepriza de Construcții Hidroenergetice pentru Forat Galerii și Puțuri! O veritabilă uzină a viitorului, deja cu impresonante proiecte pentru secolul XXI! Proiecte la care inginerul Viorel Vasnea, directorul Antreprizei și colaboratorii săi, deocamdată citeva sute, se gîndesc cu toată responsabilitatea. Imi stăruie în minte unul dintre ele: la Parva, pe meleagurile bistrițene, se va realiza peste ani cea mai mare hidrocentrală de pe riurile interioare ale României! Da, pe Someș. Și totul pare incredibil. Cînd însă aflii cîteva proiectanților, nedumeririle dispar: nenumărați afluenți vor fi „mutați” în Someș printr-un pînjenis de tunele de aducțiune, încît, la Parva, apele acesteia deviate vor realiza cea mai mare cădere și cea mai puternică hidrocentrală de pe riurile noastre interioare!

Cînd am ajuns la Tarnița, constructorii Antreprizei ridicau o puternică antenă de radio emisie-recepție, al cărui „rost” aveam să-l aflui de la inginerul Viorel Vasnea: legătura cu punctele de lucru rîspîndite prin Carpați: la Rîu Mare, în Retezat, la Poiana Mărului, în județul Caraș-Severin, la Colibița, în județul Bistrița-Năsăud, la Oașa, pe valea Sebeșului și Tismana, în Gorj. De anul viitor, Tarnița va trebui să se mai afle în legătură permanentă cu încă un punct de lucru: la Sătuc-Drăgoslavele, în județul Argeș va începe execuția galeriei de fugă și a aducțiunii principale. Și e doar proximal proiect al anului viitor...

Dar cite probleme n-au fost pînă aici! Prima, a-nceput din ziua sosirii în Retezat a mașinii cumpărată cu valută: firma a livrat role pentru instalația de foraj pentru cîteva kilometri, urmînd ca peste ani să continue importarea lor. Numai că inginerul Vasnea a căutat soluții, pe care le-a găsit în chiar județul în care se afla atunci: la Combinatul Siderurgic din Hunedoara. S-a născut atunci o importantă invenție, pe care a realizat-o împreună cu inginerul Mitea: un oțel pentru astfel de role competitiv pe orice piață din lume. Oțel din care s-au elaborat role cu care au fost foraj deja mai bine de zece kilometri de galerii în cele mai dure stînci. Și nu era prima soluție! La fel a procedat și cînd constructorii de hidrocentrale de la Rîul Mare aveau nevoie ca de aer de o locomotivă diesel-hidraulică de 180 de cai putere. A gîndit-o și a realizat-o: VALACH — Vasnea — Locomotivă Atelierele Centrale Hateg!

La Tarnița-Cluj e doar un început. Uzinele de galerii din munții Tării se dezvoltă, iar gîndul constructorilor de la Tarnița-Cluj e unul singur: să pună umărul cit mai eficient la realizarea programelor energetice ale României!

CONSTANTIN MUSTAȚA ■

Lumina din ape

Oriunde ai merge în țara aceasta te întâmpină frumuseți pe care natura s-a îngrijit să le presare cu dărnicie și cărora omul s-a străduit să le dea noi străluciri.

Cind spunem că avem o țară frumoasă, nu se poate să nu ne oprim, cu ochii minții și pe dulcea Bucovină. Traseele județului Suceava sînt deseori spectaculoase. Mina omului a făcut, însă, în multe locuri, din uimitoarea natură, un simplu accesoriu. Nu impunătoare edificii ne-au reținut de data aceasta atenția, cu toate că, prin grandioarea dimensiunilor, îți agată privirea la tot pasul.

A scoate lumină din ape este una dintre cerințele zilelor noastre. Programul dezvoltării bazei naționale energetice prevede deschiderea a noi și noi șantiere de amenajări hidro-tehnice. Fiecare curs de apă trebuie să-și aducă tributul său de lumină.

Suceveni și-au inventariat posibilele potențiale hidroenergetice. „Porți de Fier” nu puteau să aibă. Au început să găsească, încă din 1980 la evaluarea potențialului microhidroenergetic, determinind cele mai propice amplasamente pentru amenajarea de centrale energetice de mică putere. În cincinalul trecut au fost puse în funcțiune 19 mici cetăți ale luminii, cu o putere efectivă de 5 000 kilowați, care au produs în 1986 aproape 6 milioane kW/h energie electrică, situind județul Suceava, din acest punct de vedere, pe primul loc în țară. 1986, primul an al actualului cincinal a dus în județul cu cel mai mare număr de microhidrocentrale, la creșterea volumului de lucrări, investițiile întreprinderii de Rețele Electrice depășind jumătatea întregului plan. Cele mai noi microhidrocentrale din județul Suceava se detașază net de cele puse în funcțiune anii trecuți, prin puterile lor. la Șaru Dornei se obțin peste 2 Megawați, la Gura Haiti — 1,4 Megawați. Planul pe anul 1986 a fost depășit de I.R.E. Suceava cu 2 milioane Megawați. Intr-un singur an s-a realizat mai mult decît în întreg cincinalul anterior.

— Prezentăm astăzi — îmi spunea inginerul Octavian Mustățâ, directorul întreprinderii — realizările hidro ca un istoric care comasează toate faptele, le reduce la simple cifre statistice: atîtea centrale, atîția kilowați. Cifrele sînt importante, extrem de importante, pentru că țara are nevoie de energie, dar mai este și altceva — partea emoțională a acestei munci: oamenii care au lucrat și lucrează în proiectare, la construcții, pe șantier. Efortul a fost urias, pentru că problemele pe care le ridică centralele electrice de mică putere sînt aceleași cu alte marilor hidrocentrale. Înainte de a te apuca să construiești într-un loc anume, trebuie să știi totul despre condițiile naturale; să știi cită apă curge pe riul acela, cînd vine mai mare, cînd mai mică, trebuie să vezi cu ce rocă ai de-a face. Sînt niste investigații care presupun o muncă de migală. Zile și nopți a stat acolo un om care a citit nivelul apei și l-a comunicat. Cineva, aici, l-a notat și s-a făcut un registru gros. Datele intră într-un calculator și se face o diagramă. Ani și ani de muncă se reduce la o simplă diagramă. Dar, datorită ei știm cită apă vine și cum putem construi. Fără toată munca asta, proiectantul n-ar fi putut face nimic.

Marea problemă a începutului a fost cină va proiecta aceste microhidrocentrale. Există desigur un institut specializat, I.S.P.H., dar forța lui trebuie consumată pentru marile hidrocentrale. În județul Suceava era vorba despre centrale mici, prea multe și prea răspîndite. Oamenii s-au hotărît să se încumete să și le facă singuri, primind de la I.S.P.H. doar un fel de asistență tehnică, niste sfaturi. În 1981 s-a format la I.R.E. Suceava un nucleu mic de proiectanți. Erau, însă, specializați în lucrări pur energetice. S-au reprofilat. Ingerul Dorin Bocsoianu a devenit omul numărul unu în materie de echipamente destinate mi-

crohidrocentralelor. Romulus Șfichi, Adrian Glosu, Stelian Soceliuc, specialiști de bază ai proiectării microhidrocentralelor din județul Suceava, sînt foștii „reteliști”, care au învățat în citiva ani o nouă meserie și au avut curajul să ia totul pe cont propriu. „Sînt ai noștri — și-mi place să vorbesc despre ei — adaugă directorul O. Mustățâ. Ca și despre cei de la montaj, care-s tot ai noștri. Sînt oameni care de 5-6 ani numai pentru asta trăiesc. Leonte Petru, omul de bază al brigăzii construcții-montaj e unul dintre ei. Mi-ar place să-i notați. Toți cei pe care i-am pomenit sînt oameni cu timpurile mai argintate, așa ca mine. Dar, ar fi nedrept să-i lăsăm la o parte pe cei tineri. Ovidiu Iacobescu, de pildă, a terminat Facultatea de construcții hidroenergetice abia anul trecut. A ținut ca prima lucrare s-o facă în comuna lui, care pentru bucovineni nu-i un loc oarecare. E locul nașterii poetului Nicolae Labiș — Mălini. A reușit. Începînd cu 15 decembrie 1986, comuna Mălini își asigură energia electrică de la noua sa microhidrocentrală.

Prima centrală electrogeotermală

Oradea, prin telefon: Vineri, 19 decembrie 1986, orele 18.25, a intrat în funcțiune și a fost racordată la Sistemul energetic național, prima centrală electrogeotermală din țara noastră. Avînd o capacitate de 1 MW, ea este prima dintr-o serie de astfel de centrale prevăzute a se construi în România în următorii ani. Se cuvine și cu acest deosebit prilej, mai ales pentru noi, realizatorii, să aducem mulțumirile cele mai fierbinți și să exprimăm prețuirea și recunoștința noastră profundă conducerii superioare de partid și de stat, tovarășului secretar general Nicolae Ceaușescu și tovarășei academician doctor inginer Elena Ceaușescu, pentru răbdarea și încrederea dovedite, pentru îndrumările prețioase și sprijinul susținut acordat mai ales în momentele dificile ale lucrării noastre. Transmite, în numele colectivului de realizatori, conf. univ. dr. Teodor Maghiar, decanul Facultății de subingineri.

Admițînd că cea mai spectaculoasă folosință a apelor geotermale din județul Bihor și din întreaga zonă de nord-vest a țării este aceea care se referă la apărarea sănătății oamenilor, atunci trebuie să acceptăm fără

în felul acesta, putem spune acum că riul Suba Mare a fost complet valorificat din punct de vedere al potențialului său hidroenergetic, printr-un amenajament în cascade: Văleni, la izvoarele Suhăi, dată în funcțiune cu citeva zile înaintea lui 1986, Poiana Mărului — octombrie 1986 —, apoi comuna Slătina, Găinești și Mălini, cea mai nouă dintre ele.”

În căutările lor, prospeții proiectanți de microhidrocentrale au venit și cu soluții noi, pătrunzînd deseori, alături de cei de la Întreprinderea de construcții de mașini Reșița, realizatorii echipamentelor, în domeniul de adevărat pionjerat. Dar, nu s-a stat doar la hotarele științei, unde se întîmplă mereu ceva spectaculos. A fost și multă muncă obișnuită, muncă multă și grea. Geologul Viorel Dragomirescu a umblat zile în șir prin locuri sălbatice și stîncoase, pe unde se strecoară astăzi aducțiunile, iar după el au venit constructorii. Nici cei de la Truștina de construcții-montaj minier, conduși de inginerul Iulian Gemănanu, nici cei ai Antreprizei construcții-montaj C.F.R. cu inginerul lor Ioan Baciu, n-au stat, de prin marție, cum mai arată orașul, căci viața lor, anul acesta s-a scurs în munți. Cînd zăpada i-a alungat din vagoanele-dormitor, orașul Vatra Dornei se lumina cu entrie produsă de noile microhidrocentrale electrice.

În județul Suceava au apărut, așadar, un număr mare de microhidrocentrale construite și puse în funcțiune în timp record. Asta nu înseamnă, nici pe departe, că s-a încheiat un capitol.

LIANA MOLNAR ■

inapoi. După o relativ îndelungată încrîncenare a minții și a muncii, întreprinzătorul și harnicul grup de cercetători și muncitori orădeni a izbutit pînă la urmă să conceapă și să pună la punct pînă în cele mai mici detalii, în premieră mondială absolută, procedeul și mijlocul de conversie a apelor geotermale în energie electrică, folosind ca agent de lucru bioxidul de carbon.

Procedeul ca și prima stație pilot de mică putere, construită experimental în urmă cu 3 ani în incinta institutului orăden de învățămînt superior, în imediata apropiere a unor surse naturale de apă geotermală și bioxid de carbon luate în exploatare, au fost breveteate la vremea convenită cu valoroase invenții. La puțin timp după aceea, pe baza acestor invenții, a început să se construiască la Oradea, cu sprijinul susținut al C.N.S.T.-ului și al organelor locale de partid și de stat, prima centrală electrogeotermală de acest tip. Doar doi ani au mai trecut și construcția, concretizînd o investiție, iată e gata.

Ultima oară, cînd revenisem la Oradea, pe profesorul Teodor

Maghiar nu l-am găsit în... apele lui cele mai bune. Sigur, avea și de ce. Chiar în acele zile, la Facultatea de subingineri din localitate se desfășura cea de-a treia Consfătuire a specialiștilor din țară pe tema „Soluții perfecționate pentru valorificarea surselor noi și refolosibile de energie”, iar mai vechea noastră cunoștință, decanul, asigura bunele oficii de gazdă și vă dați seama cite treburi îi stăteau pe cap. În plus, tocmai atunci, în probele finale, ceva, un lucru banal, se pare că nu-i ieșea sau nu mergea perfect la centrala electrogeotermală pe care voise cu tot dinadinsul s-o pună acum în funcțiune. L-am întrebat totuși cînd va avea loc evenimentul și mi-a răspuns binevoitor, cu calmul său imperturbabil, să mai am puțin răbdare: vom fi anunțați primii, la momentul oportun.

...Și iată că profesorul Teodor Maghiar s-a ținut de cuvînt. Începînd de vineri, 19 decembrie, prima centrală electrogeotermală din România pulsează energie în Sistemul energetic național!

MIHAI STANESCU ■

Livada cu oxigenul la mijloc

Cu regretul de a nu-l fi întîlnit la timona oxigenului bistritean pe autenticul starter al acestui gen de activități care este maestrul principal Silviu Păcuraru, omul foarte sever dar în același timp foarte drept, cum îl caracterizează colegii de muncă, ce a mai făptuit cinci ori șase asemenea isprăvi de toată lauda, printre cele mai recente fiind punerea în funcțiune a obiectivelor de la Cimpulung Muscel și de la Mangalia (afiat într-un binemeritat concediu de odihnă n.a.), vom încerca mai întîi a motiva sensul unei vizite înainte de a-i decodifica titlul. Apariația în august 1986 a unei noi unități productive în cadrul Întreprinderii de utilaj tehnologic de pe platforma de vest a municipiului Bistrița a adus gazul vital, pentru viața industriei, ca și pentru viața — viață, de altfel, mai aproape cu 90 de mii kilometri de punctele de consum, ceea ce înseamnă, numai pentru întreprinderea amintită, o diminuare a cheltuielilor de transport cu peste 5 milioane lei pe an. Fără a mai insista asupra altor binefaceri, deloc neglijabile, care tin de operativitatea aprovizionării, atît în sens cantitativ, cit și calitativ, apare cit se poate de clar de ce, intrarea în funcțiune a Fabricii de oxigen de la Bistrița este considerată, pe bună dreptate, în această parte de țară, ca un eveniment major.

Că acest moment a coincis cu cel în care am împlinit exact 33 de ani de viață, susține subinginerul Simion Deac, aflat pe postul de adjunct al șefului de fabrică, e o fericită întîmplare. Deloc întîmplătoare sînt însă faptele de muncă cu care vom încheia anul, ele, aceste fapte își au izvorul în caracterul acestei bijuterii de mari proporții înzestrată cu o tehnică de nivel mondial.

Pînă la cumpăna dintre ani, așa după cum a rezultat din calculele inginerului chimist Adina Horja, care a mai ținut să remarce că în 29 dec. a.c. pune capăt stagiurii, din acru Bistriței vor fi extrași 1,1 milioane normal metri cubi oxigen, cu mai bine de 200 de mii normal metri cubi decît a fost inițial stabilit. Puritatea gazului a atins deja 99,98 la sută, ceea ce și explică elogiile parvenite producătorilor, adică celor peste 80 de muncitori și specialiști ce formează colectivul Fabricii de oxigen de la Bistrița, de la beneficiarii din județ ca și a celor din alte județe care „importă” oxigen imbuteliat în Bistrița.

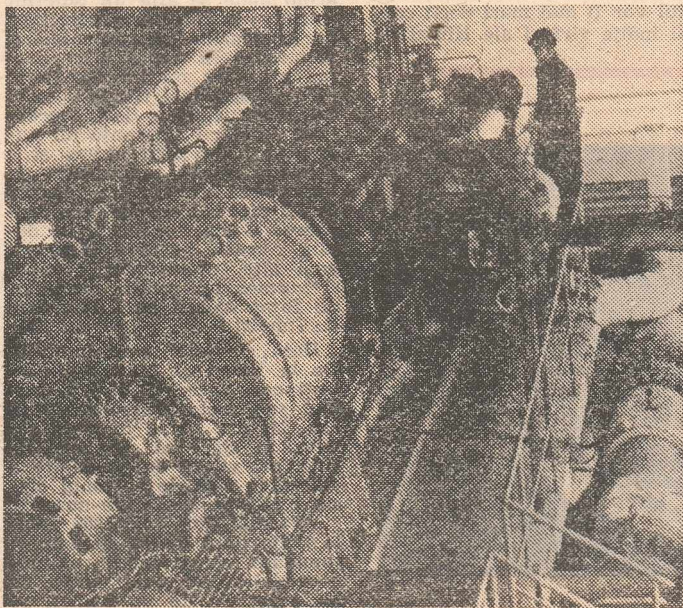
Cu foarte puține excepții noi formăm un colectiv tînar, susține cel mai „Prisca” dintre specialiști, inginerul cu un stagiul productiv de numai un pătrar de ani, Mitrică Francisc, de loc din Halăuceștii Iașilor care a făcut specializarea tocmai în domeniul instalațiilor frigorifice. E o șansă pentru mine de a lucra aici, deoarece oxigenul care este în fond, un produs al presiunilor înalte, dar în același timp și al temperatu-

rilor foarte joase. Minus 185 grade Celsius și chiar minus 193 grade Celsius depășesc cu mult noțiunea iernilor cumplite, dar fenomenul se întîmplă în instalații și rețorte pe care le stăpînim perfect, așa încît nu-i nici un pericol pentru livada noastră care sînt convins că va avea în mai '87 cele mai frumoase și mai numeroase flori din întregul ținut.

Un tur de orizont prin compartimentele fabricii, care fără prezența decibelilor ar fi mai mult o înlăntuire de cabinete pentru efectuarea electrocardiogramelor, te fascinează prin două esențiale caracteristici. O curățenie de farmacie și o automatizare complexă. Operatorii chimiști de talia lui Sabin Grabni și Gheorghe Rad, a compresoristului Vasile Colea, a laborantei Daniela Duca sînt, pentru un ochi neavizat, doar simpli privitori ai tablourilor de comandă și control, minuiitorii ai eprubetelor și balanțelor de mare precizie, ele spunînd totul cu condiția de a ști și înțelege absolut tot ce indică, de a interveni prompt atunci cînd semnalizează eventuale neajunsuri. Iar cînd mai află că aici tot ce mișcă și se rotește are la bază ungera uscată, cînd privești uriașele boluri gonflabile de un roșu de purpură și admiri păienjenșul de culoarea argintului a unei sofisticate rețele de conducte, nu poți să nu amîntești, așa după cum toți interlocutorii noștri au făcut-o, că la crearea acestui obiectiv au depus suficiente strădanii proiectantul bucureștean Teodor Negulescu, tehnician cu investițiile din întreprindere Ioan Mușat, lucrătorii brigăzii de construcții și montaj ai Antreprizei T.C.I. Bistrița, conduși de inginerul Ioan Bojumu. Dar și foarte, foarte mulți alți oameni care pe lingă orele de muncă asiduă au găsit și răgazul de a planta în incinta fabricii nu mai puțin de 40 de meri, peri și pruni. Adică o adevărată livadă, cu nimic mai prejos decît renumitele livezi ale Bistriței și Năsăudului. Că ea, livada, e una de excepție, cu siguranță unicat în țară, e tocmai pentru că are în mijloc oxigenul, adică pinea industriei.

De la Fabrica de oxigen din Bistrița gazul vital se călătorește și ajunge la robinet, prin rețele, la Fabrica mecanică din vecinătate, la toate sectoarele și secțiile întreprinderii de utilaj tehnologic, la Fabrica de piese turnate și forjate din oțel, la Întreprinderea de produse electrotehnice. Va urma în anul următor conectarea directă și a altor consumatori de pe platforma Bistrița vest așa încît livada cu oxigenul în mijloc își va spori substanțial pulsațiile ca o autentică inimă. Din august 1986 aceasta nu și-a mai permis odihna și nici nu va mai cunoaște noțiunea răgazului în viitor. Tocmai de aceea urarea de viață lungă i se cuvine ca și unui creator de viață ce este.

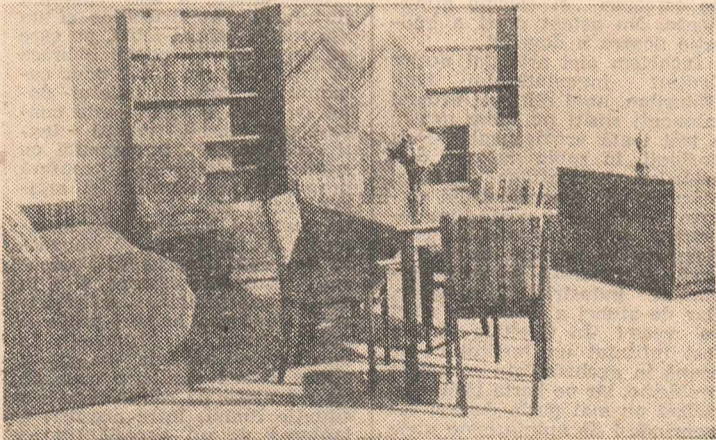
GHEORGHE CRIȘAN ■

O idee mare: industria mică

Inițiative care aduc beneficii

Lal doi ani după absolvirea facultății a fost numit director. Asta se întâmplă în 1960. Și nu s-ar putea spune că, de-atunci încolo, a obosit. În fiecare dimineață, se povestește, inginerul Corneliu Croitoru vine la serviciu cu o hirtiuță în buzunar iar colaboratorii săi mai apropiați nici nu mai așteaptă să fie chemați, vin singuri. Dacă directorul a vorbit cu un amic de-al lui, să zicem, în seara dinainte, iar în cadrul discuției a întrezărit o idee folositoare pentru întreprindere, o notează pe hirtie. Dacă în aceeași seară a văzut un film la televizor sau a citit o carte și crede că a descoperit o sugestie ce poate fi utilă în viața întreprinderii, adaugă problema în chestiune la lista ce rămâne mereu deschisă. Ședința operativă, de dimineață, cuprinde analiza problemelor înscrise pe această listă și-a oricărei alte idei pe care s-ar strădui cineva s-o formuleze. Subinginerul Adriana Butnaru, secretar al comitetului de partid pe întreprindere, are dreptate de bună seamă, când spune că în acest fel tot omul se socotește dator să gândească și că ideile vin în această întreprindere pentru că sint chemate iar nu ca oaspeți de ocazie. De altfel, conducerea acestei întreprinderi a lansat invitația ca orice om ce socotește că are o idee folositoare să vină aici, unde va fi primit de îndată și ascultat cu atenție. Iar invitația n-a rămas fără răspuns. Dintr-una din aceste colaborări a rezultat, nu de mult, o invenție brevetată, al cărei titular este chiar întreprinderea județeană de gospodărie comunală și locativă Bacău.

Inițialele întreprinderii, I.J.G.C.L., nu alcătuiesc o serie de sunete care să aibă rezonanța unei canțonete italiene, fără îndoială, dar activitatea întreprinderii este vitală pentru viața orașului, pentru că administrează fondul locativ și poartă grija căldurii, apei și salubrității acestui mare oraș, Bacăul, ca și a celorlalte orașe ale județului. Nu a avut și nu

are griji puține, așadar, această întreprindere, iar prin strădania sa de-a-și face și o fabrică de mică industrie grijile au sporit și mai mult, se înțelege. Într-adevăr, ni se spune, oamenii acestei întreprinderi și-au făcut singuri fabrica de industrie mică și tot singuri și-au utilizat-o. Aproximativ 30 la sută din producția acesteia se alcătuiește din repere industriale și bunuri de larg consum fabricate din mase plastice recuperate. Subinginerul Traian Ruscior, din cadrul atelierului de proiectări, subliniază că în acest compartiment de mase plastice al fabricii se folosesc numai materiale recuperate și refolosibile. Iar numărul sortimentelor de bunuri de larg consum ce se produc aici a ajuns, până acum, la 80. Între acestea, de mare efect au fost jucăriile pentru copii, un așa-numit microcar spațial, bunăoară, sau un joc de percepție a spațialității. Cel din urmă a fost realizat în colaborare cu profesorul de filozofie Liviu Filimon, din Bacău, a cărui idee a și fost brevetată ca invenție în cursul anului trecut, de-atunci încolo fiind brevetată și în străinătate. Iar în perspectiva unei cereri destul de mari a acestui joc, întreprinderea nu are decât să se felicite că e titulara acestei invenții.

Pentru prelucrarea maselor plastice erau necesare mașini de injecție, spune subinginerul Traian Ruscior. „Am făcut mașinile acestea, adaugă el, în colaborare cu specialiști tot din Bacău, de la întreprinderea de mașini unelte. Foarte mult ne-a ajutat, trebuie să spunem, inginerul Liviu Grigoreanu. Se înțelege însă că nouă ne trebuie doar câteva mașini de acest fel. Există însă posibilitatea să fabricăm astfel de mașini ca să le putem vinde și altora interesați”.

Tot în cadrul sectorului de industrie mică, întreprinderea mai face obiecte de ceramică, împletituri din nuiele de răchită, mic mobilier, stații de biogaz de capacitate mică, pentru uz gospodăresc. Toate ace-

tea, adăugate activității principale a întreprinderii, au contribuit la situarea în ultimii ani a I.J.G.C.L.-ului Bacău pe locuri fruntașe pe țară, de două ori întreprinderea fiindu-i acordat Ordinul Muncii clasa I. Întreprinderea, cu toate grijile ei, putea să nu aibă sector de industrie mică, dar are, și încă unul puternic. Dacă nu l-ar fi avut, e limpede că n-ar

fi avut cum să apară nici ideile despre care se vorbește zilnic, în ședința de dimineață. Dintre aceste idei, patru sint invenții brevetate de O.S.I.M.

DUMITRU CONSTANTINESCU ■

Milioanele de la Anieș

Unu dintre cele 10 mari centre de fructe de pădure din România se află pe Valea Anieșului, în satul cu același nume, care aparține de comuna Maieru. Până acum zece ani, o unitate „cuminte”, care aducea venituri (însemnate, e drept), numai din vânzarea afinelor, zmeurii, murelor și măceșelor, centrul de la Anieș este astăzi o unitate complexă care, pe lângă prelucrarea și valorificarea fructelor de pădure, desfășoară o puternică activitate de industrie mică. Un om întreprinzător, în stare să facă să rodească și piatra seacă, l-am numit pe șeful centrului, Gheorghe Voicu, sprijinit de conducerea Inspectoratului silvic al județului Bistrița Năsăud, a reușit să aducă întreaga valoare a producției unității la 20 milioane lei anual. „Am plecat de la 5 milioane, rezultat din valorificarea fructelor de pădure, explică Gheorghe Voicu, și în zece ani, prin efort propriu, am ajuns la suma amintită. Subliniez faptul că noi punem preț pe acest efort propriu, care pentru centru, pentru oamenii din Anieș, și, desigur, pentru întreprindere, înseamnă foarte mult. În acești zece ani am fabricat și produse de industrie mică, cum sint împletiturile din alun și răchită, lădițe, chitici, cozi de unelte, măști și buchețele de mesteacăn”.

De fapt, oamenii au căutat să permanentizeze activitatea, s-a amplificat, s-o diversifice, exploatând eficient resursele existente în zonă. Și-au făcut o distilerie de uleiuri volatile din cetină, cu mijloace proprii, și o fabrică de gheață. Pentru Anieș, acest lucru a însemnat, printre altele, crearea a aproape o sută de locuri de muncă, iar pentru întreprindere sporirea comenzilor la export. „În ultimii cinci ani, continuă șeful centrului, ne-am diversificat mult produsele, fiind exportul te obligă să te miști repede. În acest an am expediat marfă în 8 țări — damigene, împletituri, buchețele de mesteacăn și fructe de pădure — depășindu-ne planul la export și sperând ca, până la sfârșitul anului, să obținem din produsele noastre 150 000 dolari. Am menționat mai întâi produsele de industrie mică, fiindcă, repet, ele exprimă efortul propriu datorită căruia am mărit exportul. Valorificarea fructelor de pădure ocupă azi un loc secundar, această activitate fiind sezonieră”.

Dincolo de cifre însă, unitatea din Anieș poate fi o pildă

prin reușitele sale, convingând că îndrăzneala și hărnicia, mai exact acei efort propriu, de care vorbea Gheorghe Voicu, valorifică o materie primă care există în fiecare comună, o materie primă care, altfel, se pierde. Milioanele de la Anieș pot fi o dovadă că piatra seacă nu e chiar atât de seacă și că, în ceea ce privește industria mică, nimic nu trebuie să se piardă ca să se câștige foarte bine.

RĂZVAN BĂRBULESCU ■

Rădăcini adânci la Jibou

A scoate bani din piatră seacă nu-i un lucru chiar ușor; trebuie să ai răbdare și pricepere, trebuie să găsești soluții cât mai eficiente. Și președintele cooperativei „Progresul” din Jibou, Constantin Pauliuc stie asta. Începutul a fost timid, forța de muncă disponibilă era puțină, materiile prime la fel, dar s-a zbatut, a avut nopți nedormite și a reușit să treacă peste greutățile inerente oricărui început. Altfel cum l-ar fi ascultat rogozul, papura, răchitele, cum l-ar fi ascultat oamenii, cum ar fi reușit să se situeze an de an pe locul I în întrecerea socialistă pe județ și chiar locul II pe țară? În prezent cooperativa are peste 20 de secții din care 9 noi înființate. Faima unora dintre aceste secții a trecut demult granițele țării. M-as cări la citeva dintre ele care folosesc materii prime altădată neluate în seamă: rogoz, papură, foi de porumb și nu în ultimul rând răchitele. Să scoti sute de mii de lei valută de pe terenurile mlăștinoase și pline de bălării îți trebuie multă ingeniozitate. Rogozul și papura crescute pe marginea bălților, ori pe malul Sornesului prin binecuvântarea dată de minile harnice ale acestor oameni se transformă în soțete pentru scutune ori diferite împletituri și cucerește tot mai mult piața internă și internațională. Rogozul căruia cu timp în urmă i se dădea foc, papura care murea minăiată doar de vânt sint mîngăiate de minile Mariei Haiduc ori ale Ilonei Selec și devin „biju-

terii” împletite pentru R. F. Germania Franța, Italia etc.

Nu numai rogozul și papura sint surse de venituri valutate pentru cooperativa „Progresul”, ci și răchita; răchita crescută pe terenuri sărăcăcioase improppii agriculturii. În localitatea Var cooperativa a deschis o secție de împletituri, revitalizînd astfel un meșteșug tradițional prin aceste locuri, pe cale de dispariție cu citiva ani în urmă. Secția numără 34 de muncitoare iar produsele confecționate de ele (cosuri, cosuri pentru rufe, cosulete-bibelouri, cosuri pentru meni, mic mobilier, etc) sint adevărate opere de artă. Inimosul șef de secție, Eugen Teșlas își mărturisea că „nu-i la îndemina oricui să lucreze cu răchita. Nuiaua e pretentioasă, are perioadele ei optime de prelucrare, trebuie multă migală și pricepere trebuie pus mult suflet”. Că trebuie pus suflet am văzut cu ochii mei. Am văzut firele sîmșerii de răchită fondînd în lumina lăptoasă a dimineții de primăvară, am văzut apoi aceste fire mlădioase fierbind în uriașe cazane cu abur, decoinduse, rămînînd albe și am mai văzut minile dibace ale muiierilor din Var trecînd peste ele ca peste corzile unei harpe, împletindu-le pentru a lua drumul Angliei, S.U.A., Suediei, Italiei, etc. Dar Maria Teșlas, Maria Greblă, Silvia Teșlas, Livia Cibi și celelalte femei ale secției mai au și copii pe care-i îngrîșesc mai trudeș și pe țările C.A.P.-ului mai vād și de animalele de acasă și spre a le usura travaliul conducerea cooperativei le-a creat posibilitatea muncii la domiciliu, formă de muncă îmbrățișată cu bucurie de vărănce. Împletiturile sint destinate în exclusivitate exportului. Vicepreședintele cooperativei înținerul Aurel Cozma îmi spune că pe anul trecut și pe primele două luni ale acestui an producția la export a fost realizată și depășită în proporție de 140 la sută, că nu numai împletiturile ci și piesele de mobilă sint solicitate de firmele comerciale de peste mări și țări împodobind apartamente și terase din Olanda ori Canada.

Dar să nu uităm că la cooperativa „Progresul” multe comenzi se execută din materiale refolosibile și reciclabile cu maxim de eficiență și cu minim de consum de energie și carburanți. Astfel, din deșeurile de cauciuc de la fabricile de anvelope se confecționează garnituri pentru tubulatura de aeraj folosite în sectorul minier, inele pentru tuburile de oxigen, iar la coreea unor beneficiari, cooperativa produce curele trapezoidale pentru motoare, curele de bună calitate, acestea fiind premieră în județul Sălaj.

Și numai dacă am mai aminti covoarele de lină tesute la cooperativa Meșteșugarul, tricotatele confecționate de secția Cooperativei de producție achiziție și desfăcerea mărfurilor condusă de Maria Svab, ori cosurile împletite de muncitorii oculului silvic, putem spune fără a gresi că aici la Jibou, mica industrie a prins în ultimii ani rădăcini adînci aducîndu-si un remarcabil aport valutar în economia orașului, a județului, la capătul strădaniilor, căutărilor, inventivității.

VIOREL VARGA ■

Pentru specialiști și producători, Export II este o marcă ce nu mai are nevoie de prezență. Omologat în 1970, soiul de tomate purtînd acest nume asigură astăzi o foarte mare parte a consumului intern și 90% din exportul de tomate al României, concurînd pe piața internațională, legumicultorii renumiți.

Relativ timpurii, cu gust și culoare plăcute, cu fructe tari, uniforme ca mărime, putînd fi ușor ambalate și transportate, lipsite de aureola verde din jurul cozii (această parte necoaptă ce fură, practic, o treime din fruct), roșiile din soiul Export II constituie prima reușită într-o laborioasă activitate de cercetare pentru ameliorarea soiurilor de roșii, desfășurată vreme de trei decenii de către prof. dr. Corneliu Petrescu, șeful disciplinei de Horticultură pe terenuri ameliorate, de la Institutul agronomic „Nicolae Bălcescu” din București. Demonstrație practică a acestei idei, studiile testînd viabilitatea polenului la temperaturi de noapte scăzute, studiul efectuate în scopul creării de hibridi noi, constituiau, la vre-

mea respectivă, o premieră în România, fiind noutăți chiar și pe plan mondial și păreau, atunci, lipsite de finalitate. Ele au asigurat însă posibilitatea adaptării la noile tehnologii și noile condiții din solarii, sere și cîmp. Astăzi, după 15 ani, 20 de noi hibridi de tomate, rezultat cercetărilor de ameliorare a

terele dominante ale ambilor părinți.

Creaiți în același mod, cei trei hibridi ce vor fi lansați în 1987, la care s-au urmărit atît calități îmbunătățite vizînd condițiile de cultură cit și cele interesînd prioritar consumatorul, sint mai timpurii cu 1-2 săptămîni decît Export II, au

uscate în peste 6 procente facilitînd mari economii în prelucrarea industrială, cu culoare frumoasă a produselor obținute, ele au în același timp, un bogat conținut de vitamine.

Dar metodele clasice, neeconomicoase din punct de vedere al tipului, sint părăsite în favoarea unor metode mo-

pe această cale a unei noi plănute, o sămîntă artificială. Sc elimină, în acest fel, segregarea și se obțin linii pure, din care se vor obține apoi hibridi ce nu vor mai varia în prima generație.

În laboratorul de ameliorare a plantelor condus de profesorul Corneliu Petrescu, membru al Societății americane de genetica tomatelor și al Societății internaționale pentru culturi de țesuturi vegetale, se lucrează în medii sterile. În camerele de climatizare, alături de cele de tomate, culturile in vitro de pepeni, legume, flori se dezvoltă sub filtre roz. Mana, bruma, variațiile de temperatură, seceta, dușmanii atît de temuți ai vieții plantelor, pot fi acum învinsi. A doua revoluție verde, cum îi place profesorului să numească fantasticele perspective deschise de cultivarea țesuturilor in vitro, înseamnă posibilitatea de a înlocui rapid o recoltă compromisă, cu sute, cu milioane de plante, cu performanțe permanente îmbunătățite.

ROXANA MANOLESCU ■

Altă facere a lumii

soiului Export II au intrat în testeros (testare prin comparație între ei) și topcos (testare prin comparație cu cel mai bun). Cei mai valoroși vor fi produși pe scară largă după încheierea verificării, ce va dura 2-3 ani. Pentru fiecare din ei, ambii părinți au fost testați pentru rezistența la temperaturi scăzute, variații de temperatură, secetă și boli, fiecare părinte fiind apoi lucrat în parte, hibridii rezultați reprezentînd practic noi nivele calitative, ei acumînd caracte-

o rezistență, superioară acestuia la temperaturi scăzute, conțin 6,5% substanță uscată, un procent mare de zahăr (4,8-5%), au un gust mult mai echilibrat, cu aciditate mai mare și o culoare roșie vie.

Ca rezultat secundar al ameliorării, multe din liniile recesive au fost studiate, rezultînd două soiuri pentru industrie, 1724/3 și 230, ce au fost omologate în 1985 și au intrat deja în producție. Caracterizate prin calitatea superioară a fructelor (prezența substanței

derne, mult mai eficiente — cele ale ingineriei genetice. Culturile de țesuturi in vitro au revoluționat tehnica ameliorării, scurtime timpul de realizare a genitorului (părintelui) și hibridilor la 3-4 ani. În ce constă, practic, această metodă, folosită de numai citiva ani? Pentru obținerea unei plante nu se mai pleacă de la sămîntă, care înglobează două eredități (sau mai multe), ci de la o celulă, a unei singure plante, care devine, prin cultivarea in vitro și regenerarea

Fără a ne propune să rememorăm o altă de captivitate în a din istoria tehnicii cum e cea a motorului cu ardere internă, nu putem să nu observăm că relatarea noastră coincide cu împlinirea a o sută de ani de la realizarea acestui sistem mecanic de propulsie, socotind — lucru general acceptat — că autorul de drept și de fapt este francezul Fernand Forest. Mai cunoscut decât acesta este însă germanul Nicolaus Otto (1832—1891), căruia un număr mai mare de cercetători îi atribuie paternitatea invenției. Un lucru e sigur: principiile constructive și de funcționare ale motorului Otto se regăsesc ne schimbate în toate motoarele fabricate până în zilele noastre. Proiectat și realizat în sute de variante, instalat pe automobile și locomotive, pe avioane, vapoare și pe nenumărate alte sisteme mecanice, agregat în inginerului din Holtzhausen n-a suferit vreme de aproape un secol decât revizuirii, corectării și îmbunătățirii. Motorul cu ardere internă s-a născut și a rămas un uriaș consumator de energie, amenințând să golească toate rezervoarele unor combustibili fosili ale Terrei. Aceste fluvii de benzină, petrol, motorină, gaze și alcoolii, ce se mistuie zilnic în visceralele milioane de motoare cu ardere internă nu explică decât într-o măsură actuala criză de energie. Nu sutele de milioane de motoare ce se produc azi în lume — apreciază specialiștii — determină marea foamă de combustibili lichizi sau gazoși, ci faptul că motorul cu ardere internă a fost și a rămas o piesă imperfectă, cu un randament scăzut în pofida faptului că automobilele și aeronavele ne poartă la sute de kilometri și sint capabile să dezvolte viteze greu de imaginat altădată. Explicația e simplă: din puterea calorică pe care o conține carburantul turnat în rezervoare, abia 25—35% este transformată în lucru mecanic, restul de 65—75% este RISIPĂ!

Această neplăcută și costisitoare imperfecțiune continuă să rămână principala temă de cercetare pentru toți motoristi constructori din lume. Dar dacă randamentul primelor piese era de 10%, în decurs de un secol acesta a sporit doar până la 25—35%, sau ceea ce înseamnă foarte puțin. Cum poate fi corectat acest neajuns? Printre cei care și-au pus o asemenea întrebare se numără și inginerul român Emil Ghiurițan, rentabilizarea consumului de combustibil constituind pentru el problema capitală a unor studii și cercetări ce depășesc 36 de ani. El a izbutit în cele din urmă să ofere și un răspuns concretizat în brevetul și prototipul unui motor cu ardere internă de factură deosebită. Vom vorbi îndată despre această invenție. Considerăm că datorăm cititorilor noștri câteva informații în legătură cu viața și preocupările interlocutorului nostru, deoarece, ca totdeauna, omul și opera se explică, se justifică și își revendică în mod reciproc realitatea de fapt.

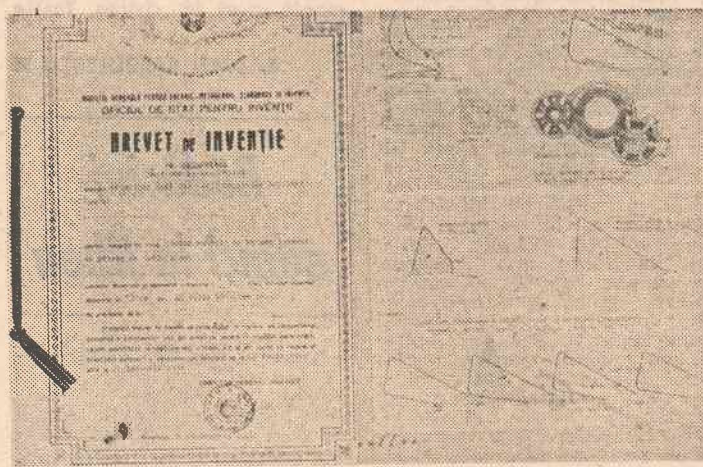
Emil Ghiurițan s-a născut în anul 1908 în comuna Românești din județul Sălaj. Este absolvent al fostei școli de conducători tehnici și al unei școli de ofițeri mecanici de aviație. A ocupat mai multe funcții de conducere și a participat la deschiderea și finalizarea unor lucrări de anvergură, între care construcția magazinelui „Central” din Cluj-Napoca, realizarea canalului de subtraversare a So-

meșului și altele. Despre toate acestea, Emil Ghiurițan a vorbit cu ocazia unui interviu acordat colaboratorului nostru Constantin Mustățu. Inventatorul s-a adresat însă în mod nemijlocit și revistei noastre, punându-l la dispoziție un material documentar de proporții, consacrat în exclusivitate muncii sale de o viață: motorul rotativ. Vom folosi în rândurile ce urmează, din cuprinsul celor două manuscrise, acele date care, după aprecierile noastre, pot cuceri în mai mare măsură atenția publicului larg dar, poate, și pe cea a specialiștilor.

„Vreme de zeci de ani, ne mărturiseste Emil Ghiurițan, am trăit zi și noapte printre motoare. Așa s-a născut ideea realizării unui motor rotativ care să dubleze randamentul motoarelor clasice. Am lucrat la acest proiect trei decenii până când am considerat că soluțiile găsite îmi permit să trec la construirea propriu-zisă a motorului. Invenția mea a obținut în 1959 brevetul 20 007/41 108, perfecționat în 1960 prin brevetul 2 299/41 400. Cam în aceeași vreme, germanul Felix Wankel anunța construcția unui motor rotativ asemănător și invenția lui făcea mare tam-tam în Occident. Putea oare un român să depășească invenția lui Wan-

dintr-o carcasă în care sint plasate trei piese. În centru, un inel cilindric cu două palete, pe circumferința căruia se află două cruci de Malta. Cea din stînga conține camerele de ardere, cea din dreapta, canalul de admisie și de evacuare. Mișcarea celor trei piese, în timpul funcționării, este diferită: rotația continuă a inelului cu cele două palete și intermitentă a celor două cruci de Malta. Acestea din urmă impart volumul degolgit de rotirea celor două palete ale inelului cilindric în două volume egale. Mai mic cel de jos, mai mare cel de sus. Rotirea crucilor de Malta se produce numai în timpul necesar înscrierii paletelor, în timpul rotirii acestora în golurile crucilor de Malta împreună cu care paletele trec dintr-un spațiu în altul.

Acesta este în linii generale descrierea motorului rotativ. Cei interesați să afle mai multe amănunte pot oricând consulta cele două brevete de invenție aflate în brevetoteca Oficiului Național pentru Invenții și Mărci. În ceea ce privește prototipul experimental, ne înștiințează autorul, el a produs multă senzație în colectivul uzinal, dar motorul în acest stadiu avea nevoie de perfecționări și de aparate de testare specializate,

Să redescoperim o descoperire!

kel? Din păcate, la data respectivă, unii mai gindeau în acest mod. Am cunoscut totuși și oameni inimoși. Așa a fost inginerul Gheorghe Mărinceanu de la Intreprinderea „Clujana” (cel care avea să devină director general și Erou al Muncii Socialiste) și, împreună cu el, inginerii Teodor Mureșan, Ioan Iuga și Zoli Bartha, care m-au ajutat să pun la punct proiectul de execuție al unui prototip experimental de 10 C.P. Menirea lui a fost doar verificarea viabilității mecanismului imaginat. Tot pe baza unei idei proprii, în atelierul uzinei a fost realizată o pompă de ulei pentru transformarea energiei mecanice a unui motor în energie hidraulică și care, în același timp, să țină loc de ambreiaj și frînă. Spre surprinderea tuturor, pompa a realizat o presiune de 120 atmosfere, deci ci o pompă Bosch cînd este nouă. Mecanismul a funcționat ireproșabil la o turație de 2000 rotații pe minut.”

În ceea ce privește motorul propriu-zis, acesta se compune

condiții de lucru greu de găsit în atelierul unei întreprinderi de încălzîminte.

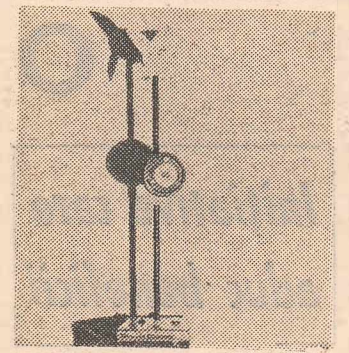
Desigur, mai bine decât noi, specialiștii vor putea stabili și hotărî dacă aceste invenții mai prezintă importanță azi, dacă proiecte de acum un sfert de veac se mai pot acorda cu exigențele actuale. Noi sperăm că modul original în care au fost gîndite aceste piese, brevetate de altminteri, va avea cel puțin darul de a fertiliza imaginația constructorului de azi, deoarece nu odată istoria științei a dovedit că proiecte abandonate, uitate, au revenit în actualitate după multe decenii (așa cum s-a întimplat de pildă cu motorul lui Denis Papin) sau chiar secole dacă avem în vedere născocirile lui Leonardo da Vinci. Dacă se va aprecia totuși că invențiile lui Emil Ghiurițan sint cu totul depășite, atunci va rămîne modelul vieții sale, exemplul unui om care a trăit toată vremea în numele unei idei și și-a dedicat toată munca creațiilor originale. Fiindcă creativitatea a fost și a rămas supremul atribut al condiției umane.

Dar fiindcă viața și opera inventatorului Emil Ghiurițan ne oferă în cel mai înalt grad portretul concret al pasiunii, socotim că relatarea noastră ar fi nedreaptă și lipsită de concludență pilduitoare dacă n-am vorbi, chiar pe scurt, și de câteva din celelalte invenții ale sale. Vom apela din nou la interviul consemnat de colaboratorul nostru, Constantin Mustățu.

„În 1942, pe vremea cînd mai eram ofițer de aviație, am fost numit în comisia de recepție a avioanelor ce se fabricau la I.A.R. Aici m-am întîlnit cu un fost coleg de școală, Partenie Crișan, un adevărat geniu al invenției. Împreună cu acesta prin anii 1939—1938, am proiectat și am început construcția unui elicopter. Construcția a fost abandonată deoarece Diktatul de la Viena ne-a obligat să părăsim Clujul. Nu știu care ar fi fost pînă la sfîrșit soarta acestei mașini de zburat. Prototipurile miniaturale au dovedit că aparatul se ridică de la sol și eu sint astăzi convins că proiectul nostru ar fi avut toate șansele să devină un produs made in Romania. Astăzi, desigur, proiectul nostru nu mai poate prezenta valoare. A fost, continui să cred, o mare neșansă pentru noi, dar și pentru industria aeronautică românească. Cam tot în acel timp, am realizat o sanie cu motor. O mai păstrez într-o fotografie. Nu avea un mecanism clasic de propulsie, înaintarea era asigurată de trei palete acționate de un motor de motocicletă cu doi cilindri. La bordul ei puteau lua loc patru persoane. Am încercat-o pe aerodromul uzinei unde a atins o viteză de 50 kilometri la oră. În sfîrșit, îmi mai îngădui să amintesc proiectarea unui ansamblu de instalații, alcătuit din turbine eoliene, rezervoare clasice de mare capacitate pentru aer comprimat, instalații cu panouri solare și o centrală electrică cu grupuri electrogene. Din calculele mele, costul de MW instalat într-o astfel de centrală ar fi fost de 3—4 ori mai mic decît în cazul hidrocentralelor. Pot oricînd oferi detalii în legătură cu acest sistem complex de produs energie pe gratis. Nu sint un simplu visător. Am trăit o viață întreagă printre motoare, sint în egală măsură teoretician și mecanic și tot ce am realizat s-a sprijinit pe cercetări și calcule minuțioase. Nu aștept decît o invitație pentru a dovedi.”

Încheiem aici articolul nostru dedicat inventatorului Emil Ghiurițan, unul din acei oameni minunați sosiți pe lume pentru a trăi toată vremea sub osînda pasiunii, în robia dulce a cercetărilor și creațiilor originale. Mecanismele inventatorului clujean s-au născut poate prea devreme, într-o vreme în care România se bucura doar de o tradiție modestă în compartimentul industriei de motoare. Dar de atunci a trecut un sfert de veac! În Capitala țării a fost înființat un institut ce se ocupă în exclusivitate cu aceste probleme, iar pe harta țării s-au ridicat nu mai puțin de trei întreprinderi de autoturisme unde lucrează sute de cercetători de elită. Poate că n-ar fi rău dacă doi, trei, dintre aceștia ar cerceta brevetoteca OSTM, sau ar avea curiozitatea de a-l cunoaște personal pe inventator. Marile idei țînesc uneori de acolo de unde te aștepti mai puțin. În lumea de azi chiar și ideile fantastico-științifice se înscriu în logica posibilului.

LIVIU TIMBUS

Refulator homeopatic

La Salonul internațional de designe, deschis recent la Bruxelles, a fost selecționat și acest refulator homeopatic de apartament, datorat românului Paul Matei și fiicei acestuia, Mlădița Matei. Inventator de profesie, cu pasiune predilectă pentru obiectele de uz casnic, Paul Matei este o mai veche cunoștință a cititorilor noștri. Aparatul în cauză este destinat combaterii sau diminuirii stresului, oboselii și unor forme de poluare. Mediul de lucru al refulatorului este mediul ambiant al apartamentului. El folosește efectele terapeuice ale sunetului, luminii, sunetului și miroznelor plăcute, separat sau combinatoriu, cu scopul obținerii unor efecte benefice. Virtutile homeopatiei, ne asigură creatorul, sint asigurate prin pulverizarea în încăperea a unor substanțe. De exemplu: în cazul combaterii oboselii, refulatorul difuzează în camera sunete odihnitoare ce imită cîntecul păsărilor, murmurul izvoarelor etc., la care se adaugă modulări cromatice și o discretă „briză” de aer încărcat cu ioni negativi și substanțe odorante (miros de flori, de măr, de orhidee, de flori de tutun). Aparatul mai dispune și de un filtru electronic capabil de a sesiza dacă aerul pe care îl filtrează este poluat chimic sau radioactiv. Refulatorul poate lucra automat sau în regim manual pas cu pas.

Inventatorul a mai înaintat juriului de la Bruxelles și un așa numit „Halat-scuit”, pe care posesorul să-l poată îmbrăca la repezeală în cazul unor calamități naturale. Halatul dotat cu cinci buzunare este confecționat dintr-o textură textilă rezistentă, împregnată cu substanțe chimice ce-i conferă proprietăți anti-flacără și anti-apă, fiind captușit totodată cu un material buretos greu inflamabil și care-l face să plutească pe apă. Imprimeul decorativ este fosforescent și în contact cu lumina, reflectorizant, de aceea halatul poate fi ușor detectat pe întuneric. În buzunarele acestuia se găsesc câteva dotări auxiliare capabile de a-l ajuta pe cel aflat într-o situație limită. Între acestea: o lanternă de un anumit tip ce luminează și produce deopotrivă un sunet de alarmă, o trusă miniaturizată de salvare. Halatul-scuit mai dispune și de un fermoar electronic care, în clipa deschiderii, pune în funcțiune un microemiiator-radio tip baliză care emite un semnal intermitent, recepționarea sunetului putîndu-se face chiar dintr-un elicopter.

T. LIVIU

Un marc voievod

„Sperînd să fie conturată o imagine a lui Neagoe Basarab cit mai apropiată de realitate, prin micromonografia de față se încearcă să fie stabilite coordonatele esențiale ale domniei lui și să contureze premise pentru noi cercetări și scrieri pe o temă atît de interesantă”, astfel își definește dr. Radu-Ștefan Ciobanu obiectivul cărții sale Neagoe Basarab (1512—1521), apărută recent la Editura Militară în colecția, acum atît de apreciată, **Domnitori și voievozi**.

Autorul este unul dintre acei istorici care știu să imbine rigurile anchetei istorice cu marea însușire de a transmite rezultatele ei în forme accesibile și atrăgătoare pentru marea public. Cele două volume pe care Radu-Ștefan Ciobanu le-a consacrat lui Vlad Țepeș și stolnicului Constantin Cantacuzino în colecția **Pe urmele lui...**, tipărită de Editura Sport-Turism, sint, desigur, exemplele cele mai concludente în această privință. Noul volum, prezentat aici, confirmă această calitate.

Este de mirare că un domn ca Neagoe Basarab, în care B. P. Hașdeu vedea un „Marc Aureliu al Țării Românești, principe și filosof” nu a beneficiat pînă acum de o monografie, cu prisosință meritată și necesară. Este adevărat că ediția din 1971 a **Învățăturilor** sale către Theodosie, fiul lui, precum și studiile lui Dan Zamfirescu ca și discuțiile asupra paternității **Învățăturilor** au contribuit la cunoașterea marii personalități a istoriei românești, care a fost Neagoe Basarab. Și totuși monografia a întîrziat să apară și ea este așteptată și astăzi.

Pînă atunci, Radu-Ștefan Ciobanu ne oferă o micromonografie întru totul remarcabilă. Autorul stăpînește informația documentară și literatura problemei și este astfel în măsură să refacă portretul marelui voievod, precum și să reconstituie epoca lui cu toate marile ei probleme, dominate toate de înaintarea împărăției otomane, care se îndreptă spre apogeul puterii ei.

Neagoe Basarab a cîrmuit în această epocă de primejdie, dar a știut să facă din domnia lui

Cartea de istorie

„un model al echilibrului în jurul involburatei Dunării, hotărî între creștini și otomani” și să confere țării sale valoarea de simbol al „rezistenței antiotomane și al păstrării marilor tradiții culturale sud-est europene” (p. 25). În paginile cărții sint prezentate și analizate multiplele ipostaze ale voievodului: cîrmuitor de țară, diplomat, magistrul în arta armelor, gînditor și scriitor politic, cititor. Acest voievod în care Nicolae Iorga a văzut un monarh de tradiție bizantină a întreținut legături cu lumea occidentală și a încercat — Radu-Ștefan Ciobanu stăruie asupra acestui aspect — să refacă unitatea confesională după conflictul dintre Roma și Bizanț. „El și-a dat seama că, în bună parte, aici era esența dezbînării europenilor care, uniți, ar fi realizat mai mult, putînd să se opună otomanilor” (p. 162).

Radu-Ștefan Ciobanu a realizat un remarcabil portret al unuia dintre cei mai de seamă domni români. Să sperăm că monografia pe care o merita Neagoe Basarab va fi impulsionată prin acest volum.

Avatărurile unci regine

Cititorii români au putut aprecia calitatea de biograf al personalităților istorice a lui Jean Orioux din traducerea volumului dedicat aceluia maestru al versatilității politice, dar și un as al diplomației, care a fost Talleyrand. De astă dată el proiectează reflectorul investigației sale asupra unui personaj mai puțin celebru, dar nu mai puțin complicat: Caterina de Medici (Catherine de Medicis, Paris, Flammarion, 1986, 326 p.), devenită regină a Franței, prin căsătoria cu Henric al II-lea. Mamă a trei regi ai Franței (Francisc al II-lea, Carol al IX-lea, Henric al III-lea), ea este cunoscută, mai ales, prin rolul pe care l-a jucat în masacrul hughenotilor din noaptea Sfîntului Bartolomeu (24 august 1572). Moștenitoare a unui simț politic care a permis familiei Medici să joace un important rol în viața publică italiană. Caterina a trăit cu intensitate drama puterii, o putere cu care a sfîrșit prin a se identifica. Jean Orioux a urmărit-o pe Ca-

terina pe două planuri: conducătorul politic, confruntat cu dificultăți considerabile, în primul rînd, războaiele religioase între catolici și protestanți care amenințau unitatea regatului; apoi, planul uman, adică femeia cu aspirațiile și frustrările ei. Totul este urmărit pe un larg fond istoric, în care secolul al XVI-lea, aflat de la cercetările lui Henri Hauser și Fernand Braudel în atenția istoriografiei, apare, cu toate marile sale înfăptuiri și contradicții, tipice unei perioade de tranziție, în centrul anchetei. Jean Orioux face încă o dată dovada marilor sale calități de narator și evocator, pe care îl le cunoaștem din celelalte lucrări ale sale. Poate că regina a cărei biografie a scris-o cu atita talent nu îndreptăța — prin locul ei în istoria Franței — un mare efort de investigații. Dar cartea lui Jean Orioux e atît de frumos scrisă, încît arta lui a înălțat-o și pe Caterina de Medici.

FLORIN CONSTANTINIU

POEME PENTRU PATRIE

An nou

E început solemn de calendare,
Colindătorii leriuesc în prag;
Să-ntîmpinăm cu piine și cu sare
Pe Anul Tinăr, ca pe-un oaspe drag.

Sub geana timpului ce va să vie
Să împlinim ce-am cutezat în gînd,
Sămînța germineze în cîmpie
Spre a urca în stemă fremătînd.

Frumos ne crească visul în ogradă,
Înalt ca zborul falnic de zăgani
Și să zidim o țară de baladă,
Din inimă urindu-i: „La mulți ani!”

MIRCEA ICHIM ■

Demnitate

Se lasă fulgii mari pe harta Țării,
În proprii aburi zburdă-n țarcuri miei.
Pădurile-ațipite-n geana zării
Visează-n crengi miremele de tei.

E o chemare-n care primăvara
Adună-n fapte luminos destin.
Scîpește-n soare-ntinerită Țara,
De doine plaiul iar ne este plin.

Izvoarele ni s-au umplut de stele
Și noi privim pe fruntea de Carpați
Cum flutură culorile-n drapele
De noua demnitate luminați.

DIONISIE DUMA ■

Cîntarea României

În zodia artei

Doă evenimente de seamă au prezidat cea de-a șasea ediție a Festivalului național „Cîntarea României”: aniversarea a 65 de ani de la făurirea Partidului Comunist Român și a 40 de ani de la proclamarea Republicii. Aflată acum la cumpăna dintre cei trei ani, cit durează desfășurarea ediției, etapa de masă a continuat să reunească talentele cele mai elocvente din rîndul creatorilor populari, dar, mai cu seamă, a căutat să stimuleze pe cei angajați în competiție în spiritul celei mai riguroase selecții, fără toleranță și fără condescendență față de formele de artă insuficient coagulate.

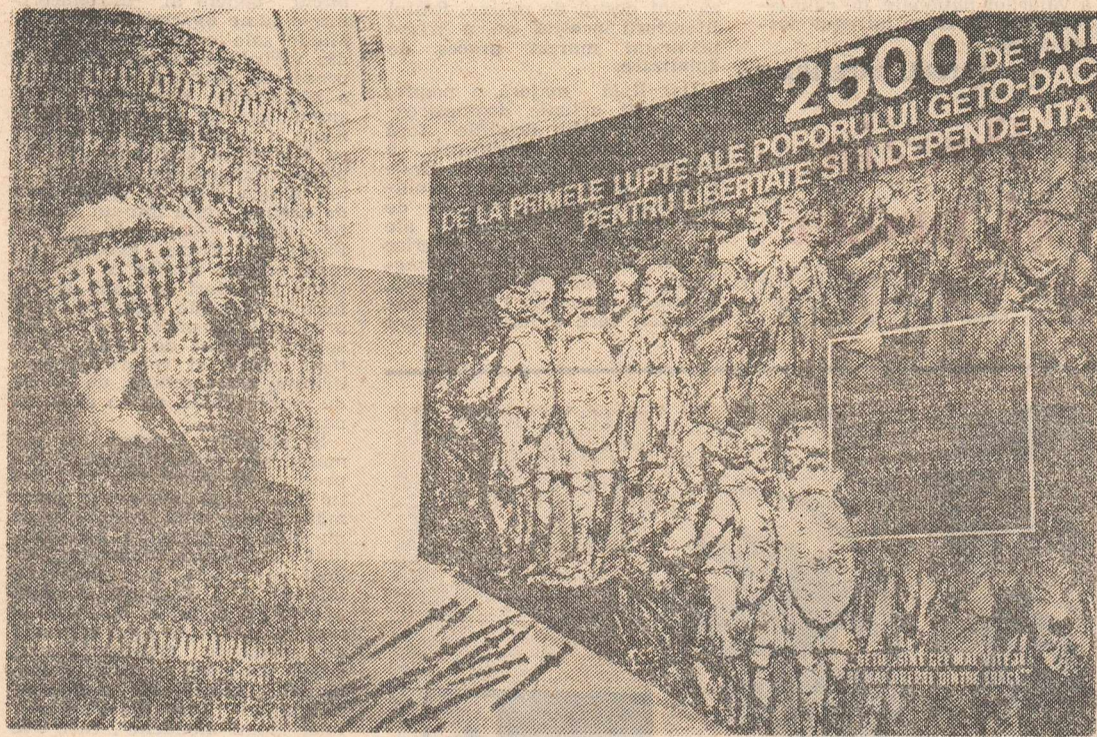
Un întreg evantai al virstelor a desfășurat această etapă și, pe scenele de la sat și oraș, elevi și oameni ai muncii, membri ai organizațiilor de tineret și virstnici au contribuit, pe măsura disponibilităților lor, la o mai frumoasă rotunjire a spectacolelor. Despre emulația care a caracterizat de fiecare dată manifestările festivalului vorbesc, alături de ecourile înregistrate de presă, și cifrele în care s-a măsurat participarea artiștilor amatori. Stimulate prin varii forme de cointerese spirituală, formațiile artistice aparținînd diverselor așezăminte culturale și-au sporit de astă dată numărul, așa încît în fiecare județ participarea a fost în sensibilă creștere, mai cu seamă în privința corurilor, a brigăzilor, artistice, a montajelor, a recitalurilor de poezie patriotică, a ansamblurilor folclorice. Un fragment dintr-o posibilă statistică a formațiilor arată astfel, dînd o imagine despre mișcarea de amatori din respectivele județe: Bacău — 951 de formații. Tulcea — 317, Brașov — 263, Harghita — 262, Prahova — 242, Mureș — 242, Constanța — 214, Bistrița-Năsăud — 168, Iași — 140, Vrancea — 127, Alba — 125 etc.

Concomitent cu sprijinirea modalităților artistice noi, contemporane, o importanță deosebită a fost acordată resuscitării și valorificării artei populare, a formelor ei autentice nealterate de intervenții diletante. Puritatea creației popu-

lare a fost supravegheată în permanență prin factori competenți, încît participanții să nu aducă în scenă forme culturale degradate ori mistificate. De altfel, modalitățile de coparticipare a mai multor formații din localități diferite au facilitat confruntarea deschisă, utilă autenticității și bunului gust. Concursuri precum cele corale: „D. G. Kiriac” (Pitești), „Cîntecul adîncului” (Valea Jiului), „Iacob Mureșanu” (Blaj), „Iosif Velceanu” (Reșița), „Ciprian Porumbescu” (Suceava), de creație și interpretare teatrală: Slănic-Bacău, Bistrița, Slănic-Prahova, Iași, Călarăși, Cluj-Napoca, Slatina, București ori brigăzi artistice precum cele din Dimbovița, Bălești-Dolj, Vaslui, Gorj, București, Argeș, Brăila, ca și numeroasele concursuri folclorice desfășurate aproape în toate localitățile țării și-au găsit ecoul și în manifestări complexe, la nivel județean, precum „Comorile Albe”, „Zilele culturii călășene” (Gheorghe Gheorghiu-Dej), „Hercules” (Caras-Severin), „Cibinium”, „Ritmurile cîminalului” (Vilcea), „Sarmis '86”, „Pontica”, „Toamna buzoiană”, „Așenele romane”, „Primăvara bucureșteană” etc.

Acum, cînd etapa de masă se află la sfîrșitul ei, imaginea asupra calității manifestărilor artistice poate căpăta un contur fidel, iar concluziile privind implicarea artiștilor amatori în febra spectacolelor devin mai limpede și relevante. Acestea nu privesc altceva decît sporirea numărului de participanți, interesul oamenilor muncii pentru această formă de manifestare culturală mai exact spus, creșterea exigenței față de calitatea spectacolelor și față de autenticitate. O autenticitate ce nu poate fi însă desprinsă de artificialitate, de nevoia de performanță și de profesionalitate, fiindcă Festivalul național „Cîntarea României” tocmai acest lucru și-a propus: să înalte talentul la formele lui cele mai limpede, mai apropiate de adevărul artei. La răsucea dintre ani, sint semne că arta amatoare trece printr-o zodie bună.

RADU GHEORGHIU ■

La Muzeul de Istorie al R.S.R. s-a deschis o expoziție de carte dedicată celor două milenii și jumătate de luptă a poporului nostru pentru libertate și independență

LIGIA MACOVEI:

„Fără viață
și trăire, arta
nu mai este artă”

— Constat, că pe fața dumneavoastră, stîmă Ligia Macovei, se poate citi o mare bucurie.

— Dacă ați privi mai cu atenție ați putea citi și ceva despre o mare oboseală. Este vorba însă de o oboseală plăcută, acea oboseală care te încearcă la capătul unui drum lung și greu.

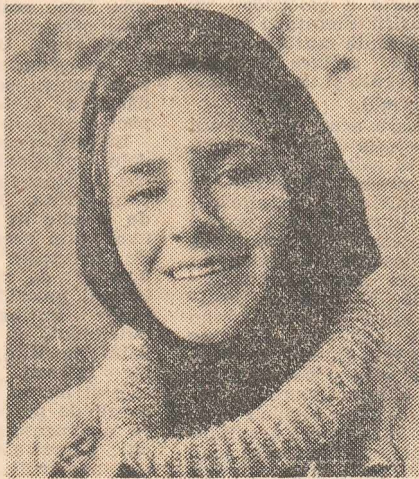
— Să zicem că așa e, cum spuneți dumneavoastră. Eu mă refer însă la bucuria pe care trebuie că o resimțiți cînd vedeți că ampla expoziție retrospectivă pe care ați deschis-o în urmă cu aproape două săptămîni la sala Dalles cunoaște o deosebită afluență de public. Eu insumi, în timp ce mă oprem în fața desenelor, gîșetelor, acuarelelor și uleiurilor,

am auzit numeroase exclamații de uimire și incitare. Mai mult decît atît, mi-a fost dat să văd cum numeroși oameni, oameni pe care cred că i-ați văzut pentru prima dată în viață, veneau să vă felicite pentru reușita acestei expoziții. Ce răsplătă mai mare poate fi pentru un pictor care-și adună la un loc aproape tot ce-a pictat de-a lungul a peste cincizeci de ani de muncă, decît aceasta?! Oboseala despre care vorbeți, aproape că nici nu mai contează. Contează doar bucuria, împlinirea. Oare n-am dreptate?

— Ba da, aveți dreptate. Dar

(Continuare în pag. 15)

VICTOR NIȚĂ ■

SOFIA VICOVEANCA:

„După ce ți-ai
făcut un nume,
trebuie să ți-l
respecți”

Artistul —

o conștiință

a vremii sale

Acasă la ea, Sofia Vicoveanca îmi repetă stăruitor. De ce nu vrei să văd cînt? Dar eu vreau să vorbesc, presimt că va fi la fel de minunat. În orice caz, pînă se decide, cum eu nu pot să... cînt, slăm de vorbă. Fără scop. Frinturi de gînduri, șoptite, spuse mai tare... De 27 de ani cîntă. Și e atît de tînără!... „Vi se pare dumneavoastră, am 45 de ani, bătuți pe muchie, am un băiat de 16 ani!”

Să-i trăiască! Mă agăț de fiul său ca să prelungesc discuția, neștiind că aici este și punctul de răscruce al unei cariere artistice. La nașterea băiatului, caz rar, glasul i s-a schimbat, coborînd cu o terță. La început a fost foarte îngrijorată. A alergat de la un doctor la altul

pînă s-a lămurit că este o situație ireversibilă. Au început neplăcerile. Nu se mai putea pune de acord cu orchestra, își vedea viitorul în negru. Cu stringere de inimă a îndrăznit să cînte cu „noua” voce. A avut un succes imediat, mult mai mare decît înainte. Fire analitică și cu cultul publicului, Sofia Vicoveanca și-a dat seama că „noua” voce, mult mai gravă, de „bărbat”, nu se mai potrivea nici cu repertoriul, nici cu înfățișarea de dinainte. A început să umble și să caute prin satele din jurul Sucevei pînă a găsit ce-și propusese: ca-

(Continuare în pag. 15)

CARMEN DUMITRESCU ■

1986 – an rodnic pentru înflorirea

În literatură

Ediții

N-aș vrea să repet aici argumentele pe care orice cititor de bilanțuri le invocă de cele mai multe ori drept scuză pentru omiterea voluntară sau involuntară a unor nume și cărți. De aceea voi începe fără așemenea precauții inutile pentru cine își asumă riscul nu al unei înșiriri de nume ci al sintetizării unor direcții. Anul 1986 continuă și exemplifică una din cele mai fertile direcții ale editării clasice și a studierii operei lor din ultimii șase ani: tipărirea acelor lucrări care valorifică gândirea românească în manifestarea ei pluriformă: filosofie, istoriografie, critică literară. S-a mai spus și nu aș vrea să repet: acesta e aspectul cel mai sesizant al reconsiderării moștenirii noastre culturale din perioada de după 1920 care a marcat deopotrivă conștiința critică și publică românească, având drept rezultat nu numai aducerea în circuitul curent al unor nume și opere revelatorii pentru climatul cultural al țării noastre, ci și o schimbare a opțiunii asupra trecutului și a ierarhiei valorilor, o înțelegere complexă a unei noțiuni ce nu ne apărea pînă în acel moment în evoluția ei dialectică.

Prin ce semnifică anul 1986 această direcție? Prin apariția la Editura „Junimea” a primei culgeri din opera lui Simion Mehedinți, personalitate de un mare relief în evoluția gândirii românești și ale cărui scrieri se cuvîn a fi valorificate așa cum se cuvîn, prin tipărirea la Editura Științifică și Enciclopedică al celui de-al doilea volum din **Istoria Românilor din Dacia Traiană** de A.D. Xenopol, prin inaugurarea la Editura Minerva a seriei operelor lui D. Caracostea, prin inscrierea în fluxul „Bibliotecii de filosofie a culturii românești” a monumentalei **Filosofii a Renașterii** de P.P. Negulescu, prin tipărirea la Editura Dacia a unui volum memorialistic aparținînd istoricului a cărui operă își așteaptă reconsiderarea, Al. Lepedatu, ca și prin încheierea la Editura Minerva a tipării ciclului dedicat de N. Iorga **Istoria literaturii românești** cărăia i se alătură în aceste zile prima selecție masivă din scrierile sale despre teatru în colecția „Talia”. Toate acestea vădesc continuarea în anul care se încheie a procesului la care ne-am referit la început. Proces ce nu este încă încheiat nici în ceea ce privește numele care trebuie să reîntre în fluxul de astăzi al culturii românești nici al operelor ce s-au bucurat în această perioadă de o selecție de mai mică sau mai mare amploare. Dacă prejudecățile, resentimentele, neștiința vinovată sau nu ca și prudenta își spun din ce în ce mai puțin cuvîntul, fără însă a dispărea cu totul, rămîne încă deschisă problema aflării acelor edituri care să unească într-o singură persoană calitățile pregătirii din domeniul de specialitate respectiv, cu acela al unei viziuni culturale complexe și — ceea ce e mai rar încă — al unei formații filologice. Ca să nu mai vorbim de faptul că editorii operelor fundamentale au trecut în marea lor majoritate de vîrsta de cincizeci de ani iar o operațiune sistematică, gîndită în perspectivă, de pregătire a unei noi generații, nu se vădește încă. Tutozor acestor factori ce influențează negativ o vastă acțiune de hotărîtoare importanță în istoria culturii românești li se adaugă faptul că mijloacele de documentare sînt incomode și că legislația în această privință ne apare și ea învechită. Și totuși, entuziasmul editorilor și al celor ce lucrează pentru alcătuirea scrierilor de operă au făcut ca în acest an tezaurul editurilor noastre critice să se îmbogățească, în afara exemplorilor citate, cu câteva titluri de o mare valoare. Dintre cele mai importante nu as putea trece, cu vederea — desi apariția lor a fost întâmpinată cu o tăcere inexplicabilă — apariția volumului III din **Operele** lui N. Bălcescu, cea monumentală ediție critică îngrijită de reputații Gheorghe Zanne și Elena Zanne, volum îngrijit de Daniela Poenaru, cele două volume din **Oratoriul** lui Mihail Kogălniceanu (1878—1880, 1881—1883)

ediție îngrijită de Georgeta Pennea și **Corespondența** lui Odobescu (**Opere** XI, 1887—1888) ediție de Nadia Lovinescu, **Filoftea** Mihai, **Rodica** Bichiș. Debutul seriei de **Opere** ale lui B.P. Hasdeu, îngrijit de un colectiv al Institutului „G. Călinescu”, apariția celui de-al treilea volum din **Operele** lui Mihail Sadoveanu (Cornel Simionescu, Fănuș Băileșteanu), continuarea ediției Bolintineanu de către Theodor Virgolici, a **Operele** lui Titu Maiorescu (volumul III Traduceri) și a **Jurnalului** și **Epistolelor** din care a văzut lumina tiparului volumul al șaselea (ediție de Georgeta Rădulescu-Dulgheru și Domnica Filimon) a ediției Lucian Blaga îngrijită de George Gană din care a apărut cel de-al treilea tom, toate la Editura Minerva, completează peisajul de referință al anului literar pe acest tărîm. Care nu poate fi înțeles fără edițiile de folclor — în special C. Rădulescu-Codin și Simion Florea Marian, tipărite de aceeași editură ca și inaugurarea prin **Literatura română modernă** a lui Ovid Densusianu și a **Istoriei literaturii române moderne** de Șerban Cioculescu, Vladimir Streinu, Tudor Vianu a unei serii de **Istorie ale literaturii române**, ca și a celui de al treilea volum din **Operele** lui Ion Pillat.

Nu vom putea enumera aici edițiile de largă popularizare care trebuie să asigure fără a reuși întotdeauna permanenta valorilor naționale în circuitul public. Ele au fost numeroase, în tiraje de ordinul zecilor și sutelor de mii și au văzut lumina tiparului în colecții precum **Arcade, Patrimoniul, Restitutio, Biblioteca Eminescu, Romanul de dragoste, Restituirii, Biblioteca pentru toți** (aceasta

I. Oprisan, lui Mihail Sebastian de Doina Grăsoiu și lui Aurel Baranga de Antoaneta Tănăsescu. Cu **Tinărul Rebreanu** de N. Gheran, cu volumele lui Stancu Ilie și ale lui Nae Antonescu, „anul Rebreanu” se încheie în tonul unor căutări temeinice. Volume de sinteză asupra unor direcții și genuri literare au semnat Mircea Muthu, Sanda Radian, Mircea Scarlat, A. I. Amzulescu, Ștefan Lenny. Încheind ingenios mărturia memorialistică, documentul comentat de însuși participantul la evenimentele și cronică instanțanee G. Ivășcu ne-a dat cel de al doilea volum al **Confruntărilor literare**, Dan Berindei pe tărîmul culturii naționale, Silviu Iosifescu pe cel al literaturii străine, Gheorghe Bulgar unind lectura artistică și analiza filologică, Victor Neuman un cunosător avizat al convergențelor spirituale sud-est europene completează tabloul aparițiilor editoriale pe tărîmul istoriei literare.

Nu am intenționat un bilanț cantitativ ci unul care să vădească modul în care cursul cercetării și editării noastre literare își află momentele de continuitate. Nu putem dori deci ca anul ce va începe să sporească în profunzime, în aria de cuprindere și în cea de răspîndire opera nobilă de restituire a valorilor naționale, de cunoașterea lor de către întregul nostru popor.

VALERIU RĂPEANU ■

Poezia și proza

Cînd într-un enunț tipic literaturii de ritual am spune: **semne bune anul are**, parcă

nării de exemplu, criticul nu se poate orienta după o „bursă de valori” mișcătoare de la o zi la alta sau de la o săptămînă la alta. Axiologia criticului se inscrie astfel în **durate mai mari**, el se comportă ca un istoric literar care inscrie decupajul artistic anual în **serii artistice** cu fluxuri deschise spre trecut și viitor. Anul literar constituie astfel doar un **semn**, un **simpțom** dintr-o devenire mai mare, iar individul (scriitorul), văzut printr-o **singură carte**, grefată într-un calendar (1986), reprezintă doar o particulă ce capătă valoare și oferă garanții numai prin proiectarea sa în durată (înapoi-înainte). Cînd am scris, bunăoară, despre un volum de versuri de Ion Segărceanu, într-o cultură unde nu se practică așa zisa **critică de omisiune** despre **nonvalori**, el a reprezentat pentru mine doar un **semn rău** al devenirii **infraliteraturii**.

Privit din perspectiva poeziei și a prozei, anul literar 1986 se configurează, după părerea noastră, în peisajul culturii române, ca o perioadă de **continuitate**, care nu i-a amestecat pe cititori prin nici un fel de succese eclatante, dar nici prin căderi catastrofale mai mari decît în anii precedenți.

Din păcate, actele fericite de continuitate din poezie și proză sînt destul de puține. Restul literaturii acestui an a trecut printr-un marcat **proces de aplatizare**.

Dar linia majoră a poeziei românești actuale demonstrează o ieșire din detașările fără valori literare consistente, o interiorizare a creației ce tinde evident spre explorarea condiției noastre umane, dincolo de experimentele jucăuse ale cuvintelor și silabelor inscrite în tot felul de forme geometrice. Și poezia ludică minoră, bazată pe asociația liberă a cuvintelor, care a lăsat un mare

întă și existență decît Ovidiu Genaru (**Patimile după Baco-via**): sensibilitatea lui reflexivă, ușor sumbră, îi conferă o originalitate incontestabilă în viața noastră literară actuală.

Dincolo de astfel de „monade”, se configurează puține nume demne de a fi luate în considerație (Ioanid Romanescu, Dan Laurențiu etc), iar dintre scriitorii mai tineri, Traian T. Coșovei rămîne constant prin repetiție și noutate (**În așteptarea cometei**).

Și fiindcă ne gîndim din nou la bursa (literară) a valorilor, se cuvîn să menționăm că aceea a Gretei Tartler și a Doinei Uricaru ni se pare în scădere, evident în proporții diferite, în vreme ce a Elenei Ștefi (**Repetiție zilnică**) se găsește într-o frumoasă creștere.

Transpusă în spațiul prozei, promenada literară a anului se configurează și ea ca un spectacol (mereu) amînat. În **Orășul ingerilor**, D.R. Popescu își continuă cu tenacitate crescîndă retelularul de ambiguitate a personajelor și a evenimentelor. Naratiunea sa cu multe secvențe izolate, captivante se mișcă liber în spațiu și timp, atît de liber încît orice cod descifrabil prin efort este exploatat, iar prozatorul ne lasă micul deliciu al introducerii într-o lume **opacizată ontologic**. Micile sale condimente de ordin verbal, concepute ca scurte proze de relaxare — seducție a cititorului bezmetic, sint amenințate de prea mare facilitate, contrastantă, de altfel, cu tot restul scriiturii sale. Și peste „romanul de mister” al lui Eugen Uricaru (**Stăpînire de sine**) plutește într-un anume fel umbra fascinantă a lui Faulkner. Frază excesiv de lungi uneori inutile ca dimensiune în raport cu tipul de informații relatate, aglutinate din propoziții obișnuite, închid un spațiu fascinat de istorie, erotism, crimă și reverie. Eugen Uricaru s-a acreditat, de altfel, de multă vreme, ca un excelent narator.

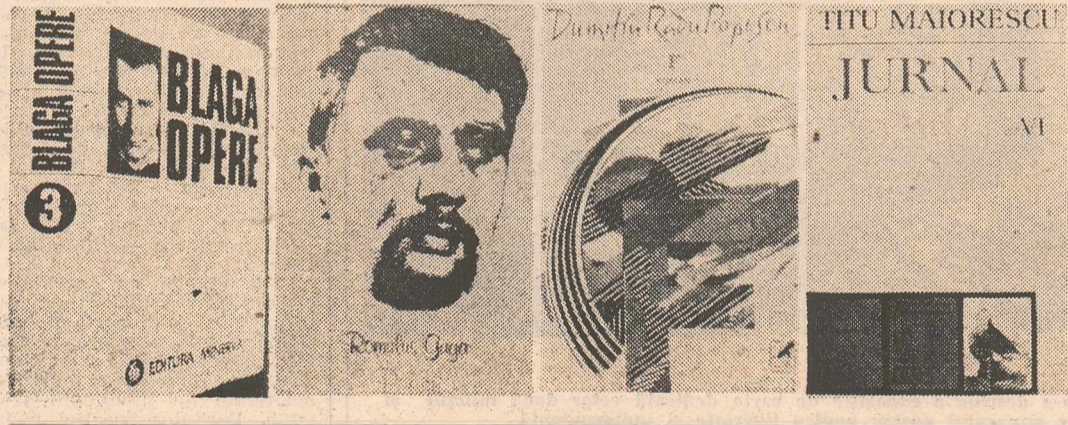
Și Dumitru Popescu, cu romanul său **Vitrării incolor**, reprezintă un semn bun al acestui an. Detașîndu-se în mare măsură de stilul eseistic, ce nu este în principiu incompatibil cu scriitura romanului, ci doar cu unele din modurile sale de a fi, Dumitru Popescu a elaborat enunțuri de tip romanesc, adecvate unui gen nou de „proză de moravuri”, specifică societății noastre. Romanul puterii se deplasează astfel spre reprezentarea unei „lumi mondene”, care se retrage cu violență și patimă în spațiul primar al plăcerii. Și — în că trîiesc sub zodia politicului, — personajele își găsesc timp să se ocupe de visceră, detalii vestimentare, culinare, pasiuni sentimentale. Dumitru Popescu este un lucid și rafinat psiholog al acestei lumi care nu va fi măcar o parte dintr-un muzeu de ceară al vieții noastre viitoare, decît pe plan literar.

Alert, spiritual devine Tudor Toța (**Punte**) după tentația anterioară a prozei de confesiune (artificiu literar), tipică jurnalului care, din alte motive, este plicticos. Umorul fin și vital trece ca un flux luminos prin proza lui Bedros Hirasangian (**Parcul Ioanid**) al cărui limbaj literar poartă marca unui artist dăruit.

Dincolo de acest nume, proza noastră nu este încă serială (Mihai Sin, Radu Ciobanu, Norman Manea), dar operele unora dintre acești autori au fost supradimensionate. Și cînd Mircea Nedelciu participă la acest „spectacol amînat”, cu **Tratament fabulatoriu**, proza noastră fantezistă, cu variante asupra realului și coridoare labirintice, întinerește printr-o scriitură vivace, inscristă în mai multe partituri de limbaj. Și dincolo de aceste cărți și încă unele uitate, ce se găsește? E bine, acestea înfloresc ca niște pele pitorești de culoare pe un morman de infraliteratură cenușie anostă, adesea născută moartă. Dar așa sînt „riscurile” literaturii din toată lumea, esecurile fiind pe alte meridiane de alt gen.

După o perioadă de hibernare (mai lungă, mai scurtă) așteptăm cu răbdare capodoperele capabile să strălucască la fel ca piramidele în baia solară peste timp. Fiindcă orice s-ar întimpla, capodoperele nu mor.

ROMUL MUNTEANU ■

vădînd de citva timp o păgubitoare confuzie a valorilor pe planul tipării literaturii naționale și o absență marcată a volumelor de cultură generală atît de frecvente și de valoroase cu ani în urmă).

Dacă trecem acum pe tărîmul cărții de istorie literară recolta a atins cote valorice deosebite prin cărți precum „Eseuri” de Anton Dumitriu, în paginile cărăia acest umanist al vremii noastre sintetizează domenii ale științei filosofiei frumosului; **Eminescu și romantismul german** de Zoe Dumitrescu-Busulunga, cercetare de o altitudine intelectuală evidentă; **Despre stilurile** de Edgar Papu. Nu numai girul numelor ci și valoarea intrinsecă a acestor opere, de referință în cultura română conferă anului literar cea gravitate și intelectualitate menite să facă din el o verigă a unui proces obiectiv de o mare amplitudine și cu convingeri benefice asupra climatului nostru spiritual. Lor li se alătură la capitolul monografiilor dedicate marilor noștri scriitori culgera „Argheziana” a celui mai fervent apărător și propagator a operei celui ce a scris „Cuvînte potrivite” — Șerban Cioculescu, primul volum al modernei interpretări a vieții lui Titu Maiorescu semnat de Z. Ornea, Ion Heliade Rădulescu, densă „biografie a omului și a operei” aparținînd lui Mircea Angheliescu. **Spre all Istrati** de Mircea Iorgulescu asupra valorii cărăia m-am exprimat recent în coloanele revistei **Flacăra**, atît de sugestivă cercetare **Duiliu Zamfirescu și marele său roman epistolar** de Al. Săndulescu, volumele dedicate lui Mihail Sadoveanu de

simțim cum omul întors cu fața spre lume vorbește despre roadele pămîntului, obținute cu multă trudă. Vorbirea e de sfîrșit de calendar și de îmbărbătare pentru un nou timp, cînd dăruirea și forța oamenilor se proiectează în viitor.

Investirea de energie și roadele pămîntului nu sînt, nici ele, întotdeauna armonizate în chip fericit. Anul literar, anul de creație în general, este și mai puțin previzibil. În „banca de investiție” a oricărui laborator de creație se introduc energii polarizante, dar așteptările scriitorilor, ca și ale publicului, nu sînt de fiecare dată răsplătite pe măsura bunelor intenții. Intotdeauna au existat factori individuali și generali de perturbare sau deviere a procesului de creație incit, surprizele finale — bune sau neplăcute — intră greu în mașina de calcul a minții noastre.

De aceea, anul literar reprezintă pentru istoria culturii o unitate mică, intimplătoare și adeseori arbitrară. Și cînd poezii, mai ales cei tineri, se împart singuri pe ani și pe decenii, cu o suficiență de sine stătătoare, parcă pentru milenii, gestul lor pare mai mult decît zadarnic, deoarece pînă acum nimeni nu a putut face un pact de concordantă între prezentul fluctuant și posteritatea muzeală. Și atunci criticul, ce face criticul cu decupajul lui anual? Ce face el cu micul bilanț pentru a nu cădea în convenționalul plicticos de zile mari și pentru a nu fi ridicol? Și, fiindcă, oricum, cărțile nu sînt o „fatalitate aleatorie”, cum am putea considera cotele apelor Du-

spatiu liber pentru impostură, a fost ușor descurajată.

Mircea Ivănescu și-a continuat astfel propria manieră de vizualizare a realului cotidian (**Alte poeme nouă**), de reflecție asupra ființei umane prin lungi verseturi pline de rafinement. În stabilirea relației dintre interior și exterior, Victor Felea (**De toamnă**) grefează poezia melancolică, de calm profund, tipică pentru citiva clujeni, pe detalii biografice, citite în marea devenire a lumii. În literatura lui Adrian Păunescu (**Manifest pentru milenii trei**), eul este stimulat de evenimente. Consecvent cu sine, poetul cultivă un gen de „literatură vinjoasă”, inscristă într-o imensă repetiție de tipare literare, configurate ca niste variante asupra realului istoric și contemporan. Dar mai puternică „uzină lirică” a lui Adrian Păunescu nu ne-a mai oferit de multă vreme nici o surpriză. Versul său cantabil generează la fel senzuri, ca și eufonii, redundante.

Poezii cetății au evoluat și ei diferit. La Ion Horea (**Rodul de vîmă**) detaliul geografic și istoric s-a rarefiat în favoarea meditației despre lumea satului ardelenesc, prin care scriitorul citește destinul neamului. Alexandru Andrițoiu (**Constelația lirei**) pendulează între istorie și detaliul rustic, peisagistic, general uman. Din păcate, de multă vreme, poetul nu-și mai „depașește” umbra literară construită în timp.

Mici nuanțe de claviatură lirică există totuși în peisajul lire al anului. Florin Mugur (**Spectacol amînat**) exprimă altfel întîlnirea dintre conști-

continuă a spiritualității românești

Demersul critic

Se dau multe definiții savante și pedante critici care se poate mulțumi cu una mai simplă, capabilă s-o justifice pe deplin: a critica nu înseamnă a lua în derizivne, ci a discerne, a separa ce e bun de ce e rău, a recunoaște și a impune, printr-un examen competent valori. Ca și bunurile materiale, creațiile spirituale trebuie să treacă printr-un control de calitate. Nu există literatură care n-a primit girul criticii sau care trăiește în afara criticii. Valorile literare sînt un rezultat al procesului istoric de evaluare, proces neîntrerupt. Opere vechi și noi sînt citite și recitate, raportate unele la altele, interpretate și reinterpretate. Critica trasează limitele spațiului literar și relieful lui. Critica, exercitată în vremea din urmă de tot mai mulți, trece și ea prin controlul de calitate, fără de care ar fi ipoteză sau prezumție. Se pot ivi controverse, de cele mai multe ori menite nu să infirm, ci să demonstreze vitalitatea unei cărți. De altfel trebuie să admitem, după cum recunosc înșiși marii scriitori, că o operă poate da naștere la mai multe interpretări diferite, variabile, practic ca actual interpretării este inepuizabil. De unde mereu alte cărți despre un scriitor, mereu alte exegeze despre opere contemporane. Dacă acum luăm anul calendaristic 1986, constatăm cu surpriză un număr mic de cărți de critică, sub 25, ceea ce revine cam la două titluri pe lună. Dan Horia Mazilu publică un mic volum despre vechea noastră proză oratorică, Mircea Anghelescu un studiu despre personalitatea lui Ion Heliade Rădulescu, Mircea Muthu scrutează unele permanente literare românești din perspectiva comparată, Z. Ornea dă un prim volum dintr-o extinsă biografie a lui Titu Maiorescu, Zoe Dumitrescu-Busulenga un studiu comparatist despre Eminescu și romantismul german, Al. Săndulescu un studiu despre „romanul” epistolar al lui Duiliu Zamfirescu, Valeriu Răpeanu îl eseuează despre N. Iorga, Rebreanu, Sorbul, Vianu, Perpessicius, Cezar Petrescu, Victor Ion Popa, George Mihail-Zamfirescu, Peltz, Tudor Teodorescu-Braniște și Eminescu, I. Oprisan anechează opera lui Mihai Sadoveanu cu privire la natură, om și civilizație, Adrian Dinu Rachieru merge pe urmele lui Liviu Rebreanu (după titlul unei colecții), Mircea Iorgulescu se îndreaptă spre un alt Istrati decît cel al exegeților anteriori, Mircea Scarlat a ajuns ca și a istoric a poeziei românești la volumul al treilea (1914-1930). Liviu Grăsoiu actualizează lirica lui St. O. Iosif, iar Dorina Grăsoiu pe Mihail Sebastian, George Ivașcu își continuă ale sale „confruntări” literare cu o interesantă istorie a revistei *Jurnalul literar*, Ion Cristoiu investighează lumea literaturii, G. Grigurcu se ocupă de aspecte lirice contemporane („existența poeziei”), Antoaneta Tănăsescu de Aurel Baranga, Marian Popescu de teatrul lui Marin Sorescu și D.R. Popescu („chei pentru labirint”), Valentina Maria Curticeanu studiază modalități ale romanescului în perioada interbelică, Mircea Martin optează pentru o singură orientare critică (a lui N. Manolescu și G. Grigurcu?) fiind totuși foarte diferit de mult totuși mobilul. N. Manolescu, deosebit de interesant în ultimele volume de teme (VI. *O ușă abia întredeschisă*) prin aforisme (și nu numai prin ele). Cam asta, un volum despre ritm și rimă în poezia românească de Mihail Dinu, un altul de teorie lingvistico-literară și culegerea de interviuri literare de la Dacia (volumele III-IV) este tot ce se poate cita. Nici o lucrare de caracter sintetic. Una, înlocuită de mine pe scurt pentru străini, așteaptă... controlul calității.

AL. PIRU ■

Pe scenă și în film

Spectacole pe scurt

● 1986 s-a dovedit a fi un an teatral cu o bogată hartă a succeselor. ● La București au fost apreciate, de către public, dar și de către specialiști, **Ionestii**, de Platon Pardău, **Jocul ielelor**, de Camil Petrescu (Teatrul Național „I.L. Caragiale”), **Io, Mircea voievod**, de Dan Tărchiță (Teatrul Bulandra), **Dimineața pierdută**, după Gabriela Adamesteanu, dramaturgie de Cătălina Buzoianu, **Secretul familiei Posket**, de Arthur Pinero (Teatrul Bulandra), **O femeie drăguță** cu o floare și ferestre spre nord, de Eduard Radzinski și **Amurgul burghez**, de Romulus Guga (Teatrul Mic), **Ultimul bal**, dramaturgie de Ion Brad și Dan Micu după Liviu Rebreanu (Teatrul Nottara). ● La Cluj-Napoca, **Imblinzirea scorpiei**, de W. Shakespeare și **Iphigenia**, de Mircea Eliade (aceasta din urmă la Teatrul Maghiar din localitate); la Craiova, **Iarna lupului cenușiu**, de I.D. Sirbu; la Arad, **Mateca**, de Marin Sorescu; la Iași, **O noapte furtunoasă**, de I.L. Caragiale; la Tîrgu Mureș, **Evul mediu întimplător**, de Romulus Guga și **Sveik**, de Hasek (secția română) precum și **Surorile Boga**, de Horia Lovinescu (secția maghiară); la Brașov, **Arca bunei speranțe**, de I.D. Sirbu; la Constanța, **Acești îngeri triști**, de D.R. Popescu; la Sf. Gheorghe, **Timp și adevăr**, de Eugenia Busuioceanu — au aspirat în această stagiune la primele locuri într-un eventual top al succeselor. ● Numai în primele luni ale anului 1986, repertoriul teatrelor dramatice a cuprins un număr de 696 de titluri, dintre care 104 premiere. ● Teatrele au pus în scenă (sau se apropie de finalizarea spectacolelor) un număr de 14 piese românești inedite, semnate de Platon Pardău, Paul Ioachim, Adrian Dohotaru, S. Holban, Th. Mănescu, S. Cooramă, I. Bălan, Tudor Popescu, Dina Cocea, T. Negoită, I. Bucheru, Ion Bălescu, R. Ojog Brașoveanu și I. Văran. ● Din patrimoniul literaturii dramatice clasice românești, au devenit spectacole — în noi viziuni regizoral-scenografice și interpretative — **...Esecu**, de Tudor Mușatescu, **O noapte furtunoasă**, de I.L. Caragiale, **Romeo și Ju-**

lieta, de Ranetti, **Dezertorul**, de Mihail Sorbul ș.a. ● Dintre regizori, s-au aflat în prim plan, prin spectacole foarte bine primite, Cătălina Buzoianu, Alexandru Tocilescu, Constantin Codrescu, Dragoș Galgoțiu, Alexandru Dabija ș.a. ● Au strălucit în roluri de o mare diversitate, realizate la cotele cele mai înalte ale talentului care i-a consacrat, mari actori ai scenei românești, dintre care pomenim, în limitele spațiului, doar câteva nume: **Valeria Seciu**, **Mircea Albulescu**, **Victor Rebengiuc**, **George Motoi**, **Dan Condurache** (de la teatrele bucurestene), **Anton Tauf și Csiki Andraș** (Cluj-Napoca), **Dionisie Vitcu** (Iași). ● Au semnat scenografia unor dintre cele mai bune spectacole ale anului Adrian Tatu, de la Teatrul Dramatic din Brașov, C. Ciubotaru, la Constanța, Mihail Mădescu, de la Teatrul Bulandra din București. ● Se pare că una dintre cele mai apreciate creații de costume pentru spectacolele de teatru a fost în acest an, Liana Manțoc (ultima sa realizare, costumele la **Amurgul burghez**, de Romulus Guga, la Teatrul Mic din Capitală). ● Se cuvine să amintim, în acest moment de bilanț, și numele unuia dintre cei mai devotați slujitori ai artei spectacolului: **Vadim Levinski**, maestrul de lumini la Teatrul Național din Craiova.

● Cîțiva dintre marii artiști lirici români care s-au manifestat pe scene celebre și în acest an: soprana **Maria Slătinaru-Nistor** (la „Metropolitan Opera” din New York, în rolul Floria Tosca, din opera „Tosca” de Puccini), soprana **Sanda Șandru** (la Opera Mare din Paris, în rolul Elisabetei de Valois, din opera „Don Carlos” de Verdi), soprana **Eugenia Moldoveanu** (la Opera de Stat din Viena, cu care a efectuat un lung și strălucit turneu în Japonia, cîntînd rolul Contesei din opera **Nunta lui Figaro** de Mozart), baritonul **Eduard Tumagean** (printre multe alte scene, la „Scala” din Milano, unde a interpretat rolul titular din opera **Nabucco** de Verdi), mezzosoprana **Rodica Mitrică-Bădiș** (care colaborează cu mai multe teatre lirice din R.F.G.

Ultima premieră a anului teatral, la Tîrgu-Mureș: **Jocul de-a vacanța**, de Mihail Sebastian, în interpretarea actorilor secției maghiare a Teatrului Național. Regia, Dan Alăcsandrescu.

Valeria Seciu și Mitică Popescu — stele de primă mărime ale teatrului românesc

În prim plan, actualitatea

Pentru filmul românesc, anul care tocmai se încheie ar putea fi sintetizat printr-o observație: efortul evident de pliere față de comanda socială. Filmul despre oamenii zilelor noastre, despre modul cum înțeleg ei să se angreneze în mecanismul social, deliberările specialistului pus să aleagă între oferta comodă pe care i-o face viața și drumul mai spinos, dar drept și, se presupune, plin de satisfacții al meseriei făcute acolo unde este nevoie, filmul cu și despre tineri, despre ierarhii și cartea lor morală, despre lupta lor cu o vîrstă în care fierbe viitoarea personalitate, despre nevoia lor de încredere, de modele, de repere — problematica de actualitate deci a dominat în mod leic așfel.

Trebuie adăugat însă că exi-

gențe ținînd de criteriul diversității tematice s-au făcut simțite. Anul 1986 a adus și două ecranizări — **Intunecare** (regia, Alexandru Tatos, scenariul, Petre Sălcudeanu) și **Domnișoara Aurica** (regia, Șerban Marinescu, scenariul, Eugen Barbu), un film de suspans (**Furtună în Pacific**, regia, Nicu Stan, scenariul, Constantin Novac și Nicu Stan), un film de aventuri get-beget (**Coșterul de turcoaze**, regia, Gh. Vitanidis, scenariul Eugen Barbu și Nicolae Paul Mihail), precum și două reconstituiri istorice (**Noi, cei din linia întâi**, palpitantă odisee a ultimelor zile ale celui de-al doilea război mondial, în regia lui Sergiu Nicolaescu, după un scenariu de Titus Popovici, și **Bătălia din umbră**, regia, Andrei Blaier,

În regia lui Șerban Marinescu, **Domnișoara Aurica** — un film despre o lume crepusculară.

scenariul, Mihai Oprîș și Constantin Păun).

Deși n-au lipsit succesele de casă (**Liceeni**, regia Nicolae Corjos, scenariul George Șovu; **Noi, cei din linia întâi**, regia, Sergiu Nicolaescu, primit cu multă căldură în cadrul Galei filmului cu tematică pentru tineret de la Costinești — și lista ar putea continua, probabil, dacă am intenționa un top al numărului de spectatori), o a-nume facilitate a mijloacelor de expresie cinematografică n-a trecut neobservată. Imagine plată, dialoguri searbede, motivații psihologice sumare — au grevat, din păcate și asupra unora din peliculele difuzate în ultimele douăsprezece luni.

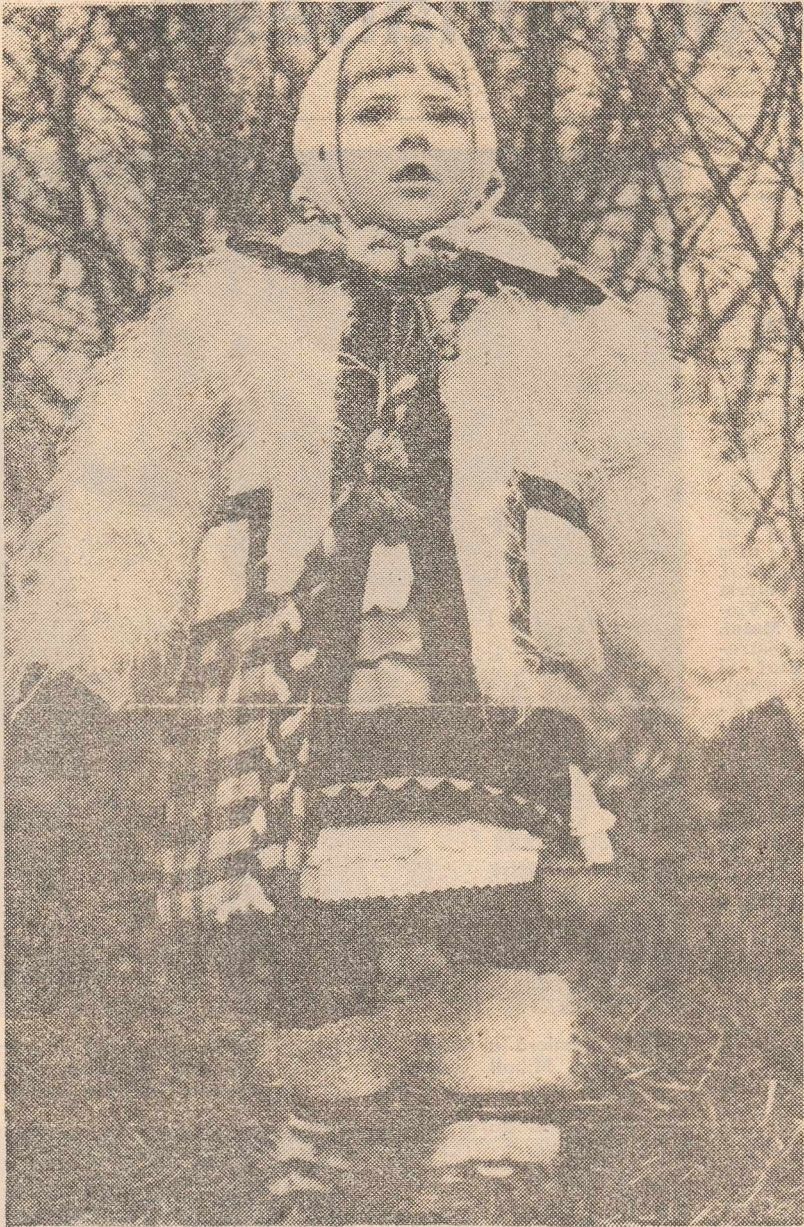
În fapt, absența unui factor obiectiv cum este existența unei stagiuni (cazul spectacolului de teatru), face ca anul cinematografic să aibă o configurație mai mult sau mai puțin aleatorie, decupînd un număr de realizări din fluxul continuu al producției de acest fel. Concluziile nu pot decît să se raporteze la această circumstanță, sfîrșind prin a nivela intrucitva și entuziasmele, dar și eventualele îngrijorări. Pentru că uneori nu aduce anul ce aduce ceasul — iată de pildă această ultimă premieră a anului — **Domnișoara Aurica**, (despre care va fi vorba mai pe larg într-unul din numerele viitoare ale revistei noastre) și, în film, bobocii se cam numără... vara, la Costinești.

Unul din mai vechile puncte sensibile ale filmului românesc — scenariul — ar putea face și de această dată obiectul unei discuții. Fără se fie o regulă, s-a cam dovedit că prezența pe afiș a unui nume de prozator de marcă e de natură să garanteze premise profitabile. Și

nu doar în sens strict publicitar. Mai multe nume prestigioase din lumea scriitoricească au ridicat în 1986 stacheta filmului, după cum, în interpretare, prezența unor mari actori (de obicei, de teatru) pe ecran a schimbat într-o oarecare măsură soarta unor pelicule (să luăm, de pildă, **Ciupa de răgaz**, pe un scenariu destul de grabit de Tudor Popescu, dar care, grație efortului de gândire regizorală și interpretării actorilor Ștefan Iordache și Ecaterina Nazare, a devenit un film curat, îngrijit, plăcut). Evident, situația inversă are (din nefericire), urmările cuvenite (vezi **Din prea multă dragoste**, spre exemplu). O excepție este desigur filmul cu neprofesioniști (**Marele premiu, Liceeni, Al patrulea gard lingă debarcader** — toate filme cu interpreți-copii) experiență dacă nu inedită, în orice caz întotdeauna plină de învîmîn-te, de pe urma căreia ne vom alege probabil măcar cu un anume profesionalism al... neprofesioniștilor.

Da, e drept, în 1986 n-am fost tocmai zguduți de capodopere. Iată însă că, prin însumare, bilanțul anului preschimbă nemulțumirile din anumite momente în speranțe întemeiate pe câteva reușite. Cu **Intunecare**, cu **Domnișoara Aurica**, apoi cu **Noi, cei din linia întâi**, chiar și cu **Furtună în Pacific** sau **Al patrulea gard lingă debarcader** — evident, fiecare în aria proprie de intenții și în cadrele genului respectiv — se poate merge mai departe. Ne dorim așadar un 1987 pornit măcar de la acest nivel, în care excelenții regizori pe care n-am avut de această dată prilejul să-i pomenim, să facă obiectul unui viitor bilanț pe măsura vechii urări: „la mai mare!”

TANIA RADU ■

Miine anul se-nnoieste Plugușorul se porneste!

În decembrie, la sfîrșit de an, se desfășoară, la Sighetu Marmației, județul Maramureș, o tradițională manifestare a datinilor și obiceiurilor de iarnă la români, manifestare emblematică aflată acum la cea de-a XVIII-a ediție. „Marmația '87” a reușit și în acest an, ca și la precedentele ediții, să suscite interesul folcloriștilor și al iubitorilor de tradiție sănătoasă. La manifestările actuale, aflate încă în desfășurare, s-au înscris și formații folclorice din județele Argeș, Iași, Suceava, Botoșani, Sibiu și altele.

Din localitățile județului-gază, participă grupuri

vocale și formații instrumentale, precum cele din Borșa, Siget, Călinești, Budești, Giulești, Valca, Pința, Dragomirești. La 28 decembrie orașului Sighetu Marmației, va formațiilor.

Organizatorii au reușit să facă din festival de iarnă, așa cum arată imajele de fotografi ai amatori din județ, o alocare a poporului, datinilor și obiceiurilor.

DOI

„Anul Nou este, se spune în Maramureș, „o zi la anul”; și latinii spuneau că este „festum incipium”. Cum începem; însemna că așa va fi tot anul celălalt. Nu numai că trebuia să faci acte **augurale**, dar trebuia să eviți să faci acte care ar putea să fie de rău augur. Pe urmă, trebuie să urezi, să faci acte de **propitiere**. Și tot sistemul nostru de felicitare, de la simpla urare „La mulți ani” până la colindele cele mai complicate sînt de fapt acte de propitiere, făcute pentru ca să ne meargă bine. Și masa imbelșugată, și veselia — toate sînt de bun augur pentru anul care vine. Trebuie să de asemenea, făcute și acte de profitație, adică o neîmplinire a forțelor răufăcătoare. Iar tot sistemul sărbătorilor de Anul Nou se axează, de fapt, pe această axă perpendiculară, în care ne jucăm cu cele trei opoziții pe care căutăm să le împacăm ca să putem trece din anul vechi în anul cel nou. Nu numai să le împacăm; ceea ce se face în acest prezent al sărbătorilor nu este numai un act de trecere, ci și o acțiune adnotivă asupra anului care vine; adică fiecare ieșire dintr-o situație liminală însemnează ceva în plus decît ceea ce a fost înainte. Niciodată cel nou nu va fi repetarea celui vechi. Va fi ceva în plus, iar asta ține de dinamica vechilor obiceiuri.

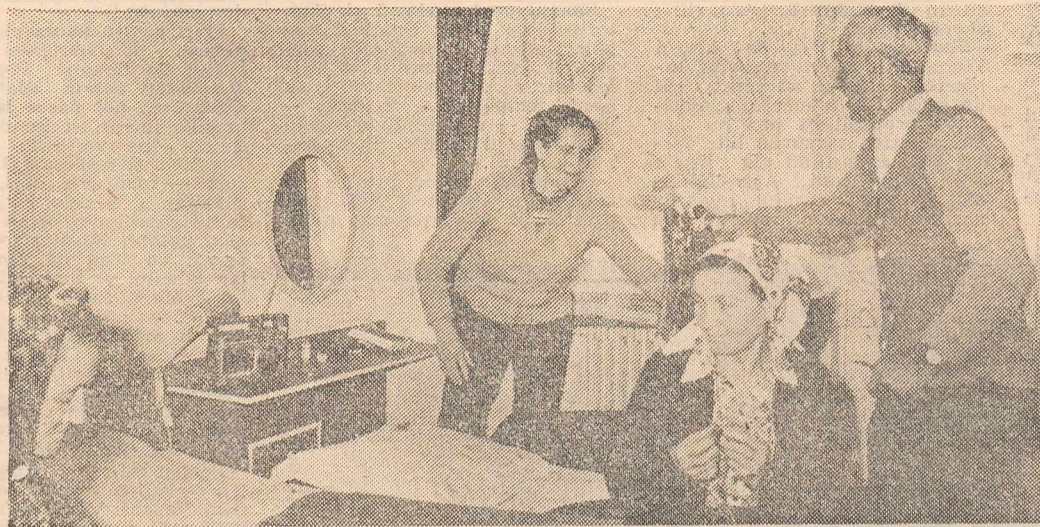
În acest fel o lectură a textului ceremonial sau ritual care este Anul Nou, este un mare discurs pe care comunitatea omenescă îl face asupra trecerii ei din trecut în viitor, în această segmentare a timpului neîntrerupt în perioade recurente, care se repetă. Soluțiile pe care le dăm, pentru a trece dintr-o perioadă în cealaltă, sînt de fapt niște strategii de comportare. Adică omenirea a elaborat în timp foarte îndelungat anumite strategii; deci a spus: pentru ca să treci în anul care vine, trebuie să faci următoarele lucruri, să nu faci cutare și cutare... De fapt toată operația aceasta pe care noi o numim rituală sau ceremonială, nu este decît o operație de strategie, de comportament față de noi înșine, de intruchipările mitologice ș.a.m.d.

Ceea ce este mai important însă este că, fiind „o zi la anul”, un „festum incipium”, zilele cuprinse în sărbătoare sînt o prefigurare a întregului an viitor. O prefigurare a tuturor situațiilor în care omul ar putea să se găsească în anul care vine, un fel de repetiție a soluțiilor pe care le-ar elabora. Astfel „Plugușorul” (nu cel moldovenesc, care este foarte metaforic, ci cel ardelenesc, care se spune la jocul cu „turca”) este „un mic tratat de agrorhnică primitivă”; este o prefigurare a ceea ce trebuie să facă omul de la semănat pînă cînd ajunge la colaci. Și cred că, în acest sens, pentru toate situațiile în care vom putea să ne găsim în timpul anului, în repertoriul de Anul Nou, și mai cu seamă în poezia colindelor, există prefigurate aceste soluții. De aceea nu ne mirăm că în poezia colindelor de la noi există „Miorița”, „Mesterul Manole”, „Soarele și luna”, colindele cu cerbul ș.a.m.d., fiindcă aceste colinde sînt în fond forme poetice ale unor vechi rituri... Deci o formă poetică-metaforică a unui lucru care a existat cu rit, după aceea a existat cu mit, iar la noi există și azi ca poezie... Iată deci, prefigurarea în obiceiurile de Anul Nou ceea ce ni se putea întimpla în timpul anului care venea. Nu mai prefigurăm astăzi, fiindcă avem alte soluții; însă creăm, totuși, în sensul vechi, creăm această atmosferă, dînd amploare sărbătorească zilelor de Anul Nou, creăm această atmosferă de bun augur, care ne permite să intrăm cu mult curaj în viitor”.

MIHAI POP

- Ce fac tărăanii iarna?

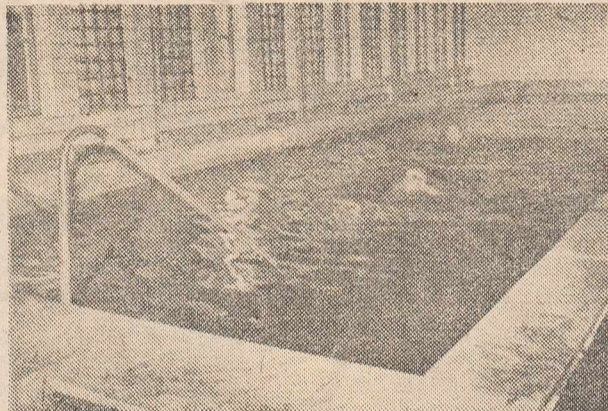
- Între altele, se mai și odihnesc!

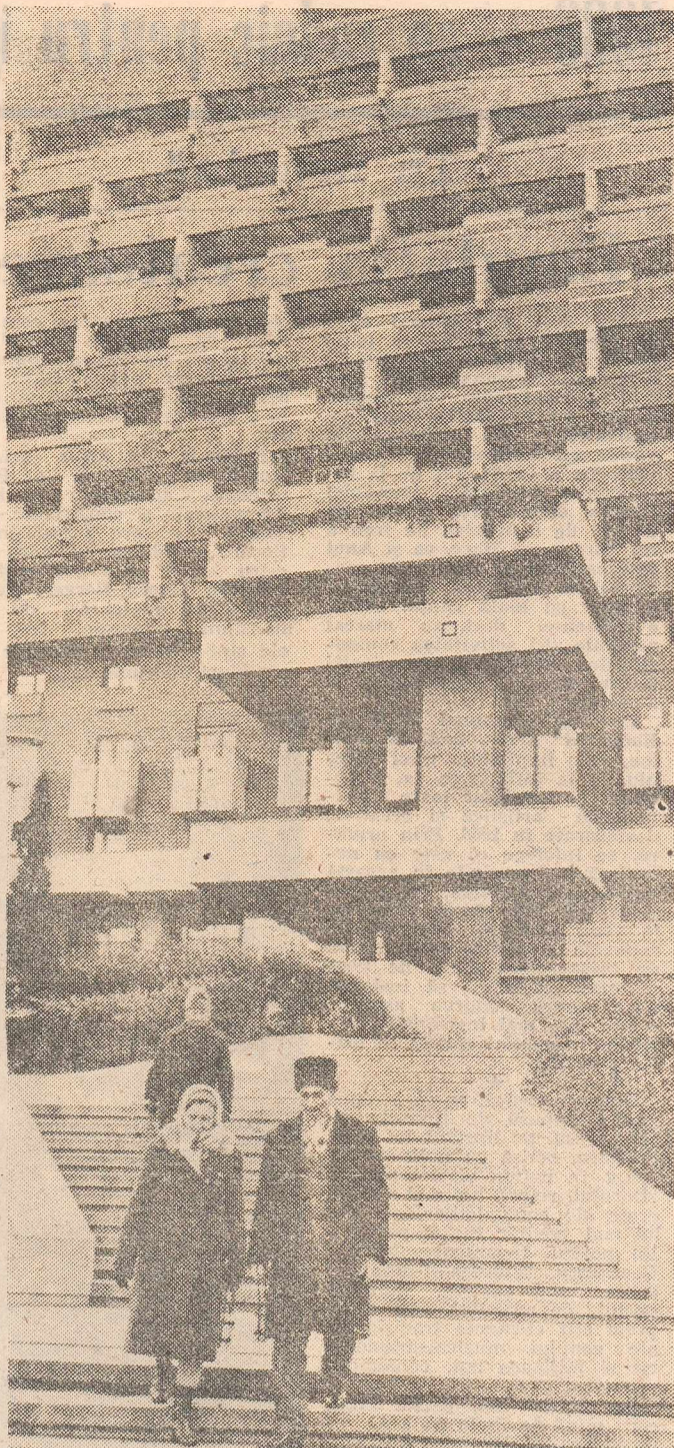
Tratamentul de dimineață

Căciulata rămâne celebră prin izvoarele sale tămăduitoare

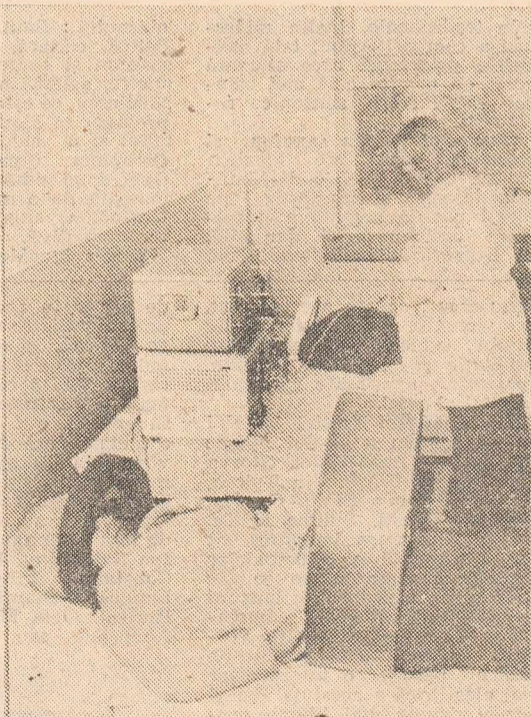
Baia la piscină este departe de a fi doar tratament, ea devine în primul rind o plăcere

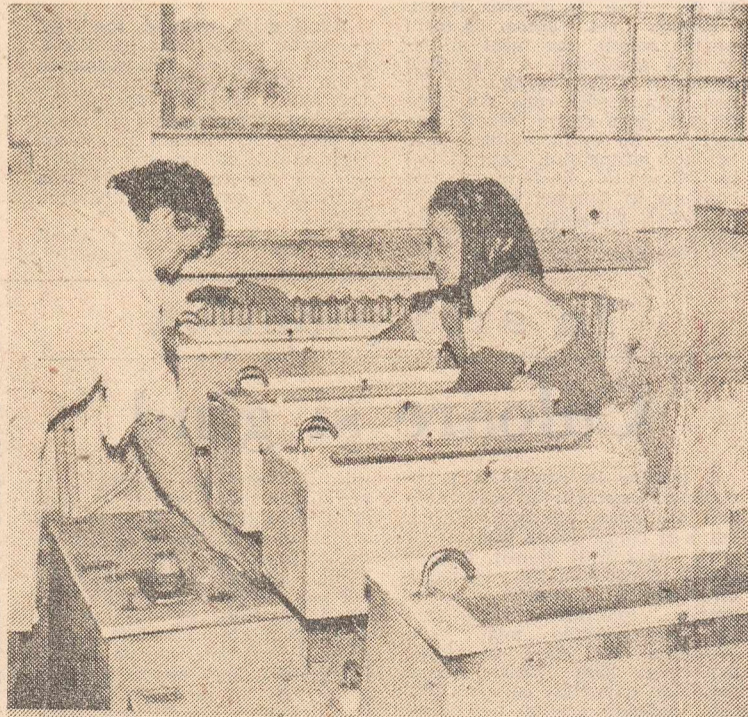
Valea Oțului cu arhitectura ei modernă îi cheamă în fiecare iarnă pe oamenii ogoarelor

Schimb de impresii

Magnetodiaflux sau diadinamica — tratamentele cele mai solicitate

În dimineața de 1 decembrie Grigore P. Stancu, cooperator din comuna Gemenele, județul Brăila era cu echipa în câmp. Mai avea încă ceva varză de cules.

Pe 2 decembrie același Grigore Stancu era cu soția și cu Niculăță Burlacu în gară la Brăila. Ei plecau la tratament la Călimănești iar Niculăță mergea la băi la Felix. Cum s-ar zice începea vara tărănilor, mergeau să se odihnească și să se trateze.

Așa se face că în urmă doar cu câteva zile, i-am găsit pe soții Stancu la izvorul nr. 1 din Căciulata tratându-se cu renumita apă minerală. Dimineața sînt ocupați cu împachetările convenite cu parafină și cu tratamentul cu ultrasunete. Doar

pentru asta au venit să-și vadă de sănătate. Restul timpului sînt turiști obișnuți. Zilele trecute au fost la Vilcea la cumpărături în vederea sărbătorilor de iarnă. Spunem la început că Grigore Stancu e, de loc, din comuna Gemenele. Întriplarea face că el are chiar două fete gemene și de la fiecare cite doi nepoți. Astfel sînd lucrurile sacul cu daruri al lui Moș Gerilă se dovedește a fi, an de an, tare încăpător. După vizita la izvor i-am însoțit pe cei doi în camera 104 a elegantului Hotel Vilcea, din Căciulata. N-am apucat să schimbăm prea multe vorbe și la ușă au ciocănit două femei. Veniseră fiecare cu ceva de tricostat sub braț și cu un buchet de flori pe care

nea Grigore l-a pus imediat într-o gastră cu apă, ne-a tratat pe toți cu pesmeciori cumpărați la Vilcea și au început discuțiile. S-au schimbat păreri neocolindu-se nici una dintre problemele de larg interes: calitatea tratamentului, a mesei și a căldurii. Vizitatoarele, Maria Muntean și Maria Dimboi, cooperatoare din Hirseni Făgărașului sînt acum în al treilea an la Călimănești. „Ne prinde bine, o dată pe an să fim și noi, femeile, servite cu masa, să putem urmări programul la televizor, în special emisiunea „Tezaur folcloric”.

Despre eficacitatea și diversificarea procedurilor care intră în tratamentele individuale ne-au vorbit cu seriozi-

tate și argumentat mai multe femei printre care: Floarea Enache, Gherghina Gudac și Marioara Baba, din Telcorman și Dolj. Tot ele au sesizat cit este de necesar, ca măcar din cînd în cînd, să ai și ceva timp liber. Foarte puțin ajung să se plictisească. Magazinele Călimăneștiului sînt bine aprovizionate în acest sezon, iar pentru cei de la cîmp, muntii și toată valea Oțului păstrează, an de an, aceeași atracție deosebită.

În timpul verii, în anotimpul vacanțelor, ei nu se pot desprinde de muncile lor, de grija recoltei, de grija piinii pentru noi toți.

Doar iarna ei pot să-și îngăduie răstimpul odihnei. Ca un semn concret al echității pe care

se întemeiază societatea noastră și al grijii față de omul muncitor, modernele complexe balneare și de turism primesc grupurile de tărăni veniți să-și petreacă zilele de concediu iar stațiunile de odihnă și tratament prind s-ar putea spune, o notă mai accentuată de grație.

N-ai observat? Vacanța tărănilor nu e o continuă fugă după distracție și divertisment ci e sobră ca și munca lor.

Nu trebuie să ne mirăm că odihna lor, zilele lor de repaus, euvintele pe care le schimbă între ei în acest răstimp, sînt cîtrebrate de întrebarea stăruitoare și esențială: cum crește griul?

Fotoreportaj
de ELENA GHERA

1986 - an rodnic pentru înflorirea continuă a spiritualității românești

În muzică

Emulația creatoare

Anul 1986 a continuat firul progresului muzical, pe toate planurile: mai multe creații, mai multe premiere, mari succese internaționale pe scenele lumii, sau izbînzi în difiicile confruntări din concursurile vocale ori instrumentale. Aniversarea a 65 de ani de la întemeierea Partidului Comunist Român, sărbătorirea celor 600 de ani de la urcarea pe tron a lui Mircea cel Mare, ca și Anul Internațional al Păcii, acțiune-simbol în care țara noastră s-a integrat cu toată ființa, aceste evenimente, deci, au marcat puternic atât activitatea compozitorilor români cit și a instituțiilor de gen, profesionale și amatoare.

Festivalul Național „Cîntarea României” ajuns, iată, la jubileu, prin împlinirea unui deceniu de la înființarea sa, a cumulat și imobilat toate manifestările artistice și creative, desfășurate în 1986. Prin urmare, se înțelege că este cu neputință să cuprindă în această pagină retrospectivă, toate evenimentele importante petrecute în acest răstimp, festivalurile culturale județene, concursurile de interpretare etc.; ne vom mărgini, așadar, să insistăm doar asupra celorva aspecte, dintre cele mai însemnate, creionind în special creația în toate genurile.

★ **Tinerețe eroică**, operă în două părți compusă de tânărul Cătălin Ursu, pe libretul lui Emil Poenaru, scrisă cu mult meșteug, în pofida virstei compozitorului, relevă lupta și avîntul eroic ale comunistilor, ale celui mai vrednic fiu al partidului nostru, tovarășul Nicolae Ceaușescu. Acțiunea și discursul sonor sînt cursive, limbajul destul de accesibil, iar stilul preia atât elemente tradiționale ale genului muzical-dramatic, cit și mijloace noi, contemporane.

La mulți ani, partid iubit, cor mixt de Radu Paladi, pe versurile lui Nicolae Dumitru, accesibil marilor mase de ascultători și interpreți, se înscrie în aceeași ideatică, a aniversării a 65 de ani de la crearea P.C.R. **Mircea cel Mare**, oratoriu pentru solisti, cor mixt și orchestră simfonică, a fost scris de Sorin Vulcu, compozitor din generația medie care s-a remarcat prin cîteva creații anterioare de certă valoare. Libretul oratorului, aparținînd lui Mircea M. Stefănescu, ne conduce în timpuri trecute și glorioase, cu sase veacuri în urmă, la urcarea pe tronul Tării Românești a domnitorului Mir-

cea. Modelul enescian este urmat cu fidelitate de Vulcu adăugîndu-se, desigur, contribuțiile paletei personalității sale ajunsă, spunem cu convingere, la o deplină maturitate creatoare.

Simfonia a XV-a dedicată Anului Internațional al Păcii, urmează același fir de înaltă dramaturgie și construcție simfonică, pe care îl regăsim în fiecare op al acestui mare maestru care este compozitorul Wilhelm Georg Berger, fie că este vorba de lucrări de dimensiuni camerale, fie că ele sînt destinate marilor ansambluri instrumentale.

tineri și virstnici, i-a prilejuit compozitorului și dirijorului Cornel Trăilescu crearea a încă unui balet, ce îmbogățește astfel patrimoniul național de opere coreografice. Libretul regizorului Anghel Ionescu Arbore ne readuce în minunata lume a copilăriei, a purității, binelui și voioșiei, iar entuziasmul micilor și marilor spectatori — care fac ca sala Operei Române din București să devină neîncăpătoare — este clovent asupra experienței îndelungate dobîndite de Trăilescu în domeniul teatrului liric și coregrafic.

Simfonia a V-a de Anatol Vieru, ne-a oferit surpriza întoarcerii acestui adevărat șef de școală, la o mare melodicitate; probabil că nici nu se putea altfel, versurile lui Mihai Eminescu fiind ele însele atât de muzicale... Accesibilitatea, folosirea corului, îngemănarea mijloacelor moderne cu

creație, de la lied și pînă la forma concertantă: un adevărat nimb al micro și macro structurilor, al unei desăvîșite polifonii.

Sonata pentru vioară și percuție creată de maestrul Tiberiu Olah urmează același filon al muzicii camerale contemporane românești, la care autorul a pus o piatră de temelie ce se vede de la distanță; ea cuprinde un limbaj național și în același timp universal! Lucru anevoios, țel spre care tind toți marii creatori!

Sonata pentru vioară și pian, un nou op al lui Dumitru Bughici, relevă perfecțiunea formei și înalta stăpînire a mijloacelor de expresie la care a ajuns compozitorul, datorate — desigur — și unei îndelungate experiențe dobîndite în domeniul cameral.

Octuplum, noua lucrare a maestrului Ștefan Niculescu, prezintă o formație mai puțin

mentales du tout, constituie, în fapt, patru lieduri (voce și orchestră de coarde) create de Dumitru Capoianu, acest veșnic glumeț care și-a ales ca teme versurile unui alt mare hitru, poetul George Topirceanu. Muzica lui Capoianu este plină de colorit, cu o mare plasticitate imagistică, într-un stil impresionist și postimpresionist. Avînd drept model mișcarea valsului clasic, ciclul adaugă încă un succes de prestigiu, la opera atât de valoroasă a compozitorului, dar — din păcate — atât de restrînsă!

Flori pentru pacea planetei — muzica de Laurentiu Profeta, textul de Roxana Popescu — **Deschideți poarta soarelui și Cîntați cu noi pacea lumii** — ambele lucrări scrise de Anton Șuteu pe versurile lui Dan Dumitriu și respectiv, Dan Verona — toate trei, deci, le considerăm a fi cele mai interesante creații din domeniul muzicii ușoare. Ideatica lor se observă, cu ușurință din titluri, iar talentul și limbajul muzicii lui Profeta, ca și al lui Șuteu, sînt cunoscute, apreciate și iubite de marele public. Așa cum, de altfel, Ion Chioreanu este unul dintre marii specialiști ai genului muzicii pentru fanfară, lucru relevant în valoarea sa suită pe teme folclorice intitulată **Elanuri tinerești**.

Pentru cei mici, publicul nostru de miine, compozitorul din Cluj-Napoca, Valentin Timaru a scris mai multe **Cîntece pentru copii, instrumente și jucării muzicale**, idee splendidă și la îndemina tuturor educatorilor! Iar volumul **Clopotelul cel isteț**, cuprinde gingășie, măiestrie și naturalitate, însușiri pe care compozitoarea Felicia Donceanu le relevă de fiecare dată, mai ales cînd se adresează copiilor.

În domeniul muzicologiei, trebuie să remarcăm înalta probitate științifică, didactică, de informare și cunoaștere pe care le conferă lucrările **Tratat de contrapunct** — prof. univ. dr. Liviu Comes și lector univ. Doina Rotaru-Nemțeanu — **Tratat de teoria muzicii** — prof. univ. dr. Victor Giuleanu — **George Enescu, poet și gânditor** — prof. univ. George Manoliu — **Studii și documente de muzică românească** — prof. Constantin Catrina — ca și volumul Ghizelei Suliteanu intitulat **Cîntecul de leagăn**, elaborat în ciclul „Colecția națională de folclor”.

Și, toate cele de mai sus, distinse cu premiile Uniunii Compozitorilor și Muzicologilor sînt doar cîteva dintre marile creații și studii făurite de muzicienii noștri în anul 1986, opusuri care se recomandă cu succes spre a fi cîntate de orice mare orchestră de pe mapamond.

CLAUDIU NEGULESCU ■

Aveți grijă, oameni, madrigal — poem pentru cor bărbătesc, a fost creat de compozitoarea Irina Odăgescu-Tuțuianu, pe versurile poetei Magdalena Brăiloiu. Demonstrînd o mare muzicalitate, bazată pe talent și știință de conducere a vocilor, poemul are ca temă problema centrală a omenirii, apărarea Păcii.

Albă ca zăpada, celebrul basm iubit de toți fiții planetei,

cele tradiționale, înalta măiestrie a compozitorului, iată atribuțele principale care situează acest op printre cele mai importante lucrări simfonice românești.

Concertul pentru saxofon și orchestră scris de Myriam Marbé, atestă, încă o dată, marile talente și meșteug pe care-l posedă această compozitoare puțin prolifică, dar plină de neprevăzut în fiecare nouă

obisnuită: flaut, clarinet, mandolină, chitară, percuție, violă saxofon și contrabas. Se recunoaște, astfel, ingeniozitatea lui Niculescu, ce este de fiecare dată proaspăt în alegerea instrumentației și a corurilor timbrale. **Octuplum** urmează linia celei de a doua simfonii a autorului, marcată de o muzică diatonică, tensionată, expresivă și foarte contemplativă.

Valse ignobles et pas senti-

În arta plastică

Culoare și gînd

O trecere în revistă a principalelor expoziții de artă plastică din acest an, așa cum se vor a fi rîndurile de față, se va opri, mai întîi și-ntîi, asupra acelor manifestări de anvergură circumscrise marilor evenimente politice organizate în prestigioasele spații ale Muzeului de Artă al țării, sau ale sălii Dalles, respective expoziții, cum au fost cele dedicate eroilor neamului, Anului Internațional al Păcii, sau uriașelor împliniri ce au marcat eroicul timp pe care cu mindrie îl numim „Epoca Nicolae Ceaușescu”, au ilustrat, pe de-o parte, capacitatea artelor frumoase de-a conșona vibrant la comandamentul social imediat, dar, în același timp, dincolo de tematica in sine, respective expoziții au confirmat, o dată în plus, o impresionantă diversitate stilistică, sau, altfel spus, un fertil dialog al tuturor generațiilor a căror confruntare s-a materializat într-un tulburător spectacol plastic.

Istoria patriei, văzută și interpretată de artiști, transpusă în marmură și bronz, ori născută de sub penele înaripate de înalte idealuri patriotice, se transformă într-o adevărată lecție deschisă închinată eroilor acestui neam, tuturor celor ce s-au jertfit pentru neatîrnarea pă-

mintului străbun. Ardență și convingătoare, în planul emoției și-al rezolvărilor plastice, s-a arătat a fi și ampla expoziție dedicată Anului Internațional al Păcii, prilej cu care întreaga suflare a artei plastice din țara noastră a ținut să exprime cea mai fierbinte năzuință a poporului român, vocația sa de pace. Alte două expoziții omagiale, cu un larg răsădit în rîndul iubitorilor de artă, contribuind din plin la formarea conștiinței omului nou, considerate a fi veritabile capete de afiș ale anului 1986 în plastica românească, au fost dedicate împlinirii a 65 de ani de la făurirea Partidului Comunist Român, și mărețelor împliniri preconizate de istoricele lucrări ale celui de-al IX-lea Congres al partidului, cînd în fruntea țării a fost ales tovarășul Nicolae Ceaușescu, cel mai iubit fiu al poporului. Amplul proces de făurire al partidului comunistilor din România, ca rezultat al unei susținute activități revoluționare a clasei muncitoare, anii de luptă din perioada ilegalității, semnificațiile istorice ale actului de la 23 August, sau anii de avînt eroic, de reconstrucție a țării, inclusiv marile cîntări ale socialismului, cu precădere cele edificare în ultimii 21 de ani, în „Epoca Nicolae

Ceaușescu”, toate acestea sînt, în viziunea artistului plastic român subiecte de profundă meditație și legitimă mindrie, apoteotic exprimate în graiul sensibil al artei.

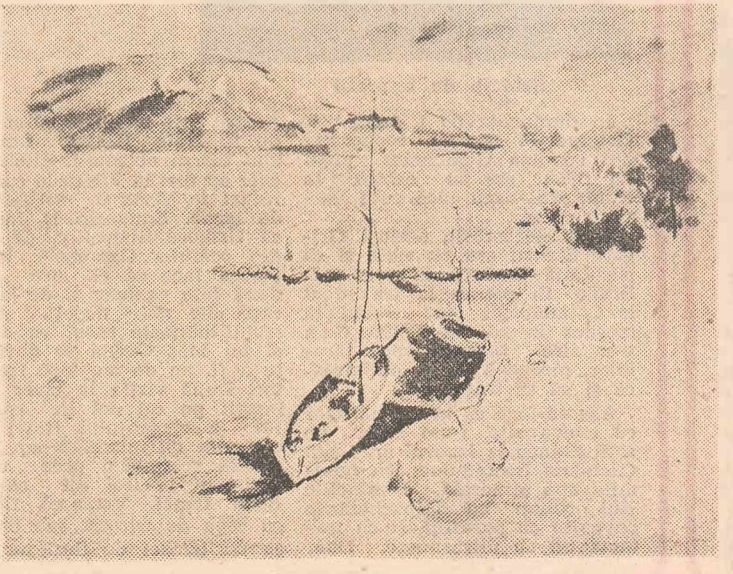
Să adăugăm acestei imagini de ansamblu a anului plastic '86, suita expozițiilor citorva din filialele U.A.P. din Tulcea, Buzău, Brașov, Sibiu, Oradea, Craiova, Pitești, Slatina și Tg. Jiu și vom avea imaginea cit de cit exactă a principalelor curente și tendințe ce se fac simțite în cadrul mai larg al fenomenului plastic contemporan. Se constată, tematic vorbind, o accentuată predilecție pentru peisaj, o interpretare mai ales lirică a acestuia, dar și într-o viziune mai liberă, pronunțat abstractă. Același interes sporit în decuparea și lectura inedită a realului îl reprezintă și numeroasele naturi ce pun în evidență căldura universurilor intime, de atelier. Cu mici excepții, portretul rămîne în continuare un teritoriu prea puțin explorat. Ceea ce ar putea exprima, cu o putere de convingere ce nu se mai cere demonstrată, figura umană, s-a translat, cu o rafinată și subtilă știință a compunerii cromatice, înspre peisaj și naturi. Dar, se pare o astfel de exprimare, prin învăluire, nu rezolvă, sau, mai exact spus, nu subliniește lipsa portretului din o seamă de expoziții, de grup sau personale. Omul, să nu uităm, este imaginea însăși a lumii, a universului.

Nu pot lipsi din contextul acestei succinte treceri în revistă, expoziții personale, extrem

de multe în acest an, ca și în anii trecuți, firește, manifestări ce dau nota generală a fenomenului. Fără a stabili o anume ierarhie, fără a putea să amintim toate expozițiile, străduindu-ne să evităm, atât cit este posibil, o anume doză de subiectivitate, vom nota, ținînd cont și de comentariile critice aparute în presă, cîteva manifestări de excepție, cum au fost cele semnate de Dan Hatmanu, Ovidiu Maitec, Ion Săilisteanu, Benone Șuvăilă, Constantin Piliuță, Vespasian Lungu, Constantin Bădea, Mihai Horea, Geta Mermeze, Virgil Almășanu, sau, dintre mai ti-

neri, Augustin Neamțu, Sabin Ștefanuță, Carolina Iacob, Damian Petrescu, Dan Constantinescu, Cornelia Moldoveanu, Mihai Marcu, Paula și Paul Tudor. Nu am amintit-o încă pe Ligia Macovei, cu o retrospectivă de anvergură, un veritabil scenariu al unei prodigioase activități plastice desfășurate pe o perioadă de peste 50 de ani, o expoziție ce se constituie într-un fel de dar pe care recunoscuta artistă îl face iubitorului de artă acum, la sfîrșit de an.

VICTOR NIȚĂ ■

Ligia Macovei

(Urmare din pag. 9)

să știți că eu, în general, mă feresc de cuvintele prea mari. Împlinire? Oare chiar m-am împlinit? Oare dacă nu făceam această primă și, poate, ultimă retrospectivă din viața mea, nu mă împlineam? Știți că dacă era după mine, această expoziție nici nu se făcea? Știți cum s-a născut, totuși, această retrospectivă?

— **Vă ascult.**

— Ei bine, să tot fie trei-patru ani, de când intrasem într-o păasă foarte neagră. Eram supra-saturată de pictură, de artă... Nici nu voiam să mai auz vorbindu-se de așa ceva. Să nu mă întrebați de ce trăiam acest sentiment, că nu știu ce să răspund. Noroc însă că un prieten foarte bun, un critic de artă foarte important, nu cred că trebuie să-i spun numele... dar de ce să nu-l spun?... Dan Hăușca, m-a luat cu binisorul și, compotind cu soțul meu, mi-au prins în mrejele unui fel de joc. La capătul acestui joc a apărut actuala retrospectivă. Eu, la început, am zis că voi face o mică expoziție, ceva cu maximum 20-30 de lucrări. Și iată ce a ieșit. Au scos de peste tot lucrări despre care eu înșami nu mai știam nimic. Lucrări de prin 1939, de prin 1911. M-au convins că le pot expune. Le-am expus. Niciodată nu am avut posibilitatea să le văd pe toate la un loc.

— **Adevărul este că, în alte momente pe care critica de specialitate, prin cronicile aparute în presă, le-a și punctat, retrospectiva dumneavoastră ilustrează nu doar un uriaș drum pe care l-ați parcurs, ci mai ales unitatea unui demers artistic de excepție...**

— Iar folosiți cuvinte prea mari pentru mine.

— **N-am cum să nu le folosesc.** Dau glas unor păreri unanime. Expoziția de la Dalles este una dintre cele mai interesante manifestări plastice din acest an. Iubitorul de artă, inclusiv criticul de artă...

— De ce vreți să mă convinșiți că am făcut un lucru ieșit din comun? N-am făcut. Eu știu foarte bine ce trebuie să cred despre munca mea. Indiferent de ceea ce crede artistul în forul său interior, dominan-

ta gândurilor sale, vizavi de creația sa, trebuie să fie indolent. Sau nemulțumirea. Altfel, cum să vă spun, i se rupe mina. Dacă el crede cu toată tăria că a făcut un lucru extraordinar, este un om terminat. Dar de ce ne invităm noi în jurul acestui subiect? De ce nu începem dialogul sau interviul acela despre care era vorba?

— **Dialogul sau interviul nostru, stimată Ligia Macovei, a început de mult. El se continuă cu următoarea întrebare: de când și de ce ați început să pictați?**

— M-am gândit că-mi veți pune și o astfel de întrebare. Ei bine, nici prin gând nu mi-a trecut să mă fac pictoriță. Ca elevă, desenam și eu acolo, cu oarecât de talent, ca mai toți copiii. Ați văzut ce frumos, ce curat și ce sensibil desenează mai toți copiii? Ei nu desenează, ci povestesc. Se mărturisesc. Spun despre ei, cu ajutorul liniilor și-al celorlalte, așa naiv cum le fac ei, tot ceea ce ar ști să spună despre sine, despre lumea sa interioară, un poet. Deci, ca să revin, desenam și eu ca toți copiii, dar nici prin gând nu mi-a trecut să pictez. Eram eu cam înspre terminarea liceului și prietenul meu de atunci, care a devenit între timp chiar soțul meu, mi-a văzut desenele. Ce-a văzut el în acele lucrări, nu știu. Dar pentru că puneam mare preț pe părerea lui — era, nu-i așa, student la arhitectură, nu ca mine, o elevă în prag de bacalaureat! — mi-a spus să dau examen la belle-arte. Așa am făcut. Norocul meu a fost că am și reușit. Ba chiar am terminat, prin 1939, institutul. Și de-atunci, fără odihnă și fără încetare, tot desenez și pictez. Iar ceea ce se află acum, la sala Dalles, e doar o mică parte din tot ceea ce am de făcut.

— **Această mică parte însemnă, totuși, citeva sute de lucrări. Am întîlnit oameni care mi-au zis: „Mă duce să văd desenele Ligiei Macovei”. Se refereau la acele minunate desene la poezia lui Eminescu. Ei bine, aceiași oameni au fost teribil de uimiți când au văzut că Ligia Macovei este, cel puțin în aceeași măsură, și un pictor de aleasă finuță, cu o rafinată știință a culorilor, a atmosferei, a compozițiilor incitante...**

— **Vă rog, prefer să mă întrebați orice altceva, dar nu mă puneți în situația de a vorbi despre lucrările mele. Nu vreau**

să vorbesc despre ele. Să le lăsaș pe ele să vorbească. Eu atîta am știut să fac și atîta am făcut.

— **În fond, iată ceea ce voiam să vă întreb: v-am văzut de citeva ori în expoziție...**

— De citeva ori ați venit dumneavoastră și m-ați văzut tot de-atîta ori, pentru că eu sint mai tot timpul în sală.

— **Așa e, am venit de citeva ori. Mai tot timpul erați prinsă în tot felul de discuții cu tot felul de oameni. V-aș întreba, întrucît nu am tras cu urechea, despre ce anume vorbeați?**

— Da, e-adevărat, sint, într-un anumit fel, asaltată. Oamenii aceia, cu care stăteam de vorbă, sint prieteni, cunoștințe, sau pur și simplu, admiratori. Da, da, chiar așa, admiratori de ultima oră ai artei mele! Despre ce vorbim? Despre tot felul de nimicuri. Nu filosofăm despre arta mea. Vedeți, nici cu prietenii nu fac filosofie despre pictură. Eu nu filosofez, ci pictez. Parcă e ceva mai ușor și mai frumos. Dar, vă rog, nu scrieți chiar tot ce spun. Acum, de exemplu, glumeam. Între acei oameni, mai mult sau mai puțin curioși, a venit la mine o femeie. O femeie între două virste. Era teribil de sfoasă. Și avea o față foarte marcată, expresivă. Mi-am dat imediat seama că femeia este tristă, necăjită. Mi-a și spus-o, dealfel, cu chiar gura ei. A ținut însă să adauge că, deși era foarte tristă cînd a intrat în expoziție, lucrările mele au alinat-o. Ba, a spus ea, a mai uitat din neazul ei. A vrut să-mi mulțumească și să mă felicite pentru expoziție. Mărturisesc că m-a emoționat. Pentru un astfel de om merită să muncești o viață întreagă și să faci apoi o retrospectivă. Dincolo de oboseala și chinul pe care le-ncerci în timp ce pui pe picioare o expoziție cit un hanțar, cit o hardughie, cum e asta a mea, trăiești, dacă ai noroc, și o astfel de întimplare. Cum spuneai încă de la început, ceea ce contează este, totuși, bucuria.

— **În sfîrșit, nu numai că imi dați pentru prima dată dreptate, dar ați început să vorbiți, totuși, despre lucrările dumneavoastră. Ce anume credeți că trebuie să exprime o operă de artă?**

— Nimic altceva decît viața. Viața adevărată. Ca să desenez acei vers eminesciani „Trecut-au anii...” a trebuit să știu ce vrea să însemne acest vers. Dacă am pictat bucuria, a trebuit să am

fericirea de-a fi trăit bucuria. Dacă am pictat durerea, a trebuit să am fericirea de-a fi trăit durerea. Și tot așa și despre singurătate. Sau despre intristare. Eu am avut norocul să trăiesc cum tot ceea ce poate trăi un om într-o viață.

— **Ce fel de om sînteți dumneavoastră, Ligia Macovei?**

— Știu eu?! Un om normal. Un om ca toți oamenii. Cu un ochi rid, cu celălalt plîng. Fiecare vede la mine ce-i place. În aceeași ordine de idei, eu zic că sint un om sociabil, un fel de confident. Dacă, de exemplu, sint într-un tren, nu știu cum se face că toți oamenii din compartiment imi povestesc viața lor cu lux de amănunte. Apoi, ca să continui invitația de-a vorbi despre mine, sint un om care rid mai tot timpul. Imi place teribil de mult să rid. Cel care ține să mă facă să nu mai rid — fără motiv, cum zice dinșul — este chiar soțul meu. Iar cînd mă apostrofează, eu rid și mai tare. Apoi, nu știu dacă ați observat, imi place tare mult să vorbesc. Vorbesc într-una. Sar de la una la alta. Poate că nu sint capabilă să urmăresc o idee, să o duc la bun sfîrșit, dar nu cred că numai despre asta ar fi vorba. Imi place, pur și simplu, să sar de la una la alta. În fine, ca să vă mai spun ceva despre mine, sint, zic eu, foarte prietenoasă. Imi place să leg prietenii. Cit mai multe și cit mai felurite. Nu-mi place să mă fandosec, să mă port la trei ace. Feminitatea este o chestiune foarte serioasă și ea iese în evidență numai atunci cînd te porți după cum ți-e felul. Așa mi zice ceva, ceva mai ciudat, vizavi de oameni. Cînd un om imi este antipatic, mă blochez. Nu pot scoate o vorbă în fața lui. Am un fel de tremur, o rețineră stranie. Ceva mă face să simt fizic că omul acela mă va dezamăgi. Prietenii mei m-au acuzat de multe ori de un subiectivism exagerat. Dar pînă la urmă s-a dovedit că aveam dreptate. Mă laudă că sint un detector de oameni de treabă. Îi simt de la o poștă. Cit despre oamenii rai, pentru că, din păcate, mai sint și din aceștia, e mai bine pentru ei să se ferească din calca mea. Sint un om bun, dar știu să și mușc. Și mușc rău. Foarte rău. Vedeți ce vorbăreț sint? Mai întrebați-mă, așa, despre cum sint eu.

— **Vă mai întreb: drumul ar-**

tei este foarte întortocheat. Uneori, pe lingă talent, îți mai trebuie și noroc. Firește, pînă la urmă, important este ceea ce face artistul, lucrarea sa, dar una este să ai șansa de-a fi receptat de la bun început, și alta de-a lupta din răsputeri ca să te împui. Dumneavoastră ați avut sau nu o astfel de șansă?

— Nu întrebarea este delicată, ci răspunsul pe care ar trebui să-l dau. N-am să mă refer la șansa sau neșansa artei mele. Am să vă spun, însă, că viața mea a fost puternic marcată de șansă. Am avut, e-adevărat, parte și de dureri, de dezamăgiri, de momente apăsătoare. Fără ele aș fi fost un om incomplet. Dar, în linia mari, am avut tot felul de șanse. Prima aș numi-o căsătoria mea. Soțul meu, un mare iubitor al artei și al culturii, mi-a atras atenția asupra a tot ce este mai valoros în preajma și împrejurul meu. Pentru un artist asta este o mare șansă. Apoi, tot el este cel care a știut să-mi pună în mină exact cărțile de care aveam nevoie. Am citit, vreau să spun, cam tot ce-mi trebuia mic. Am avut și am șansa de-a mă bucura de prietenii adevărați. Am avut șansa de-a trăi din plin, ați bucuriile cit și neazurile. Uneori mă și întreb cum de-am avut eu atîta noroc în viață. Oare ați putea dumneavoastră să-mi răspundeți la această întrebare?

— **Nu, nu pot. Dar aș putea, în schimb, să vă spun că retrospectiva dumneavoastră, deschisă la începutul lunii decembrie, este, în pragul sărbătorilor de iarnă, un veritabil dar pe care Ligia Macovei l-a făcut tuturor celor ce iubesc arta, frumosul. Iar interviul pe care ni l-ați acordat a încercat să se însinueze, ca să zic așa, în viața și gândurile dumneavoastră. A rezultat un portret al artei. Mă întreb dacă vă veți recunoaște.**

— Dacă, în loc de-a vorbi, aș fi pictat, sau m-aș fi jucat cu penița, poate că ar fi ieșit o schiță de autoportret. Dar așa cu vorbe, nu sint sigură că aș fi zis exact ce trebuia. În orice caz, vă asigur că am răspuns ceea ce am simțit și ceea ce am crezut. Dacă dialogul nostru are în el și ceva din viața mea, e bine. Viața și trăire, înainte de toate. Fără asta arta nu mai este artă.

Sofia Vicoveanca

(Urmare din pag. 9)

trînța, fota în alb și negru, broboada neagră, mărgelele la gît, trăsătură pe umăr.

— Arboram înfățișarea unei femei în vîrstă, chiar dacă n-aveam decît 30 de ani. Colegii mei străluceau în lumina reflectoarelor, eu apăream pe scenă ca o femeie cu lecția vieții parcurusă.

— **Lupta se dă pentru tinerete, pentru prelungirea ei și dumneavoastră, deliberat, v-ați încercat eu ani!**

— Nu conta, trebuia să pun de acord înfățișarea cu gravitația dobindită de glasul meu. — **Trebuie să fiți încă odată recunoscutoare nașterii, v-a dat un fiu și o voce care nu se uită ușor, impresionează, e frumoasă!**

— N-aș spune că e frumoasă, dar într-adevăr, se ține mințe! N-am la îndemînă primele discuri cu „cealtă voce” ca să constatați diferența. În orice caz, ați gîndi că e vorba de o altă persoană.

— **Nu vă păstrați discurile?**

— Primele sint mai rare și le am imprumutate.

— **Cum v-ați ales noul reperoriu, pe ce v-ați bazat în alcătuirea lui?**

— Flerul artistului, dacă nu-i prea pretențios spus... Am introdus în repertoriu doinele. Fusesem păgubită pînă atunci de ele. Am început să cînt melodii cu dramatism, cu profunzime. Cunoașteți doinele din Bucovina? Nu sint dantelate melodice, dar textele sint de o mare expresivitate. M-am oprit la baladă, am încercat bocetul, m-am apropiat de descintec. Cîntecul de leagăn, deși-mi plăcea, nu-l interpretasem pînă atunci pentru că nu-l simțisem.

— **Erați prea tînără?**

— Nu aveam pruncul și-mi lipsea trăirea de mamă. Aș fi cîntat pe dinafară. Vă repet, textele sint extraordinare pentru că nu sint făcute din creion. Ele au trecut din gură în gură, au fost cîntate de generații, îmbogățite, niciodată urîșite. Oamenii cu har din sate, în clipele de inspirație, la hora, la petreceri, le dau drumul în lume. Dacă sint pe gustul ascultărilor trăiesc, dacă nu,

sint uitate pe loc. Au trecut prin sufletul multor generații, de acolo frumusețea lor.

— **Sofia Vicoveanca merge prin satele din județul Suceava să „culegă” cîntec.** Cu acest scop ascultă sătenii la hora, în zilele de petreceri stă de vorbă cu ei, este poftită în case. După ce femeile trec de sfiala că o mare interpretă de muzică populară le-a călcat pragul și vrea să le asculte, cîntă cum știu ele. Mai nou, sătenii au început să-i scrie, să-i telefoneze, s-o poftescă la ei, atunci cînd cred că un cîntec vechi merită interesul Sofiei Vicoveanca.

— **Simpatia lor imi ușurează mult innoirea repertoriului.** Dar cit de ușor poți să pierzi încrederea oamenilor, printr-un gest deplasat, printr-un cîntec vulgar, prin ceva care nu le merge la inimă.

— **Îngrijorarea cea mare, schimbarea de voce, a dat un nou curs vieții dumneavoastră artistice.**

— De fapt atunci a început cu adevărat Sofia Vicoveanca.

— **Vă dețiceți de primii ani?**

— Nu, dar e o altă cîntăreață, cu numele meu. Să vă povestesc ceva amuzant. Într-o seară, într-o comună de lingă Suceava, o bătrînă pe care o invitasesm la spectacol, care nu mă cunoștea decît după discuri și emisiunile de la radio, credea că sint eu mai multe kilograme și mai în vîrstă, cînd m-a văzut pe scenă, eram mai hitioană decît azi (mai slabă), feliicitindu-mă, m-a sfătuit: „Ai grijă, maică, să nu te rupi cîntînd!”.

— **Scormonind în traista dumneavoastră, dăm și de povestea unui disc?**

— Am poștit la Stupca, satul lui Ciprian Porumbescu, în timpul filmărilor. Am intrat, cum mi-i felul, în multe case, i-am stîrnit pe buniți să-mi cînte. Ele, mai își puneau mina la gură rușinindu-se, mai se considerau pe scenă, ce mai, de la ele am cules cîntecule pentru un întreg disc. Foarte nedumerite, ele nu credeau că ceea ce-mi fredonau voi cînta eu, voiau mult să-mi facă pe plac, nu credeau în viabilitatea gestului artistic.

— **Discul „Stupca” conține multe elemente de recunoaștere pentru localnici.**

— **Melodiile „Dorule tu ești un cine”, „Cîntec de nuntă”, „Hora mare”, de acolo sint.**

— **Ați cîntat vreodată un text „ieșit” din creion, v-a folosit expresia?**

— O singură dată, „Mama Vrîncioia” de Aurel Giroveanu. Mă las în întregime în mina de creație a planului meu, cred în puterea lui folclorică și de muncă, în omenia lui, mă mîndresc că sint româncă din Bucovina și cit mă țin puterile merg înainte.

— **La al citelea disc ați ajuns?**

— În luna ianuarie 1987 va apărea al 12-lea, în care am pus din toate genurile, cite o picătură, pentru plăcerea ascultătorului.

— **Țineți la fiecare melodie pentru că altfel n-ați cînta-o, la fiecare text pentru că vi-l alegeți singură, cu trudă, din sate. Aveți unul pe care mi-l propuneți ca exemplu?**

— Dialogul dintre moarte și cuc, nu pentru că ar fi cel mai frumos, deși mie-mi place foarte mult, dar face parte din viitorul disc. „Cîntă cucu-n vîrf de nuc. / Și moartea-ntr-un vîrf de ciung / Zice moartea către cuc / Din vîrful cel de ciung / Dă-mi cuce glășutul mie / Că ți-oi fi bună soție...” / Du-te moarte la naiba / Că glășutul nu ți-oi da / C-a venit primăvara / Și-oi începe a cînta.”

— Este o melodie cu alternanță de tristețe și optimism, ca-n viață, o cîntă acompaniată numai de caval. Este de mare efect.

— **Vă cruțați vocea?**

— Am momente de tăcere și altele cînd nu mă pot opri, ca acum, deși la început eram de altă părere.

— **Pe unde ați fost mesagera cîntecului românesc?**

— Am cîntat în patru continente: Europa, America, Africa, Asia.

— **Vă pregătiți cu multă seriozitate pentru fiecare revenderă cu publicul. De ce atunci acele teribile emoții, ca ale unui debutant?**

— E o banalitate ce vă spun, dar pentru mine, fiecare spectacol e un examen, îl simt ca atare. Imi „plîng” miinile. Reușesc să mă stăpînesc, însă dacă cineva vrea să mă felicite și-mi întinde mina, mă

fac că nu observ. M-aș trăda, s-ar observa cit sint de emoționată. Într-altă ordine de idei, publicul e necruțător, vrea să fii mereu la fel de bine, cum ai fost ultima oară cînd te-a văzut, dar de obicei așteaptă mult mai mult. Poposec doar o dată pe an prin localitățile pe unde cînt. Atunci știu că sint comparată, analizată, pusă la raze X. Vorba noastră în sat era „mai răruț” ca-i mai drăguț”.

Nu mă tem de judecata spectatorilor, dar sintem și noi oameni, o dată avem o durere, o dată sintem bolnavi, o dată mai puțin inspirați. Pentru o piesă greșită de la o mașină se mai pot da explicații, pentru o seară mai puțin fericită pentru interpret nu există scuze. Unii colegi cer reflectoare puternice să nu vadă sala. Eu nu pot cînta dacă nu sint ochi în ochi cu spectatorii. Prin ei mă vîrfic. Nu-mi pică întotdeauna bine ceea ce văd, dar mă ține trează, cu picioarele pe pămînt și mă hrănește. Mă duc acasă și mă analizez, cu singe rece, ca și cînd ar fi vorba de altcineva.

— **Aveți un critic de... nădejde în soțul dumneavoastră!**

— Cit de bine aș cînta, el începe cu... „lotuși”. Sala nu este întotdeauna un barometru. Pot să mă aplauze și să fii nemulțumită de mine sau aplauze moderate pentru o interpretare de care eu să fii foarte mîndră.

— **Și-ntr-un caz și-ntr-altul soțul dumneavoastră il preferă pe... „lotuși”?**

— Este cel mai bun sfătuit, cel mai bun prieten, dar are un spirit critic deosebit. Uneori, după un mare efort, după o mare concentrare, după o mare epuizare, ce mai, după un spectacol greu, aș vrea să nu încep exact cu ceea ce mă tem și eu. „Te-oi videa eu ce-ai să joci data viitoare!”.

— **Șt-ala e de fapt cheia, gîndul care nu-mi dă liniște. Să nu mă repet, să pot aduce proștețime în fața publicului.**

— **Ce nu uitați nici odată cînd apăreți pe scenă?**

— Nu voi putea fi nici cînd mai autentică decît dacă-mi cînt partea de țară unde m-am născut. Vă rog să rețineți că ceea ce cred eu nu este regula. Dar ca să fii sinceră, trebuie să fii trăit și simțit de mine costumul, obiceiul, muzica, vorbele...

Dacă ai puțin talent, sau voce, să nu umbli decît pe cărarea ta, niciodată pe a altuia, oricit de ambițioasă ar fi. Cine poate s-o imite pe Maria Tanase și dacă poate nu rămîne doar o imitatoare?

După ce ți-ai făcut un nume, trebuie să ți-l respecti, renunțînd poate la multe.

— **Trebuie să ai curajul să te privești în oglindă fără menajamente, eu dacă aș avea cea mai mică tendință de înduioșare, soțul meu mă privește de alături.**

— **Severe condiții, dar necesare...**

— **Și încă ceva, care poate pare nelocul lui în această enumerare. Trebuie să citim mult, nu credeți că este nevoie?**

— **Nu v-am contrazis.**

— Cite nu afli dintr-o carte înțeleaptă... Ținuta mea de scenă a fost compusă după ce am trecut prin muzee sătești, după ce am citit multe despre înaintași. Într-o expoziție am văzut că bunicile noastre purtau mărgelele de care nu mă mai despart. Vă repet, poate e prea apăsător ce sustin, dar fără Suceava, acest colț de țară, n-aș fi nimic. Cîntecule nu-mi aparțin. Le caut, le dezgrop. Ce fac eu? E cîntecul meu? Sint multe glasuri care strălucesc, dar nu încălzesc, nu înfloară, pentru că nu sint de acolo...

— **Dac-ar trebuie să cîntați fără oprire, o zi și o noapte, v-ați repetă?**

— Să vă spun mai bine ce credo un coleg. Eram împreună într-un turneu și discutam despre una, despre alta, el văzîndu-mă și bunică, grăbea lucrurile pentru că băiatul meu are abia 16 ani, zicea c-o să-mi pot lega nepotul cu cîntecule pînă la 25 de ani, fără să fii nevoită să repet vreunul.

— **Ați terminat filmările la „Morometii”?**

— Am și uitat de emoțiile a ceea! — **De cite ori le-ați trăit în filmul artistic?**

— De 7 ori, cu aceeași dorință din partea mea de a nu înșela așteptările publicului meu drag. Muncă și o viață, cum vă spuneam, să-i cîștigi simpatia, preferința...

— **Vă mulțumesc, și-mi pare rău că nu v-am auzit în acel dialog cu cucul.**

● Sesizări, propuneri, soluții — un dialog fructuos între cetățeni și autorități ●

■ Ne bucurăm întotdeauna fiind avem posibilitatea de a trimite vești bune acelor care ne scriu. Iată, de pildă, **Consiliul popular al municipiului Roman**, analizând scrisoarea semnată de **Ioan Balfă** din Roman, str. Tudor Vladimirescu, bl. 9, apart. 101, prin care acesta semnala unele neajunsuri privind condițiile sale de locuit, ne răspunde: „Petentul este pensionar și domiciliat la adresa de mai sus, unde ocupă o singură cameră, fără dependențe. Întrucît este invalid de gradul întâi, cererea sa a fost aprobată de către **Comitetul Executiv al Consiliului popular Roman**, repartizându-i-se o garsonieră din fondul locativ de stat, pentru care urmează să se întocmească în prezent contractul de închiriere”.

■ Sănătate în casă nouă îi dorim și lui **Ioan Ciobanu** din Ploiești, str. Grindului nr. 3, bl. C 2, apart. 14, căruia, acum, la sfârșit de an, **Consiliul popular al municipiului Ploiești** i-a repartizat o nouă locuință și anume, apartamentul 59 din blocul nr. 36, situat pe strada Laurilor nr. 5, din Ploiești.

■ „Mă numesc **Gheorghe St. Mihai** și locuiesc în comuna Vinjuleț, din județul Mehedinți. Poate să fi rămas în continuare un cititor anonim al revistei dumneavoastă, dacă un necaz nu m-ar fi determinat să vă adresez și eu câteva rânduri... Sunt un om ajuns în pragul pensionării, după o viață întreagă de muncă cinstită, iar boala, din păcate, nu m-a ocrotit: sint afectat nu numai de diabet, ajuns într-o formă avansată, dar și de pierderea — aproape totală — a vederii. Vă puteți imagina deci, că nu îmi este deloc ușor să tot alerg — așa cum mi se întâmplă de doi ani încoace — după o simplă adevărită care îmi este absolut necesară în vederea întocmirii dosarului de pensionare. Am lucrat, nu o zi-două, ci 14 ani la **Ocolul Silvic Băile Herculane**, iar acum mă văd nevoit să merg mereu acolo, să fac sute de kilometri pentru obținerea acestei adevărite, dar în zadar. Dacă puteți, vă rog să mă ajutați, pentru că nu mai știu ce să mai fac”.

N. R. — Sincer vorbind, nici noi nu știm ce ar fi de făcut. Cel mult, să propunem cazul spre omologare, pentru o eventuală competiție a... birocrației!

■ **Direcția Județeană de Poșta și Telecomunicații Bacău** ne informează: „În cuprinsul scrisorii sale, **Dumitru Olteanu** din Comănești, str. Cimpului nr. 10, semnaleză faptul că, deși a depus de mai multă vreme cerere în vederea instalării unui post telefonic la domiciliu, nici pînă în prezent această problemă nu i-a fost rezolvată. Ținîndu-se cont de situația specială a familiei (atit petentul, cit și soția sa, sint în vîrstă și bolnavi), conform metodologiei legale în vigoare, cererea a fost supusă aprobării **Biroului Executiv al C.O.M.**, la data de 1.12.1986, în vederea acordării de prioritate. Postul telefonic va fi instalat în cursul lunii decembrie, ca urmare a unor lucrări ce se vor executa pentru asigurarea condițiilor tehnice”.

■ **Ascensoarele** — fie că sint destinate transportului de persoane, fie că transportă mărfuri — sint, după cum este bine știut, niște cabine ce culisează vertical în sus și în jos, într-un spațiu special amenajat al unei clădiri cu mai multe etaje. Se pare însă, că și această „regulă” își are excepțiile ei, atîta vreme cît ne este dat să aflăm, „din scrisoarea semnată de **Iosif Boros** din Brașov, str. Toamnei nr. 9, bl. 4, sc. B, apart. 9, că de mai bine de un an și jumătate de la darea în folosință a blocului se tot încearcă soluții pentru punerea în funcțiune a unui ascensor care va urca și va coborî... în zig-zag! Fiindcă asta e situația: inspirații constructori ai clădirii au executat pereții pufului destinat montării ascensorului, astfel încît ei nu se pot încadra ca verticalitate în normele firești de funcționare. Așteptăm vești privind reușita acestei inedite „performanțe”!

■ **Ministerul Educației și Învățămîntului**: „Urmare memoriului adresat dumneavoastă de **Taran Claudia** din Eforie Nord, str. Victoriei nr. 16, privind clarificarea situației sale școlare, vă facem cunoscut că petenta a fost înscrisă la Liceul „Mircea cel Bătrîn” din Cons-

tanța, în clasa a XI-a, curs seral.”

■ **Primim, din partea Procuraturii Militare a municipiului București**: „În legătură cu aspectele sesizate de **Adrian Peli** din Capitală, str. Unității nr. 91, bl. B. 7, sc. B, apart. 61, Sect. 3, vă informăm că, prin rechizitoriul din 10 noiembrie 1986, **Procuratura Militară București** a dispus trimiterea în judecată a numitului **Dinu Ioan** pentru săvîrșirea infracțiunii de ucidere din culpă, prevăzută de art. 178 alin. 2 din Codul Penal, în actul de inculpare reținîndu-se că **D.I.**, în ziua de 30 iulie 1986, prin încălcarea regulilor privind circulația rutieră a comis un accident soldat cu decesul numitei **Peli Eleonora**”.

■ Într-unul din numerele trecute ale revistei noastre, cu intenția de a contribui la stabilirea adevărului privind situația profesională a învățătoarei **Adriana Robescu** din Craiova, cart. Rovine, bl. 22, sc. 1, et. 3, apart. 10, notăm că, în ciuda opțiunii sale pentru ocuparea unui post corespunzător la una dintre școlile din localitățile **Podari** sau **Cernele** — situate în județul Dolj — **Inspectoratul școlar județean** comunica **Ministerului Educației și Învățămîntului**... refuzul petentei de a se încadra la una dintre amintite școli! **Lucrurile**, iată, s-au „lămurit” definitiv, prin răspunsul „clar” al aceluiași **Inspectorat școlar al județului Dolj**, din care cităm, cuvînt cu cuvînt: „...în luna august, la audiența avută la noi, i s-a solicitat (**Adrianei Robescu** — N.N.) să depună o nouă cerere pentru detașare, oferindu-i-se apoi un post de învățător la una din școlile din comunele **Podari** sau **Cernele**... Nefiind vacante posturile de la școlile **Podari** și **Cernele**, nu au fost oferite pentru transfer. În discuțiile purtate cu tov. R.A., s-au prezentat condițiile în care se realizează transferul cadrelor didactice, acceptînd (cine? — N.N.) ca începînd cu data de 24 noiembrie 1986 să funcționeze temporar, prin detașare, în anul școlar 1986/1987, pe postul de învățător de la școala din comuna **Cernele**...”

Poate măcar acum, cei care ne-au trimis un asemenea referat vor citi cu atenție aceste rânduri, sub care și-au așternut în grabă semnătura. Oricum totul e bine... cînd toate se termină cu bine!

■ **Consiliul popular al județului Vaslui**, căruia ne-am adresat în vederea soluționării scrisorii semnată de **Doina Baltag** din comuna **Viișoara**, același județ, ne înștiințează că **Doina B.** i s-a asigurat un loc de muncă la o întreprindere de textile din **Birlad**, unde urmează să se recalcifice ca țesătoare.

■ **Greu de imaginat**, uneori, egoismul unor oameni, ce fac amară — fără motiv — viața semenilor lor!

„Există aici la noi, în localitatea **Crucea**, din județul **Suceava**, un izvor de apă care nu este pe pămîntul nimănu — ne scrie **Dumitru Marinică** din satul **Tătărani**, județul **Prahova**. Spre surprinderea mea, însă, după numai patru zile de funcționare, aceasta s-a defectat, piesa de schimb necesară fiind imposibil de găsit. În această situație, la 5 august a.c. — după cum am fost îndrumat de centrul de reparații care asigură garanția produsului — am expediat electropompa pe adresa întreprinderii „**Electromotor**”, din **Timișoara**, cu rugămîntea de a găsi o cale de soluționare a problemei. Dar nici pînă în prezent nu am obținut un răspuns, deși este vorba de un agregat în valoare de 1754 lei. O fi ea, făcerea de aur, dar în cazul meu, proverbial parcă nu se mai potrivește!”

Rînduri simple, de resemnată tristețe, asupra cărora sperăm să-și aplice privirea acei oameni care ar putea, cu competență, să o ajute pe **Fevronia Rusu**.

■ În legătură cu adresa dumneavoastă nr. 375/1986 — se subliniază în răspunsul primit din partea **Unioniîi Județene a Cooperativelor Agricole de Producție Mures** — din care se desprinde faptul că **Leontina Cotrus**, pensionară C.A.P., nu și-a primit drepturile bănești ce i se cuvin, vă informăm că, din cercetările întreprinse la **Oficiul de pensii**, rezultă că sesizarea este întemeiată. S-au întreprins măsurile necesare, în urma cărora petenta își va putea ridica sumele restante în cursul lunii decembrie a.c.”

■ În ianuarie 1987 se va implini un an de cînd tot aștept

— și nu numai eu, ci o întreagă colectivitate de oameni — rezolvarea firească a unei situații în privința căreia nu mai pot exista îndoiele! — ne scrie **Neculai Cîrmaci** din Brașov, str. Costiței nr. 8 A, din rețatarea căruia aflăm că acesta, petrecîndu-și concediul în satul natal numit **Pietrosu**, situat în județul **Neamț**, a constatat cu stupoare că gestionara magazinului sâtesc — **Livia Murariu** — în școlă cumpărătoarii prin aplicarea unor prețuri majorate la produsele aflate în vinzare. **Firește**, **N. Cîrmaci** s-a adresat **Inspectoratului județean de Stat pentru controlul prețurilor**, care, după un timp, i-a răspuns ferm: „Urmare sesizării dumneavoastă, vă facem cunoscut că în urma controlului efectuat împreună cu organele **Miliției** și delegații **U.J.C.P.A.D.M.-Neamț** la magazinul sâtesc **Pietrosu**, toate aspectele semnalate se confirmă, drept pentru care, numitei **Murariu Livia** i s-a întocmit dosarul penal nr. 2320/2.04.1986”. Și totuși... nu mică le-a fost mirarea sătenilor, cînd, la scurtă vreme, gestionara cu pricina a... reapărut ca prin minune la același magazin, reluîndu-și bine-mersi mai vechile obiceiuri. Să fie, oare, vorba, doar despre o simplă întîmplare, sau despre cu totul altceva?

■ În prag de An Nou, o altă familie s-a mutat în casă nouă. Din răspunsul primit din partea **Consiliului popular al municipiului Turnu Măgurele** aflăm, cu mărturisită bucurie, că **lui Florian Feliu** și familiei sale le-a fost repartizat apartamentul nr. 42, situat în blocul H 5 din **Turnu Măgurele**.

■ În legătură cu articolul „**Traseul indiferenței**”, publicat în **Flacăra** nr. 50, din 12 decembrie 1987, în care era vorba de necazurile unei mame decurgînd din divergența în interpretarea aceluiași reglementări pentru stabilirea corectă a unei taxe de timbru, am primit la redacție următoarea scrisoare, semnată de **Alexandru Maxim** din **Cîmpina**: „Am citit articolul și subscriu intru totul la poziția adoptată de autorul lui. Îmi permit să adaug, pentru cei interesați, că, în volumul «**Taxe de timbru**» de **Gh. Dumitrescu**, la pagina 93 stă scris: **Cererile prin care se urmărește anularea unui certificat de moștenitor se taxează în funcție de evaluarea drepturilor ce se pretind și la a căror realizare conduce anularea certificatului. La fel se taxează și cererile de atacare a unor testamente în sensul anulării lor sau reducerii unor liberalități, întrucît în toate aceste cazuri reclamantul sau reclamantii revendică pentru ei valori și, ca atare, cererile se taxează ad valorem (la valoarea pretinsă). Iată cum se rezolvă problema timbrării după o carte de căpătii a celor ce lucrează în domeniu”.**

■ În septembrie, a.c., am cumpărat dintr-un magazin din **Ploiești** o electropompă, cu gîndul de a o monta la hidrofor — ne scrie **Dumitru Marinică** din satul **Tătărani**, județul **Prahova**. Spre surprinderea mea, însă, după numai patru zile de funcționare, aceasta s-a defectat, piesa de schimb necesară fiind imposibil de găsit. În această situație, la 5 august a.c. — după cum am fost îndrumat de centrul de reparații care asigură garanția produsului — am expediat electropompa pe adresa întreprinderii „**Electromotor**”, din **Timișoara**, cu rugămîntea de a găsi o cale de soluționare a problemei. Dar nici pînă în prezent nu am obținut un răspuns, deși este vorba de un agregat în valoare de 1754 lei. O fi ea, făcerea de aur, dar în cazul meu, proverbial parcă nu se mai potrivește!”

■ **Ministerul Sănătății**, prin **Direcția farmaceutică și a aparatului medical**, ne informează: „În legătură cu scrisoarea trimisă dumneavoastă de **Nicolae Călin** din **Slobozia**, județul **Ialomița**, bl. U 37, et. 2, apart. 9, vă facem cunoscut că am dispus livrarea, la **Oficiul farma-**

ceutic nr. 2 București, a două lioacane de **Miansan** (**Lerivon**). La sosirea medicamentului, acest onciu va indica petentului farmacia de la care le va putea ridica, în baza prescripției medicare, contra cost.”

■ **Vasilica Stoican** din **București**, str. **Berzei** nr. 97, Sect. 1, s-a mutat la această adresa conform ordinului de repartizare nr. 143 din 12 ianuarie 1981, în contractul de închiriere nr. 14316, întocmit atunci, fiind prevăzute toate încaperile pe care urma să le ocupe, acestea fiind denumite clar, fără posibilitatea existenței unor erori. Pînă aici, nimic deosebit. Imposibilul, însă, născocit de unii, parcă anume pentru a-i șicana pe alții, s-a produs în ultima vreme, cînd **I.C.R.A.L.-ul** — după aproape 15 ani — motivînd că în 1971 „antreul” locuinței trebuia trecut drept „hoi locuibil”, i-a impus locatarului să achite retroactiv diferența de bani ce ar rezulta astfel la plata chiriei. Oare, respectivul **I.C.R.A.L.**, epuizînd rezolvarea tuturor problemelor ce îi revin în sarcină, și-o fi propus — din plictis — să caute nod în papura chiriei-lor săi?

■ În urmă cu citva timp, un om cu o stare precară a sănătății și o situație familială deosebită — **Constantin Neag** din **Cugir** — ne solicita sprijinul în vederea încadrării sale în muncă. Adresîndu-ne factorilor de resort, avem posibilitatea să consemnăm acum răspunsul lapidar, dar plin de solicitudine, al **Consiliului popular orășeneșc Cugir, județul Alba**: „Începînd cu luna decembrie 1986, **Constantin Neag** a fost încadrat la întreprinderea **Mecanică Cugir**, ca transportor”.

■ „Ne adresăm dumneavoastă cu rugămîntea de a ne ajuta să beneficiem de toate utilitățile prevăzute pentru un bloc de locuințe — își începe scrisoarea președintele **Asociației de locatari ai blocului E1**, situat pe str. **Simion Bărnuțiu**, din **Timișoara** — pîntre acestea aflîndu-se și posibilitatea recepționării în bune condiții a programelor **Radioteleviziunii**. Deși blocul nostru a fost dat în folosință încă din noiembrie 1985, problema instalării antenei colective a rămas nesoluționată, în ciuda tuturor intervențiilor noastre, în sensul că tot sintem purtați cu vorba încoace și încolo, fără ca pînă în prezent să aflăm vreo rezolvare. În ciuda celor cinci memorii adresate **I.C.R.A.L. Timișoara** și a repetatelor audiențe, nu am reușit să obținem decît „...promisiuni. Dacă situația rămîne de nereușit, măcar **I.C.R.A.L.-ul** să vireze în contul **C.E.C.** — al **Asociației noastre** contravaloarea lucrării, iar în acest fel să putem contracta cu o unitate specializată executarea lucrării”.

■ **Consiliul popular al județului Bihor**: „În legătură cu contestația formulată de **Victor Furtoș** din localitatea **Băile Felix** nr. 270, privind cazarea în număr mai mare a turiștilor față de prevederile contractului încheiat cu **O.J.T. Bihor**, vă comunicăm următoarele: verificînd aspectele semnalate, s-a constatat că petiționarul nu datorează impozit pe venituri provenite din închiriere, întrucît pentru persoanele care, la data controlului, au fost găsite cazate, existau forme legale de decontare cu unitatea județeană de turism. Impunerea s-a făcut deoarece titularul contractului nefiind acasă, soția acestuia nu a fost în măsură să prezinte chitanțele și contractul încheiat cu **O.J.T.** În consecință, s-a procedat la scăderea impozitului stabilit, în valoare de 2061 lei.” Nu s-ar fi convenit, oare, ca reprezentanții **Administrației Financiare**, înainte de a „impărți” impuneri arbitrare, să fie clarificat într-o zi-două situația creată? Și nu de alta, dar s-ar fi economisit timp și nervi din partea tuturor!...

■ **Consiliul popular al județului Timiș**: „Referitor la scrisoarea adresată revistei dumneavoastă de către **Petrașcu Mihaela** din **Sînnicolau Mare**, str. **Republicii** nr. 10, bl. L,

sc. B, apart. 2, județul **Timiș**, prin care solicită sprijin în vederea luării unei măsuri de ocrotire pentru ea și cei doi frați ai săi, întrucît nu au condiții de creștere și educare în familie, vă informăm că: **Comisia județeană de ocrotire a minorilor** de pe lângă **Consiliul popular județean**, prin hotărîrile nr. 884, 885 și 886 a dispus internarea minorilor **Petrașcu Elena** și **Petrașcu Mihaela** la **Casa de copii Lugoș**, iar a minorului **Petrașcu Dumitru** la **Casa de copii Găvojdia**. Din păcate, hotărîrea în privința **Mihaelei** nu a putut fi dusă la îndeplinire pînă în prezent, întrucît aceasta este plecată din oraș, fără a se cunoaște unde se află.”

Oricum și pe **Mihaela** o așteaptă la **Lugoș**... un pătuț cald!

Pagină realizată de CONSTANTIN BALACIU

Poșta redacției

Mirică Iancu — com. **Topolog** (Tulcea): Nu, pentru că nu aveți 30 de ani vechime în muncă. ● **Gaiță Elena** — **Drobeta-Tr. Severin**: Pentru că minorele v-au fost încredințate dv. spre creștere și educare, aveți dreptul să primiți alocația de stat pentru copii, întocmind dosar la unitatea unde muncii. ● **Drăgan Maria** — **Alba Iulia**: Adresați-vă cu cerere **Consiliului popular** în raza căruia aveți în prezent domiciliu stabil. ● **Bulencă Viorel** — **Giurgeni** (Ialomița): După efectuarea perioadei de stagiatură, dacă ați fost numit de **C.O.M.** șef de fermă, aveți dreptul la o retribuție corespunzătoare acestei munci, minus două gradeții. ● **Enăchescu Aurel** — com. **Măgurele** (Prahova): Potrivit Ordinului **M.E.I.** nr. 6018/1978, înscrierea la școala de maiștri se face cu recomandarea colectivului de muncă, avizată de **Biroul executiv al C.O.M.** din întreprindere, care încheie cu cei admiși act adițional la contractul de muncă. Prin urmare, un candidat nu poate fi admis pe locul vacant de la o altă unitate. ● **Lungeanu Mihai** — **Huși**: Vă puteți prezenta cu fiul dv. pentru consult medical la tov. conf. dr. **Al. Dobrescu**, șeful **Clinicii de dermatologie Iași**, în orice zi lucrătoare, între orele 7.30—11.30. ● **Pătruică Constantin** — satul **Albulești**, com. **Dumbrava** (Mehedinți): În urma analizei efectuate, s-a stabilit că și soția dv. să primească drepturile venite. Totodată s-au luat măsurile necesare pentru ca brutăria, prin angajarea unor specialişti brutari și asigurarea condițiilor necesare, să dea piine bună, de calitate. ● **Cristi Petru** — satul **Mîndruțoc**, com. **Vladimirescu** (Arad): Vi s-a dat din nou avizul să lucrați ca paznic și **Liceul** nr. 3 **Arad** a primit sarcină să vă repună în această funcție. ● **Vasile Viorela** — **Bacău**: **C.P.L. Brăila** ne asigură că s-au luat toate măsurile pentru ca lucrurile să intre în normal, deși o mare parte din încurcături s-au produs la oficiul poștal de destinație. ● **Staicu Dumitru** — com. **Certeș-Măgura** (**Hunedoara**): Potrivit Legii nr. 3/1977, timpul lucrat în grupa I se transformă în grupa II-a de muncă și nu invers. ● **Cristescu Maria** — **Găești**: Pentru că în prezent nu mai sînteți încadrat în muncă, la împlinirea vîrstei trebuie să depuneți personal dosarul, format din carnetul de muncă și cerere, la **Oficiul de pensii** al județului. ● **Iancu Elena** — **Constanța**: Dacă dv. ați executat lucrarea de hidroizolație a terasei blocului, asociația de locatari trebuie să vă restituie contravaloarea materialelor folosite. ● **Grinaru N. Zina** — **Craiova**: Solicitarea dv. va fi soluționată în trimestrul I 1987. ● **David Aristotel** — **Sinaia**: Ne bucurăm la rîndul nostru că problemele s-au rezolvat. Vă mulțumim pentru vorbele bune și vă dorim sănătate. **Tuturor corespondenților noștri**: La multi ani și îndeplinirea tuturor dorințelor în 1987!

REGHINA VÂRVICI

● „Flacăra” nu ia în considerare scrisorile anonime și nu primește acte originale. Scrieți-ne cit mai concis. Și nu uitați să vă iscăliți. Precizați eventual telefonul unde vă putem găsi. Audiențele se țin zilnic între orele 11—14.

La Congresul mondial
de oncologie:

O prioritate românească în descifrarea originii cancerului

— Lupta antagonică între cuantele
viului și cuantele gravitației —

CANCER: ILLICIT ACTIVATION OF
ANCESTRAL GENE INITIATOR OF
DNA REPLICATION

În august, anul acesta, la cel de-al XIV-lea Congres mondial de oncologie de la Budapesta, un român, medicul Octavian Udriște, cucerește atenția și interesul specialiștilor prezenți, prin comunicarea sa. „Cancerul: activarea ilicită a genei ancestrale inițiatore a replicării ADN-ului”. Trei luni mai târziu, la Boston de data aceasta, o echipă de geneticieni americani anunță descoperirea antioncogenei, gena represoare a oncogenei.

Cele două evenimente, cu largi reverberații în lumea medicală internațională, apar la prima vedere fără nici o legătură între ele, chiar dacă aparțin unui domeniu de cercetare comun: descifrarea etiologiei bolii canceroase. Dar în fapt — așa cum vom arăta în rândurile ce urmează — descoperirea americană vine să confirme prin mijloacele cercetării de laborator nu numai ipotezele și predicțiile compatriotului nostru, ci chiar să anticipeze, în baza lor, o nouă cale și o nouă speranță în activitatea oncologiei mondiale. Vom da cuvântul de îndată medicului Udriște. Dar pentru început, câteva cuvinte despre opera și profilul profesional al interlocutorului nostru.

Din cei 60 de ani pe care îi are, Octavian Udriște, medic specialist și cercetător la Călimănești, în Vilcea, a dăruit 35 descifrării bolii canceroase, a făcut-o, deci, încă de pe băncile facultății, de-a lungul a trei decenii și jumătate, într-o viață închinată toată unei singure idei. Ca instrumente de lucru a folosit, în tot acest răstimp, observația, experimentul clinic și de laborator, dar în mod preferențial demersul euristic, prin consultarea, analizarea și interpretarea literaturii de specialitate din domeniile medicinei, biologiei, chimiei, fizicii, ciberneticii, disciplinelor de graniță, a tot ceea ce știința veacului nostru a întreprins pentru cunoașterea intimității materiei, realităților interioare și exterioare omului. Pe această cale, în 1962, susține în fața Societății de oncologie a U.S.S.M. comunicarea „Virusul endogen anaerob și gena cancerului”. Îi urmează în 1978 „Gena ancestrală și originea cancerului” (Editura științifică și enciclopedică), iar patru ani mai târziu, „Gena marker ancestrală și originea cancerului”, tipărită de Editura Medicală, lucrări cu ecouri internaționale favorabile, completate și explicitate în paralel prin sute de articole risipite în publicațiile de profil și de interes general. În esență, așa cum am avut prilejul să o spunem în mai multe rânduri, doctorul Octavian Udriște a elaborat teoria existenței în corpul viu a unei gene ancestrale, informația pentru cancer fiind stocată în această entitate primordială, apărută pe Terra cu circa 3,8 miliarde ani în urmă, genă care în mod normal inițiază replicarea (duplicarea) ADN-ului.

În 1974, geneticianul J.W. Schwind demonstrează că mii de gene din cromozomi au capacitatea de a reproduce nu numai celule specializate ci și, de asemenea, programate pentru duplicarea stadiului filogenetic ancestral. În 1978, la Institutul de cancer din Londra, Lionel Crawford identifică și fotografiază gena cancerului, iar începând cu 1980, gena care determină cancerul este pusă în evidență în mai multe laboratoare din lume: în Franța, S.U.A., Anglia, U.R.S.S. și China.

Dar șirul descoperirilor, prin care se validează teoria românească, trebuie înțeleasă numai în situația în care ea acționează necontrolat. Este necesar deci să stabilim o deosebire între celula normală umană quiescentă (li-

vii, eucariote (cu nucleu celular), patrimoniul genetic conține intact, în stare de funcționare programată, un echipament cu gene ancestrale și anaerobe moștenite de la celula primitivă de acum peste 3 miliarde de ani. În 1981, I. Shephard, profesor la Universitatea din Basel, confirmă întru totul această opinie, iar patru ani mai târziu, se descoperă întreaga secvență a oncogenei în ADN-ul archaeobacteriei, considerată cea mai ancestrală vietuitoare unicelulară, prezentă pe Terra încă de acum 3 miliarde de ani.

Anul acesta, cum arătam mai sus, doctorul Udriște și-a expus concepția privind originea cancerului la cel de-al XIV-lea Congres de oncologie de la Budapesta. Vom prezenta în rândurile ce urmează conținutul acestei comunicări. Spațiul nu ne permite să înfățișăm și aprecierile specialiștilor care au luat cuvântul. Vom aminti totuși că delegatul nostru a fost printre puținii cărora sutele de ziaristi aflați la congres le-au solicitat în mod expres prezența în cadrul conferinței de presă. **Dat fiind faptul că descoperirile nu se brevetează, relatarea noastră capătă valoarea de document, știința românească revendicându-și în acest mod prioritatea absolută**

niștită) și celula canceroasă devenită replicatoare. Așadar, caracterul „anormal” al celulei canceroase îl reprezintă proliferarea ei continuă, în rest toate trăsăturile ei le regăsim și în celula embrionară normală.

Dar în acest proces intim al materiei, un rol esențial îl reprezintă capacitatea organismelor vii de a atenua tainica forță a gravitației. Viața pe Terra a apărut în oceane, adică în condițiile imponderabilității subacvatice și tot acolo a evoluat sute de milioane de ani. Fătul uman, de pildă, se află în stare de imponderabilitate în lichidul amniotic până la nașterea sa. Unele organisme vii, cufundate în apă, pot suporta accelerații gravitaționale de sute de mii de ori mai intense decât gravitația terestră actuală. Incontestabil, efectele gravitației terestre asupra organismelor vii se reflectă în mărimea, forma, structura, proprietățile mecanice etc. ale acestora. Dar de fapt forța gravitației se opune fenomenului vital. Aceasta, după cum se știe, este forța cu care un corp este atras spre centrul planetei, greutatea lui fiind variabilă în funcție de forța de atracție, însă masa corpului (cantitatea de materie pe care acesta o conține) rămâne aceeași. Totuși — așa cum s-a stabilit experimental — în condițiile aceleiași forțe gravitațio-

cestui cimp ar fi **ancestronul**. Acesta din urmă este, cu alte cuvinte, cuanta („pachetul de energie”) informațională ce se atașează microsubstanței inerte, conferindu-i structura și funcția viului.

Până în prezent nu s-a elaborat o teorie cuantică a gravitației întrucât nu s-a reușit detectarea experimentală a **gravitonului** și nici a undelor gravitaționale. Dar gravitația există, o știm cu toții. Sint convins că în următorii ani atât cimpul ancestronic (cimpul energiei antigravitaționale) cât și cuanta specifică acestui cimp, **ancestronul**, vor fi identificate prin mijloace de laborator.

Energia legăturilor macroergice aparținând ATP-ului, (energie solară descătușată din alimente prin mecanismele potențialelor redox) nu reprezintă energia fundamentală a viului. Conform teoriei mele, energia viului este însăși energia cimpului ancestronic, care, opunându-se specific forței gravitației, asigură posibilitatea apariției vieții pe pământ și proliferarea materiei vii. Aceasta se află într-un permanent și ireconciliabil conflict cu gravitația. **Viața stă într-o permanentă cumpănă datorită acțiunii antagonice dintre ancestroni (cuantele viului) și gravitoni (cuantele cimpului gravitațional), luptă inegală deoarece, irepreț și ireversibil, cimpul gravitațional suprimă structura vie din care s-a epuizat energia ancestronică.**

Se știe de asemenea că energia undelor gravitaționale este infimă la nivelul atomului. Cu toate acestea s-a demonstrat că durata de viață a animalelor de laborator, crescute sub acțiunea hipergravitației, se reduce la jumătate, în timp ce condițiile hipogravitației favorizează prelungirea vieții. Aceleași constatări s-au înregistrat și în lumea nevie. S-a observat, astfel, că stelele din centrul galaxiei noastre sînt mai bătrîne decât restul stelelor galaxiei din cauză că, în timpul formării lor, forța gravitației a fost mai puternică, accelerându-le evoluția.

Supragreutatea obținută prin potențarea artificială a forței gravitației scurtează firul vieții, comprimând timpul de derulare a programului genetic al animalului luat în experiență, grăbind scadența morții. Un alt

rii. Se demonstrează astfel absența cimpului ancestronic în corpurile nevie. (foto 2 și 3).

Toate acestea ne conduc la următoarea concluzie: cimpul energetic ancestronic conține informația necesară pentru realizarea configurației biologice. Procesul proliferării celulare pe întreaga planetă este un exemplu cit se poate de evident al contracarării forței cimpului gravitațional prin acțiunea energiei negative a cimpului ancestronic. Culturile celulare — ni se oferă un alt exemplu — susexperimentului de centrifugare, ce generează de zeci de mii de ori forța gravitației terestre, își desfășoară normal diviziunile nucleare și celulare. Ciupercile sînt capabile de a crește sub asfalt, exercitînd o presiune enormă care se amplifică proporțional cu rezistența ce li se opune și sfîrșesc prin a sparge carcasa dură a asfaltului. Nici cimpul magnetic nu e în stare să ducă la perturbarea diviziunii celulare dacă acționează după profaza mitozei (primul stadiu al diviziunii celulare).

Și acum concluzia concluziilor: celulele canceroase fiind continuu imature, absorb energia ancestronică din organismul bolnavului pentru a o transmite infinitelor generații de celule „nemuritoare”. Pierderile de energie ancestronică prin tumora malignă — adică pe un canal neprevăzut în programul genetic al organismelor — determină epuizarea matricei energetice informaționale ancestronice a bolnavului, curmîndu-i viața. Acesta este cancerul. Cu alte cuvinte, gena ancestrală inițiatore a replicării ADN-ului, odată scăpată de sub control (prin diverse mecanisme), determinînd proliferarea celulară infinită, devine oncogenă, comportîndu-se ca inamicul nr. 1 al vieții. Deteriorarea cimpului informațional ancestronic permite acțiunea nocivă a forței gravitației asupra viului.

La Boston, recent, a fost descoperită antioncogena, cea ce reprezintă o mare speranță în vindecarea cancerului. Existența acestei arme de apărare a organismului am anticipat-o în articolul „Gena letală și inhibarea creșterii maligne”, publicat în revista „Contemporanul” din 12 aprilie 1985.

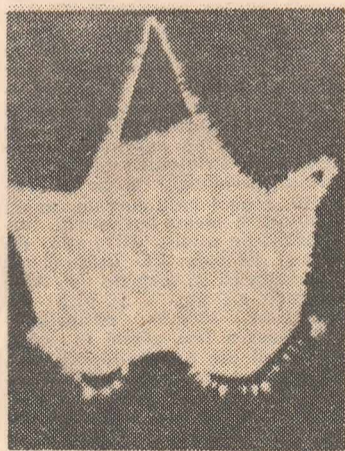
— La ce întruniri de specialitate sînteți invitat să participați anul viitor?

— Mi s-au adresat mai multe invitații, dar doresc să fiu mai ales prezent la reuniunea de specialitate de la Helsinki, ce se va desfășura între 31 mai — 3 iunie 1987 și unde voi expune noi argumente teoretice și experimentale asupra implicării unei gene ancestrale anaerobe ca inițiatore a replicării ADN-ului în condiții normale, cit și în condițiile oncogene. Totodată voi aduce noi dovezi despre existența cimpului ancestronic care stă la baza viului și care este dereglat de boala canceroasă.

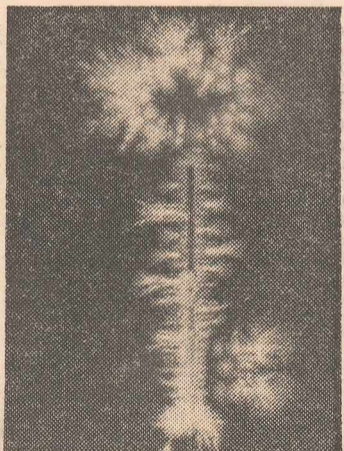
Lucrearea expusă de medicul Udriște la Congresul de la Budapesta a fost găzduită, în rezumat, pe o pagină întreagă a ziarului „Orizontul” din Rimnicu Vilcea (26 septembrie 1986). Relatarea noastră are însă meritul de a fi mai cuprinzătoare. Considerațiile interlocutorului nostru, validate prin experimentele și descoperirile științei mondiale, vor căpăta valoare de lege în clipa în care biofizica va descoperi existența ancestronului și gravitonului. Deocamdată ele se constituie într-o tulburătoare teorie capabilă de a restrutura întreaga biologie, de a da o nouă înțelegere dialecticii viului. Noi sperăm că vom trăi acel moment.

La sfîrșitul convorbirii noastre, l-am întrebat pe doctorul Octavian Udriște dacă crede că boala canceroasă va fi învinsă în scurtă vreme. Ni s-a răspuns că da. Descoperirea antioncogenei reprezintă un pas imens în această privință. În același timp, teoria prezentată de românul Udriște la întrunirea de la Budapesta oferă soluții cu totul noi pentru cunoașterea luptei de supraviețuire a organismului și de elaborare a unor tratamente radicale. Nu e o simplă vorbă, ci o acțiune care urmează să fie concretizată. Dintre numeroasele intervenții făcute de savanți pe marginea expunerii compatriotului nostru, reținem, acum în final, una singură, cea aparținînd profesorului dr. Z. A. Tükésde de la Universitatea South din Los Angeles: „Vă admir pentru ideile dumneavoastră. Cînd mă voi întoarce la Los Angeles, voi lucra după teoria dumneavoastră. Am vizitat România, aveți o țară frumoasă, cu oameni minunați.”

LIVIU TIMBUS

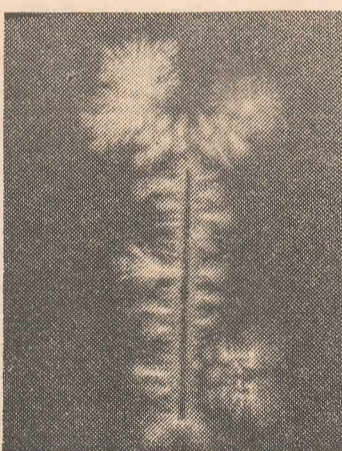

Frunză cu un lob amputat. Datorită prezenței cimpului ancestronic, susține doctorul Udriște, configurația inițială este descrisă cu multă evidență

În stînga, electronografia unei chei întregi. Aura electronică marchează complet cheia. Dreapta, electronografia aceleiași chei, dar care are toarta ruptă. Aura electronică este întreruptă datorită absenței cimpului ancestronic

Electronografii realizate cu concursul fiz. Ioan Mamuș

asupra descoperirilor anunțate de medicul cercetător Octavian Udriște.

— Vă rugăm, stimat tovarășe doctor, să ne prezentați pe scurt conținutul comunicării pe care ați făcut-o la congresul de la Budapesta. Prin ce noutate absolută se recomandă ea?

— Conform teoriei mele, una dintre genele ancestrale pe care le avem în corpul nostru (ca toate vietuitoarele) conține informația ce este tradusă într-o proteină a cărei funcție este de a iniția replicarea ADN-ului. Cînd însă această genă scapă de sub control (în variate condiții oncogene) acționează permanent, determinînd apariția unor infinite generații de celule care nu se mai maturează, un soi de celule „nemuritoare”, investite cu proprietatea de a prolifera continuu. Aceste celule cu caracter ancestral, primitiv, sînt celulele canceroase. Dar aici, o precizare: denumirea de „oncogenă”, atribuită acestei gene, trebuie înțeleasă numai în situația în care ea acționează necontrolat. Este necesar deci să stabilim o deosebire între celula normală umană quiescentă (li-

nale, greutatea moleculară a ADN-ului tumoral este mai mică decât greutatea ADN-ului din celula necanceroasă. Întrucît ADN-ul tumoral susține în continuare interlocutorul nostru, este unul embrionar, înseamnă că acesta dispune și de un cimp antigravitațional, care acționează în sens invers celui gravitațional. Prin epuizarea treptată și ireversibilă a stocului energetic ancestronic al corpului viu, cimpul gravitațional acționează arbitrar și nociv asupra infrastructurilor viului. De notat apoi că și ADN-ul celulelor mature dispune de un cimp antigravitațional, dar intensitatea acestuia scade pe măsura îmbătrînirii celulei, iar odată cu epuizarea acestui cimp energetic, celula moare.

La toate acestea, o primă concluzie: ecranarea parțială a forțelor gravitaționale terestre este posibilă prin acțiunea unei forțe negative, contradictorii, pe care am denumit-o **cimp ancestronic** (pentru a se reliefa proveniența sa din cimpul energetic informațional fundamental cosmic), iar cuanta a-

argument de importanță capitală l-a oferit electronografia. S-a demonstrat, astfel, că electronografiile frunzelor cu un lob amputat reproduc conturul anatomic inițial. Or, dacă nu ar exista matricea cimpului ancestronic, bioplasma luminoasă (alcătuită predominant din electroni delocalizați) s-ar împrăstia și nu ar mai păstra conturul plantei în cauză. (foto 1). Se mai știe că la tensiunea de zece mii volți cu care se descarcă un electronograf, electronii capătă 20% din viteza luminii. Este limpede că dacă nu ar exista cimpul ancestronic, ar fi exclusă reținerea electronilor pentru descrierea conturului anatomic inițial al părții amputate. Concluzia poate fi susținută și cu electronografiile realizate pe corpuri inerte. Personal am întreprins un experiment, folosind o cheie de metal căreia i s-a rupt parțial toarta. Electronografiile obținute cu impuls pozitiv și negativ dovedesc că la capetele de întrerupere ale toartei, șuvoaiele de electroni nu conturează porțiunea amputată, ci se împrăstie din cele două capete ale ruptu-

Peste câteva zile, Anul Internațional al Păcii se va fi încheiat. Sintem, așadar, într-o perioadă de bilanț, și el a și început să fie făcut. La activ au fost trecute numeroase eforturi și acțiuni ale popoarelor pentru a determina factorii de decizie să ia măsuri în favoarea dezarmării și a păcii, în favoarea edificării unei lumi lipsite de coșmarul nuclear, fără arme și fără războaie. Au avut loc conferințe, mitinguri, demonstrații, marșuri, alte acțiuni în favoarea păcii, presa de toate felurile s-a ocupat mai atent și mai pe larg de aceste probleme, urmărind sensibilizarea opiniei publice, a oamenilor politici, a guvernelor.

Mai bogat însă li s-a părut unor comentatori pasivul. Și, într-adevăr, aici sînt multe de înregistrat: cursa înarmării, nucleare sau convenționale, a continuat nestingherită, alături sub aspect cantitativ, cit și calitativ, în pofida a numeroase declarații de bune intenții în favoarea păcii și dezarmării făcute de o parte sau de alta; focarele de încordare și conflictele armate de pe glob nu numai că n-au fost lichidate, dar, în anumite privințe, s-au intensificat; s-a făcut și se face în continuare uz de politică de forță și de amenințare cu forța la adresa suveranității și independenței popoarelor; cu puține excepții, forumurile de negocieri s-au dovedit sterile, n-au fost adoptate de către ele documentele așteptate care să determine acțiuni și măsuri concrete în direcția păcii și dezarmării; întâlnirea la vîrf de la Reykjavik s-a încheiat și ea fără rezultate.

Considerăm însă, după cum am arătat și cu alt prilej, că pentru a aprecia corect situația trebuie să luăm în calcul și alte elemente. Mai întii, e de la sine înțeles că simpla etichetă de An Internațional al Păcii

aplicată lui 1986 nu putea să rezolve, ipso facto, toate problemele. Denumirea este un semn de atenție și un indemn, însă abia lucrarea practică și un șir de alți factori dau măsura exactă a realizărilor. În al doilea rînd, trebuie să ne raportăm nu numai la ceea ce s-a înfăptuit, ci și la ceea ce s-a reușit să se evite. Situația

Comentariul
saptaminii

Pace și dezarmare

XXXII

Un an cît lumea

internațională putea fi și mai rea. Iar la neîntîmplarea mai-răului acțiunile din cadrul A.I.P. au adus, desigur, o importantă contribuție.

Dar mai presus de toate se cuvine să subliniem că în Anul Internațional al Păcii s-a făcut și cel dintii pas concret în direcția dezarmării: reducerea de către România cu 5 la sută a armamentelor, efectivelor și

cheltuielilor militare. Acțiunea României are, pe lângă valoarea în sine, și o imensă valoare de exemplu, întrucît marchează trecerea, în domeniul dezarmării, de la vorbă la faptă, făcînd să se nască speranța omeniții că pacea și dezarmarea sînt posibile. E rîndul acum al celorlalte țări. Referindu-se la aceasta, președintele României spunea: „Sperăm că și alte state vor trece în mod corespunzător la măsuri reale de dezarmare, pentru că numai pe această cale putem asigura pacea. Numai declarațiile, oricît de frumoase ar fi ele, nu sînt astăzi suficiente. Pericolul armelor nucleare este de asemenea natură — ca, de altfel, și pericolul armelor convenționale — încît se impune să se treacă neîntîrziat la reducerea lor, pînă la eliminarea completă. Sintem pentru o Europă fără arme nucleare și fără arme chimice; sintem pentru realizarea în Balcani și în alte zone ale Europei și în lume a unor zone fără asemenea arme. Sintem pentru o lume a colaborării, fără arme, fără războaie, în care fiecare națiune să-și poată concentra forțele în direcția asigurării progresului economic-social, a ridicării bunăstării sale materiale și spirituale”.

Sperăm într-un tot în consens cu programul, cu năzuințele și cu temele A.I.P. Fiindcă, este limpede, o dată cu ultima bătaie a orologului pe 1986, Anul Internațional al Păcii se va fi încheiat doar calendaristic, însă din punctul de vedere al spiritului și al aspirațiilor sale acest An se va prelungi pînă nu vor mai exista arme și războaie pe Pămînt.

ION CODRU ■

Obsesiile lui Michael Jackson

„Prima dată cînd m-a văzut în cutia mea de cristal, mama a crezut că am murit și era să leșine de emoție. Cînd și-a revenit a realizat că sînt doar adormit și atunci a început să bată cu pumnii în peretele transparent pentru a mă constrînge să ies de acolo. S-a calmat doar cînd am deschis și i-am jurat că niciodată în viața mea nu m-am simțit mai bine. Închis în sarcofagul meu minuat, respir un aer pur, bogat în oxigen și fără urmă de microbii. Orelle pe care le petrec înăuntru îmi dau convingerea că voi fi în plină formă și la 150 de ani”. Acestea fiind spuse de celebrul cîntăreț american Michael Jackson, 28 de ani, cunoscut în toată lumea pentru muzica sa excepțională, pentru chipul său de copil ca și pentru extravaganțele sale, să aflăm, de la Frank Dileo, managerul său, ce se petrece. Cu patru ani în urmă, în timpul unei filmări la televiziune s-a produs un incendiu puternic. Focul a cuprins părul lui Michael care a fost internat în spital cu arsuri grave la față și mîini. Acolo, în spital, el a făcut cunoștință cu camera hiperbarică de oxigen utilizată de medici în terapia arsurilor și a maladiilor cardiace. Cura la care a fost supus l-a făcut bine și i-a înnaripat fantezia, și așa, suficient de prolifică. A vrut neapărat să cumpere un sarcofag oxigenat și a făcut-o pentru ceva mai mult de 100.000 de dolari, o bagatelă la veniturile lui fabuloase. Cu toate că medicii l-au avertizat asupra pericolului la care se expune, Michael, un tip straniu, cum îl caracterizează prietenii, ignoră orice sfat și petrece ore în șir în „talismanul de viață lungă și eternă tinerete” pe care, pentru a nu se plictisi, l-a echipat cu un televizor și un pick-up, sterilizate, normal. Mai mult, și-a cumpărat un camion pentru a putea transporta camera hiperbarică și în timpul turneelor.

Michael trăiește chinat de teama germeilor și microbilor care, după părerea lui, infestază aerul și apa. Preferă să stea închis în casă decît să se expună pericolului din afară. Și, cînd este nevoit să iasă se îmbracă cu un pardesiu larg, își pune mănuși de cauciuc peste mănuși albe, niște uriași ochelari negri și își acoperă fața cu

o mască sterilă. La întoarcere, tot acest echipament sfîrșește într-un imens crematoriu, pentru a nu aduce microbii în casă. Pasiunea sa pentru coșciugul de cristal s-a născut din această teroare. Închis ermetic ca un nou născut el se simte protejat de orice posibilă infecție și își închipuie că așa va opri inexorabila trecere a timpului. Exagerările lui M. J. nu se opresc aici. Și-a întocmit singur o dietă pe bază de fructe proaspete, nuci și verdeturi fierți la aburi și a exclus cu desăvîrșire din alimentație peștele, carnea și grăsimile, laptele și ouăle. Și pentru că este o dietă foarte săracă în componente necesare vieții, cîntărețul se doboară de cîteva ori pe săptămîină cu peste 50 de pastile cu concentrate vitaminice. Apa de la rubinet și provoacă aprehensiune. Nici cu pistolul la cap n-aș fi în stare să beau un pahar, declara el. Consumă doar apă imbuteliată și garantată de oficiul de igienă. Pentru a ajunge la 150 de ani fix, Michael și-a montat în casă o sferă metalică a cărei atingere provoacă electroșocuri, care — zice el — îi dau o stare de euforie! Cînd nu e în sarcofag sau în bucatărie unde-și prepară singur minunile bune poate pentru nuntii sau alte rozătoare, Michael se închide în grădina zoologică personală care găzduiește un șarpe uriaș și un păianjen păros a cărui simplă vedere dă palpitații. E plin de ticuri și mîini ca o fată bătrînă, continuă același prieten. S-a supus unei delicate operații estetice la nas și bărbie pentru a fi mai frumos. Mi-am făcut iluzii, spunea Dileo, că muzică și plăcerea de a da spectacole îl vor vindeca de aceste extravaganțe dar acum cred că nimeni nu-l poate salva de obsesiile maladii care-i populează creierul. Unica persoană de care ascultă este Liz Taylor. Dacă ea îl cheamă să stea de vorbă, lasă și sarcofag și animale și aleargă la buna lui prietenă care-i toneste, ca prin minune, anxietatea. Cînd nu e Liz, stă ore în șir în menajerie sau se joacă cu trenulețele electrice care mișună prin subsolul vilei. Totuși, aceste extravaganțe nu sînt făcute doar de amorul artei. Ele îi sporesc cîntărețului popularitatea și implicit și încasările. Pentru că reclama este, nu-i așa: sufletul... business-ului.

IOAN ROȘCA ■

Secrete cosmetice

„Ceea ce-i frumos se realizează cu nesfîrșită osteneală”, spunea Euripide. Și informațiile pe care le detinem cu privire la obiceiurile cosmetice ale antichității confirmă că partea feminină făcea încă de pe atunci orice sacrificiu pentru a-și îngriji frumusețea, pentru a-și păstra tineretea.

Poppaea Sabina (care a trăit între anii 31 și 65 e.n.), a doua soție a împăratului roman Nero, renumită prin frumusețea ei, dar și prin libertățile pe care si le permitea în căsnicie, obișnuia să facă zilnic o baie în lapte de „măgărită”. Nu se știe dacă prin aceasta a reușit să-și mențină tineretea veșnică însă această convingere a făcut ferice cinci sute de măgărite, cît număra turna care asigura existența permanentă a elixirului miraculos. Se spune că im-

părăteasa lua turma cu sine pînă și în călătoriile pe care le întreprindea. Poppaea Sabina avea se pare o deosebită pricepere în ale cosmeticii, cunoscînd încă de pe atunci efectul stimulator și întăritor al măștilor de substanțe aplicate pe pielea feței. Această a doua soție a turbulentului Nero a născocit, de pildă, formula unei măști pentru față obținută din cămășuni, lapte și făină de nămol. Sînt tot atitea motive pentru care Poppaea Sabina, dacă nu a rămas în istorie ca o mare împărăteasă, a dăinuit în memoria umanității ca una din autoarele primelor rețete cosmetice.

Îndeosebi în perioada Romei imperiale (începînd din anul 27 î.e.n.) se manifesta o deosebită preocupare pentru lux și strălucire, moda, cultul frumuseții și al îngrijirii corporale cunoscînd o sofisticare mai mare ca niciodată. Mai ales populația Romei și, firește, în primul rînd femeile, a devenit mare consumatoare de uleiuri eterice, petale de trandafiri, parfumuri, pomade, unsoare, pudre și farduri. Orice inovație în domeniul modei găsea imediat un amplu răspuns.

Romanii de vază își refăceau de cîteva ori pe zi toaleta, care includea și o baie. Se foloseau frecvent extracte din plante menite să facă pielea plăcută, moale și albă, cu o notă de parfum discret. Frumusețile romane risibeau o multime de timp și cu îngrijirea părului. Și, la fel ca înaintasele lor din Mesopotamia și Egipt, cochetele Cetății Eterne nu se sfiau să recurgă la „păr de împrumut”. Erau cunoscute de pe atunci vonselile de păr. Cel mai frecvent se utiliza coaja de nuc, gutuiă, boabele de soc etc. mișloace prin care se dădea părului o nuanță mai închisă. Odată cu înaintarea trupelor romane spre nord, la Roma au început să fie aduse sclave cu părul blond, care, fără voie, au făcut să apară moda blondinelor în ozalul de pe Tiberu. Dar, cum să devină blonde ochesele romane, cînd apa oxigenată va fi descoperită abia peste cîteva secole? Peruca din păr blond a fost o soluție provizorie pînă cînd s-au găsit rețete mai eficiente: spălătul cu săpun din cenușă de faș sau cu ceai de mușetel și uscarea ulterioară la soare.

Secretul ochilor mari și strălucitori era de asemenea familiar femeilor din vechea Romă: administrarea a citorva picături de mătreașună avea ca efect dilatarea pupilei. De aici și denumirea latină a mătreașunii: *Atrona bella-donna* (femeie frumoasă). După cum se vede, femeile au fost gata să se sacrifice pentru frumusețe. Dar, exigentele au sporit odată cu trecerea timpului. Brantome, de pildă, socotea că pentru a fi frumoasă o femeie trebuie să îndeplinească nu mai puțin de 30 de condiții, dintre care cităm: „Ea trebuie să aibă trei lucruri albe: pielea, dinții și mîinile; trei negre: ochii, genele și sprîncenele; trei roșii: buzele, obrații și unghiile; trei lungi: corpul, părul și mîinile; trei scurte: dinții urechile și picioarele; trei largi: pieptul, fruntea și locul dintre sprîncene; trei subțiri: degetele, părul și buzele etc. etc.”. Și cu toate că astăzi criteriile s-au mai schimbat, nu putem să nu admirăm gustul pentru frumos al înaintașilor noștri.

ROMELO NADĂȘAN ■

Jane Wiss și condiția umană

Cu circa un an în urmă, la pagina 42 a suplimentului ziarului „New York Times” apărea, culeasă cu litere mici și dată pe o coloană împreună cu alte informații de fapt divers, o știre intitulată „Jane Wiss, din Bronx, 25 de ani, se sinucide și lasă o scrisoare”, din care reprodusem pasajele esențiale. Mai întii, scrisoarea: „Îmi pun capăt zilelor nemaiputînd îndura mizeria și suferința pricinuită de cei din jurul meu pe care atâtădată i-am iubit, iar acum îi detest. Sînt o tinăra femeie chinată și respinsă. Nu mai pot suporta umilința, înjosirea, nu mă pot întreține onorabil. Prietenii și familia m-au abandonat, cei de la serviciu, atunci cînd lucram, m-au insultat și m-au batjocorit, au profitat de mine... Mi-e silă de toți și de toate. Vă urăsc și-mi iau viața ca să scap de voi. Altă scăpare nu am...”. Și alte amănunte oferite cititorilor: „Victima a fost găsită în congelatorul din apartamentul unei prietene la care dormise în acea noapte. Școala de 7 clase, 14 luni ajutor de șomaj, un copil de trei luni aflat la părinți, în poșetă o adeziune la secta «Sfîrșitul lumii»”.

Pornind de la această știre, cunoscutul publicist Carol Roman a scris cartea „De ce s-a sinucis Jane Wiss?”, apărută recent la Editura Politică. Nu e vorba, se-nțelege, de o anchetă de factură polițistă în cazul dat, ci de o investigație socio-politică al cărei fir conducător este dat de supratitlul cărții: „Femeile și tineretul — două categorii sociale discriminate în Occident”. Cu iscusința omului de condei încercat — s-a format în pepiniera „Științei tineretului”, de unde a plecat însă de o bună bucată de vreme (fugit ireparabil...) — Carol Roman disecă scrisoarea-testament a sinucigăsei, înfățișînd cititorului numeroase aspecte dure ale vieții, cărora tineretele fete din America și din alte țări occidentale trebuie să le facă față: inegalitatea la locul de muncă, inegalitatea în familie, discriminarea profesională, discriminarea la angajare, discriminarea în domeniul salarizării, posibilități reduse de instrucție și educație, șomaj, prostituție, drog, valul „porno” ș.a.m.d. Multe tinere nu rezistă acestor confruntări. Jane Wiss este una dintre ele. Iată, de altfel, comentariul autorului însuși: „În destinul zguduitor al tinerii americane întrevădem dramatismul și tragismul ce traversează viețile a numeroși tineri și a numeroase femei din lumea capitalului. La nimic bun nu se

Femeile și tineretul — două categorii sociale discriminate în Occident
DE CE S-A SINUCIS JANE WISS?

putea aștepta sărmana fată, plătută, prin situația ei economică și culturală, la marginea societății, nevoită să suporte privațiunile datorită statutului ei de tinăra femeie, de două ori discriminată. Iar totul se petrece în lumea dominată de nemiloasele legi ale capitalului în care importante eşaloane ale populației, printre care femeile și tineretul, sînt private de dreptul elementar — de a munci și a se afirma în viață, de a participa efectiv la procesul decizional, la conducerea societății. Pentru milioane de femei, pentru milioane și milioane de tineri și tinere din Occident primii pași în viață reprezintă, adesea, o experiență dureroasă, șocantă. De aici și «seria neagră» a fenomenelor deosebit de nocive: creșterea consumului de droguri, pierderea încrederii într-un ideal, marginalizarea, violența, înstrăinarea”.

În sprijinul demonstrației sale, Carol Roman aduce mărturiile prestigioase ale unor Herbert Marcuse, Alvin Toffler, Simone de Beauvoir și ale altora, precum și articole din publicații de notorietate cum sînt „Le Monde”, „New York Times”, „Paris Match”, „Süddeutsche Zeitung”, „Corriere della Sera”, „The Guardian” ș.a. În același timp, autorul nu-și uită colegii de breasla autohtoni, pe care îi citează fără reticențe: „constată cu indignare publicistul George G. Potra”, apreciază publicistul Viorel Sălăgean, „constată cîndva Ecaterina Oproiu”, analizează făcută de Aurel Ghibuțiu”, relatează Ștefania tineretului”.

Bineînțeles, întrebarea: ce trebuie făcut pentru ca numeroasele Jane Wiss să nu se mai sinucidă nu poate fi ocolită. Căutînd răspunsuri, Carol Roman trece în revistă inițiativele, acțiunile și demersurile românești în problemele tineretului, ale afirmării femeilor în viața social-politică pe glob. El arată că, potrivit concepției țării noastre, aceste probleme nu-și vor putea găsi o rezolvare adecvată decît în contextul soluționării echitabile a problemelor cardinale ce frămîntă omenirea. Concluzia cărții este că afirmarea pretutindeni în lume a puternicului potențial al jumătății feminine a populației nu se poate transforma dintr-un deziderat într-o realitate decît în urma instaurării pe plan mondial a unei lumi a dreptății sociale și naționale, în care să se asigure dezvoltarea liberă, nestingherită a tuturor cetățenilor.

ION D. GOIA ■

Lumea se amuză

După L'ANORAMA — Polonia

Operațiunea Tabla

O mogildeată de 8 ani străbate zi de zi un drum anevoios, de munte, de circa 8 km, pentru a ajunge la școală. Este Sunil care locuiește în satul indian Darian situat la poalele muntelui Himalaia. Școala înseamnă o cameră cu pământ pe jos unde se înghesuie circa 30 de copii. N-au nici bănci, caiete, cărți etc. N-au nici măcar o tablă. Un învățător se străduiește să-i învețe pe copii să scrie și să citească. „Cei aceri prind repede, chiar și în asemenea condiții, ceilalți sînt cam dați la o parte” — recunoaște dascălul. „Din cei 195 de copii care ar trebui să urmeze clasele I-V, vin la școală doar 80—90, 50% abandonază pe parcurs, înainte de a termina cele 5 clase”.

Frecvența la școală este determinată de faptul dacă părinții (tatii) au de lucru sau nu. Iată ce declară unul dintre tați: „Sînt atîtea de făcut acasă. Fiul meu știe să apere recolta de maimute, mulgă caprele... Știind toate acestea eu îmi pot căuta o slujbă. Dacă găsesc nu are ce să mai caute la școală”.

Statisticile sînt cutremurătoare: în India sînt 300—437 de milioane de analfabete! Guvernul a alocat pentru anul 1986 4,7 miliarde dolari pentru educație, fonduri ce se situează pe locul al 2-lea. Se preconizează ca fiecare școală să aibă doi învățători, să se cumpere table, cretă, hărți etc. Adică — este vorba de minimum necesar.

În școlile noastre („Flacăra” a scris despre aceasta) un copil (și nu numai el) se joacă cu programe complicate de calculator. Obisnuita tablă tînde să fie înlocuită de display.

Mai mult, în Olanda, Gils Bruwer, în vîrstă de 9 ani, cu ajutorul computerului personal scoate o publicație intitulată „Generalul Woodpaper”.

La poalele Himalaiei, Sunil străbate drumul anevoios spre și dinspre școală fără ca să știe ce-i rezervă ziua de mine. Operațiunea inițiată de guvernul indian și simbolic denumită „TABLA” este unul din argumentele cele mai convingătoare în lupta dusă împotriva războiului, pentru dezarmare.

DAN DANUȚ DORU ■

În seara zilei de 28 octombrie 1844, colinele din Massachusetts s-au acoperit de o multime de bărbați și femei, care stăteau în tăcere și extaz așteptînd sfîrșitul lumii. Ei își părăsiseră fermele prăvăliile și toate bunurile pentru că profetul lor, William Miller, le anunțase pentru acea noapte sfîrșitul lumii.

William Miller se născuse la 7 februarie 1782, la Pittsfield. Crescut într-o sectă baptistă el a renunțat repede la credința sa, pentru că în 1812, să-l găsim înrolat în registrele de recruți, ca fiind necredincios. Peste patru ani s-a apucat însă să studieze cu atenție și curiozitate, biblia pentru a descoperi, așa cum suna el, ora judecării. Așa se face că în capitolul 8 al profetului Daniel, Miller a găsit următoarea frază: „.....după 2300 de seri și dimineți sanctuarul va fi purificat”.

Miller, considerînd ziua ca fiind un an s-a întrebat atunci care ar fi punctul de plecare al celor 23 de secole, ajungînd la concluzia că acesta ar fi anul 457 înainte de Hristos. Calculul a fost atunci cit se poate de simplu: 2300—457=1843. Sfîrșitul lumii era deci aproape. În 1833, Miller publică o broșură intitulată „Evidente rezultate din scrierile sfinte și din istoria referitoare la venirea lui Hristos în 1843”. În acest scop el și-a cumpărat un cort mare și a început predicile. Cum era și de așteptat, auditoriul lui Miller a început să studieze bolta cerească pentru a găsi „semnele precursore” sfîrșitului lumii, ploile de stele și crucile misterioase, fiind considerat ca astfel de semne.

Și totuși anul 1843 a trecut, fără ca sfîrșitul lumii să aibă loc. Fără a fi cit de puțin zdruncinat, Miller a fixat o nouă dată mai precisă: 21 martie 1844.

Dar din nou această dată nu s-a confirmat a fi cea exactă și, în fata noului esec se putea crede că cariera de profet a lui Miller a luat sfîrșit. Dimpotrivă ea abia încenea. Se născuse secta adventistilor iar Miller, ajutat de un zăpăcăt Snow a stabilit o nouă dată pe care a considerat-o ca fiind cea adevărată și definitivă: 22 octombrie 1844.

Cînd în dimineața zilei de 28 octombrie 1844, multimea cobora de pe colinele amintite, se credea că noua biserică nu va mai continua să existe. Cu toate

acestea ea s-a menținut dar o mare parte din adeptii ei s-au reîntors la sectele baptistă și metodistă. O dizidență din adventisti, la inițiativa unei „profetese” care, foarte curînd avea să-l depășească pe Miller, a creat o nouă sectă. Este vorba de Ellen Gouf Harmon, născută în 1827. Ca urmare a unei grave afecțiuni nervoase, ea a renunțat la școală și convertită de Miller în 1844, a declarat că a avut o „viziune” și că a fost transportată în ceruri. Acolo, spunea ea s-a petrecut sfîrșitul lumii care a fost invizibil pentru muritori. Sfîrșitul lumii a însemnat trecerea lui Hristos în a doua parte a sanctuarului celest.

Ea vroia să arate că, Isus a trecut din „sfînt” în „sfîntul

Strania figură a acestei Ellen White, a fost prezentată de diversi autori ca fiind o femeie americană de acțiune, dar și ca o vizionară cu nervi bolnavi. De altfel, ea a scris nouă volume de revelații pe care le-a prezentat credincioșilor săi ca fiind venite direct de la Dumnezeu. În 1863, ea a organizat așa zisă „Conferință generală a adventistilor de ziua 7-a” centralizînd conducerea sectei pe care a condus-o aproape jumătate de secol, afirmînd pentru a-si menține autoritatea în fata adeptilor cuvinte ca: „Dumnezeu a zis că”, „Dumnezeu mi-a spus că” etc. Ellen White a impus adeptilor sectei un regim „alimentar sever”: le-a interzis consumul ceaiului, al cafelei, al

melodiei artistul este Dumnezeu iar instrumentul este materia.

Așteptînd judecata, morții dorm în inconștientă cei drepti vor merge în ceruri iar cei răi vor fi distrusi. Adventisii nu au cultul „Fecioarei Maria” și nici pe cel al „sfîntilor”, pentru că acestia spun ei dorm pînă la sfîrșitul lumii pămîntesti.

Acestui sfîrșit al lumii, Ellen White i-a schitat un tablou foarte precis: mai întii, arată ea vom asista la o mare persecuție a adventistilor din partea catolicilor; înșerii vor alerga în ajutorul adventistilor pe un nor roșu iar pe un nor negru domnul Isus Hristos va apare călare pe un cal într-o atitudine martială de învingător. Atunci, cei drepti — a se citi adventisii — vor învia și vor fi ridicați la ceruri pe un cărut cu arabi și roți. Acolo, ei îl vor rezăsi pe Adam care îi va conduce către arborele vieții din care ei vor culege fructe nemuritoare. Apoi, timp de o mie de ani Hristos împreună cu cei aleși îi vor judeca pe cei necredincioși.

Dar intrucit nu toți adventisii au acceptat doxmele lui Ellen White din secol au apărut noi secte: în 1861, „biserică creștină adventistă” care nu a fost de acord cu dispariția sufletului; în 1864, „uniunea vieții și viitorului” care a negat reînvierea unora pentru a asista la ultima judecată; în 1865 „biserică lui Dumnezeu” care nu a admis unele profetii ale lui Ellen White și nici regimul alimentar impus de ea; în 1888, „adventisii îngerului” care a negat că sînt înmărmăzări milenară a lui Hristos va fi pe pămînt și nu în Ierusalimul ceresc.

Oricum și secta creată de Ellen White, ca și celelalte secte, doresc un „sfîrșit” al lumii cit mai îndepărtat. Nu de alta, dar punge pe care sînt chemați s-o umple naivii e fără sfîrșit!

I.G. VULCĂNEANU ■

NOTA REDACTIEI

Sectele la care face referire autorul sînt tratate din punct de vedere al doctrinei, dogmelor și practicilor și nu din cel al statutului lor juridic. În țara noastră, există unele comunități religioase care beneficiază de statut juridic ca și cel al cultelor tradiționale.

Cu ochii deschiși prin lumi de întuneric

Știți în ce zi cade sfîrșitul lumii?

sfîntilor” pentru a începe purificarea, care nu se va termina decît la sfîrșitul lumii pămîntesti. După părerea lui Ellen Harmon, marea anchetă a lui Hristos a fost inaugurată la 22 octombrie 1844, și el va înscrie pe credincioși în „cartea vieții”.

Spre sfîrșitul vieții, Miller a combătut în mod energic această interpretare și s-a opus mulțimilor oracole ale noii profetese. În 1846, Ellen Harmon devine doamna White care de acum este seful noii secte „adventisti de ziua 7-a”. Dar de ce tocmai de ziua 7-a? Pentru că Ellen White influențată de secta baptistă, a convins-o de superioritatea zilei de sîmbătă asupra zilei de duminică, aceasta fiind ziua sabbatului.

Și cum poți să te îndoiesti de spusele aceleia, care pretinde că revelațiile sale vin direct de la Dumnezeu?

alcoolului, al cărnii de porc etc. Cine nu mă va asculta, spunea ea, se va îndepărta de viața eternă.

Pentru ca secta să devină și o bună afacere ea a hotărît ca fiecare adept să cedeze acesteia 10% din toate veniturile. Și pentru a dezvolta afacerea Ellen White a început să colinde lumea predicînd doctrina și dogmele sale. Astfel, ea se află în Europa între anii 1885—1888, în Australia între 1891—1900 și pe întregul continent american pînă la moartea sa, în iulie 1915.

Ca și celelalte secte neoprotestante adventisii practică botezul la matorat prin imersune. Ei neagă nemurirea sufletului arătînd că acesta are aceeași existență efemeră ca melodia pe care un artist o cîntă la un instrument. Sufletul este

În moarte, diplomele sînt de prisos

La 12 aprilie, guvernul a declarat partea de nord a Transilvaniei și Ucraina subcarpatică, zone de operațiuni militare. Acest fapt a servit drept pretext pentru declanșarea ghetozării. Pentru zona de operațiuni militare din partea de nord a Transilvaniei, Sztójay l-a numit comisar guvernamental pe Béla Ricsy-Uhlarik. Planul amănunțit de concentrare și de deportare a evreilor a fost elaborat de o direcție a Ministerului de Interne care acțiunea sub conducerea grupului Baky-Endre și colabora strîns cu comandoul lui Eichmann.

În fruntea acestei direcții a fost numit locotenent-colonelul de jandarmi Ferenczy László, căruia i s-a încredințat conducerea nemijlocită a operațiunii de curățire de evrei a țării, adică întreaga acțiune de ghetozare și deportare. S-au preconizat două faze distincte:

1) Adunarea evreilor din comunitățile rurale și orașele mici și transportarea lor temporară în sinagogi și în clădirile comunității.

2) Transferarea lor — după o primă rundă de cercetări în vederea depistării bijuteriilor — în ghetourile marilor orașe din vecinătate, de obicei în reședințele de județ;

S-a stabilit că în localitățile și orașele mari, evreii să fie strînși în zone special desemnate „drept ghetouri, total izolate de alte cartiere ale orașului. Ghetourile trebuiau să fie înființate în cartierele evreiești, în depozite de mărfuri, cărămidași sau sub cerul liber.

Important era ca toate ghetourile să fie în imediată apropiere a unor noduri de căi ferate pentru a permite imbarcarea rapidă în trenuri și deportarea.

Planul viza în esență lansarea unei vaste și radicale operațiuni de curățire a întregului teritoriu de evrei. În acest scop, comunitățile evreiești din întreaga țară au fost împărțite în cele 10 districte de jandarmerie existente, care, la rîndul lor, erau cuprinse în șase zone operaționale.

Cea mai mare parte a teritoriului părții de nord a Transilvaniei aparținea districtelor de Jandarmerie IX și X cu sediul la Cluj și, respectiv, la Tirgu Mureș, districte ce alcătuiau zona II.

Cînd s-a apropiat data declanșării acțiunii, Endre László a hotărît să dea o raită prin orașele din nordul Ardealului. Vroia să treacă în revistă punctele-cheie ale marilor acțiuni. La Oradea sosise venînd din Satu-Mare. Era în ziua de 29 aprilie 1944. Încă de dimineața a convocat conducerea restrînsă a orașului. Ședința secretă a durat toată ziua. S-a terminat spre seară cu o masă de pomîna, în separeul restaurantului „Pisica albăstră”. „A fost o zi plăcută, într-adevăr plăcută” avea să declare a doua zi Endre László. Atunci, în acea „zi plăcută” s-a hotărît perimetrul ghetoului, ghetozarea și lichidarea celor 35 000 de evrei din Oradea și împrejurimi.

Deși Maramureșul făcea parte din nordul Transilvaniei, în acțiunea de dezvezire, întreaga regiune a fost inclusă

mâni, precum și din cîteva comune din județele învecinate.

Ghetoul a fost extrem de aglomerat; practic în fiecare cameră din fiecare clădire, inclusiv în pivnițe și poduri au fost îngrămădite de la 15 pînă la 24 persoane. Peste ferestrele clădirilor s-a dat cu var pentru a împiedica pe cei din ghetou să comunice cu restul populației. Ghetoul a fost înconjurat cu sîrmă ghimpată și păzit nu numai de poliția locală ci și de o unitate specială de 50 de jandarmi, adusă din Miskolc, sub comanda colonelului Sárvári.

Încurajată de atmosfera generală, derbedei străzii își făceau de cap. În Sighetul Marmăției în luna aprilie 1944, încă înainte de înființarea ghetoului Sarkádi Agoston și Bede István, sergent în armata ungară au săvîrșit o crimă monstruoasă. După ce au cheuit în circumia lui Perșea din Sighet, au ieșit în stradă ameiții de băutură și au început să strige: „Moarte jidanilor! Vrem să vedem sînge de jidan”. Intimplarea a fă-

toizării. Pe străzile Oradiei, afișele au fost semnate de dr. Gyapay László.

„Interzic evreilor obligați la purtarea stelei galbene, de la data publicării prezentului afiș, să-și părăsească locuința. Deocamdată, pînă la alte dispozițiuni, evreii vor putea părăsi locuințele în intervalul de la ora 9 pînă la ora 10 dimineața. Cu excepția acestui interval, toată lumea este obligată să stea în locuință. La ordinul guvernului Regal Ungar în Municipiul Oradea plazez pe evreii obligați la purtarea stelei galbene, în ghetou. (Sublinierea ns.). Invit pe toți acei cetățeni neevrei, care păstrează valorile evreilor să le notifice în termen de 3 zile de la prezenta publicație la oficiul primăriei. Voi avea grijă de primirea notificărilor. Atrag atenția tuturor locuitorilor neevrei ai municipiului că față de toate acele persoane, care păstrează averi evreiești și nu le vor anunța în termenul de mai sus, voi proceda cu cea mai mare strictețe și voi lua măsuri imediate pentru internarea lor în lagăr”.

A doua zi între 9 și 10, miile de femei și copii cu steaua galbenă în piept, cu fețe palide, cu ochii speriați se grăbeau spre brutării, magazine și farmacii. În mai puțin de o oră în oraș nu mai exista piine, nu se mai găsea nici un termos, s-au vîndut toate aspirinele și întreg stocul de brom.

În ziua în care a apărut ordinul de ghetozare al lui Gyapay, la liceul din oraș „Kecskeméti Lipót” tocmai se desfășura bacalaureatul. Se ajunsesse în ziua aceea la litera K. Inspectoratul ministerial de față, în acord cu inspectorul județean l-au trimis pe director la primar să ceară aprobare pentru examinarea tuturor elevilor evrei, îngăduindu-li-se acestora să intre în ghetou cu 2—3 zile mai tîrziu, adică după terminarea bacalaureatului.

Răspunsul dat de Gyapay directorului, Salamon Ernő, care se prezentase în audiență cu steaua galbenă în piept, fiind evreu:

— „Spuneți-i domnului inspector ministerial că este păcat și de examenele de pînă acum. Tinerii evrei nu vor mai avea nevoie de diplomă de bacalaureat. Pot să abandoneze liniștiți examenul”.

Tot Gyapay se lăuda în gura mare: „Dacă mi se dă mină liberă, în trei zile va fi gata ghetoul, iar în alte patru voi deziudaiza acest oraș batjocorit de evrei...”

OLIVER LUSTIG ■

(Va urma)

Tinerii au dreptul să știe

Jurnal însingurat

În zona I, unde ghetozarea a început la mijlocul lui aprilie. Dr. Illyi László prefectul județului, a convocat la Sighetul Marmăției pe oficialii de frunte ai regiunii pentru a discuta detaliile procesului de ghetozare, inclusiv alegerea locului pentru ghetou. În după amiaza aceleiași zile (15 aprilie) dr. Tóth Lajos, șeful poliției a prezidat o întîlnire a oficialilor civili, a reprezentanților poliției și jandarmeriei din oraș pentru a preciza detaliile operațiunii. Cu acest prilej s-au format 20 de comisii însărcinate cu ridicarea evreilor. Fiecare comisie era compusă dintr-un ofițer de poliție, doi polițiști, doi jandarmi și un funcționar civil.

Ghetoul din Sighetul Marmăției a fost stabilit în două sectoare periferice ale orașului, locuite pînă atunci de cei mai săraci evrei din oraș. În casele de pe cîteva străzi au fost înghesuți aproximativ 12 000 de evrei. 10 000 proveneau chiar din oraș. Ceilalți au fost aduși din satele din jur, sate locuite în majoritate de ro-

cut ca la colțul străzii Dorobanților cu Piața Unirii să întilnească doi copii evrei. Pe unul îl chema Boris Frenkel; avea 12 ani. Sarkádi observîndu-l că are steaua galbenă pe piept, l-a apostrofat: „Te zsidó vagy!” (tu ești jidan!). La răspunsul afirmativ al băiatului Sarkádi l-a îndemnat pe Bede István să-l împuște.

„Bravul” sergent horthyst n-a așteptat să i se spună de două ori. A apăsut pe trăgaci. Frenkel s-a prăvălit la pămînt; a doua zi s-a stins din viață.

După război, funcționarii autorităților municipale și comunale vor încerca să arunce vina pentru ghetozare exclusiv pe poliție și jandarmerie. Atunci însă ei s-au întrecut în a executa cu exces de zel instrucțiunile Ministerului de Interne. Primarii și prefecții, pretorii și notarii dădeau din proprie inițiativă dispoziții pe care le afișau pe zidurile caselor și pe garduri, în vederea desfășurării cit mai rapide, fără nici o ștrangulare a ghe-

Ancheta noastră

Înainte de a-și atinge propria finalitate — comprimată în ciasmamentele de mai jos —, tradiționala ancheta a revistei noastre a prilejuit și de-astă dată dezvăluirea unui pitoresc univers de sentimente, gânduri și pasiuni, un univers risipit, e adevărat, în sutele de scrisori, dar, totuși, unitar prin demonstrația implicită pe care o face popularității uriașe de care se bucură fotbalul. E sportul care, iată, adună virstele sub o aceeași cupolă a pasiunii: ne-au scris venerabili pensionari (Dumitru Bărbulescu, 75 de ani, fost învățător în Beiuș, Aurel Olaru din Tinca-Bihor, cu o caligrafie inobilată de ușorul tremurat al mâinii, sau Sava Tita Negreanu din București, la 73 de ani încă „suporteră a fotbalului artistic și a sportivității”, cum se prezintă din primele rânduri), dar și copii care descoperă fotbalul odată cu primele buchii de carte (Axinia Bogdan din Corni, Botosani, clasa a doua, Bogdan Vălean din com. Avram Iancu, Bihor, clasa a treia, Florea Adrian din Vetrișoara, Vaslui, tot în a treia, Oprea Sorin din Ofelul Roșu sau Raluca Viviana din București, amindoi în clasa a patra și „steliști” la fel de infocați). Din Hunedoara ne-au scris toți membrii familiei Fita — Ioana, Nicolae, Lucian, Florin și Ionel, iar din Lehluș, în plicuri separate, George și Gilda Gabriela (tată și fiică, probabil). Liderul clasei a XII D de la Liceul „I. L. Caragiale” din Ploiești, Iordache N. Iordache Nicolae și-a mobilizat toți colegii să participe la ancheta, 25 de scrisori (pentru că „zece dintre ei n-au putut să-și trimită opiniile din cauza unor motive diferite — absentă din ziua respectivă, necunosțință de cauză etc”). Teia Hasau semnează o opinie în numele colegilor săi din clasa a VIII-a B, Școala nr. 7 din Slobozia, iar de la „Unio” Satu-Mare (Atelierul 613, grupa Conveioare) sosește, de asemenea, o opinie comună întregului colectiv de oameni ai muncii de aici. Dirigintele clasei a XI-a B, Liceul industrial nr. 6 Tirgoviste, este cel care deschide sirul celor 36 de semnături ale elevilor săi, dedesubtul unui text frumos, care pledează convingător pentru un singur nume — BÖLÖNI, Ștefan Vasile, președintele organizației O.D.U.S. dintr-un cartier al Cimpinei pledează la fel de convingător pentru celălalt mare favorit al anchetei, Duckadam, Mihaela și Cristina Chelaru din Sibiu, Viorica Dumitru și Adelina Dan din Constanța își fac debutul epistolar tocmai cu prilejul acestei anchete, iar Cosariu Ionelia, din Deva, este chiar „foarte mulțumită că avem și noi, femeie, dreptul de a ne pronunța în privința celui mai bun fotbalist al anului 1986. Mă întreb câte or să scrie...” Foarte multe, îi putem răspunde noi acum, peste 40 la sută din opiniile primite la redacție aparținând reprezentanților sexului frumos.

Cei care am citit toate aceste scrisori ne exprimăm o recunosțință ușor de înțeles față de Bianca Drancea (Tirgu-Mures), Dumitru Tamas (Vulcan, Hunedoara) și Violeta Farpo (Tirgu-Mures) care ne-au trimis cele mai scurte texte — fiecare numai câte o propoziție referitoare la cel pe care-l consideră cel mai bun. Dimpotrivă, Nicolae Santa din Giarmata, Timis are varianta cea mai amplă — 32 de nume înghesuite pe cele zece locuri ale clasamentului. Un premiu pentru frumusețea și acuratețea redactării ar merita și Mariana Ene, din București, Șos. Giurgiului 125.

Dar să nu mai lungim vorba și să prezentăm clasamentul rezultat din opțiunile cititorilor pe baza punctajului obișnuit: 10 puncte pentru locul 1, 9 pentru locul 2, 8 pentru locul 3 ș.a.m.d.:

1. BÖLÖNI	5 266 p
2. Belodedici	4 123 "
3. Duckadam	4 068 "
4. CĂMĂTARU	3 955 "
5. Hagi	3 300 "
6. LĂCĂTUȘ	2 608 "
7. Lung	2 191 "
8. PITURCĂ	1 843 "
9. BUMBESCU	1 795 "
10. IOVAN	1 734 "

11. Stoica 1 353, 12. Klein 901, 13. Ungureanu 879, 14. Rednic 391, 15. Balint 293, 16. Moraru 271, 17. Liliac 243, 18. Mateuț 225, 19. Bălan 154, 20. Balaci 143 etcetera. În total au primit puncte 115 fotbaliști, inclusiv Ile, Moromete, Bubela, Berceanu, Petrache, Dumitrașcu...

Acest clasament nu s-a cristalizat tocmai așa ușor, spectrul

opțiunilor fiind, după cum se vede, destul de larg, amestecând intenții declarate de obiectivitate (Ion Corbeanu din Smirdan, Galați întocmind, în prealabil, clasamente pe fiecare lună a anului, care au dat opțiunea lui finală) sau, dimpotrivă, de subiectivitate nedisimulată (Marilena Muscă din Olt îl creditează pe Dudan cu un loc 10 „din simpatie”). Într-un an dominat de performanțele Stelei, Ion Marcel din Brașov „nu vede” nici-un stelist pe primele patru locuri, iar Adrian Mulfic din Constanța — nici în primele zece locuri (unde figurează, în schimb, Augustin, Tălnar, Bicu, Stănescu ș.a.) Pe de altă parte, Deceanu Mihai din Sebes-Alba dă un clasament format numai din „11-le standard al Stelei, propunând chiar mărirea în consecință a numărului laureatilor acestei anchete. O poziție mai obiectivă găsim unde ne așteptam mai puțin: la un suporter al Rapidului (Florentin Georgescu din București), care „calcă pe inimă” și nu trece nici un rapidist între primii zece, încheind totuși cu P.S.-ul „Hai Rapid!”. Ciucă Petrinel din Govora-Sat, un micuț fotbalist căruia colegii îi zic „Piturcă” votează, desigur, numai cu Piturcă, iar Daniel Păscuță din Moldova Nouă nu putea să nu-l dea pe locul unu pe fostul său coleg de la echipa locală de juniori, Miodrag Belodedici. Statornicii iubitori ai Craiovei se află în căutare de noi idoli

plu nu putea scăpa iubitorilor fotbalului.

Belodedici are o ascensiune spectaculoasă (locul 11 anul trecut), explicabilă, desigur, prin performanța echipei sale de club, dar și, înclinăm să credem, prin maniera în care a reușit să preia la echipa națională rolul deținut atîta ani de un alt simbol al fotbalului nostru, Costică Ștefănescu. „Excelențele sale partide realizate, acuratețea și eleganța jocului său, fair-play-ul de care dă dovadă” (Lucretiu Birliba, Piatra-Neamț) au făcut ca Belodedici să intre în lumea marii performanțe nu ca un copil teribil (cum au fost, la virsta respectivă, un Dobrin sau un Balaci), ci ca un jucător ce are calități mult peste cele ale virstei: echilibrul, calm, clarviziune și toate celelalte pe care, în prejudecățile noastre, credeam că le poate avea numai „un liberu cu experiență”.

Duckadam trăiește micul paradox al unei performanțe pur individuale realizată într-un joc colectiv. Dificultatea opțiunilor în ceea ce-l privește a fost accentuată și de ieșirea lui neprevăzută din circuitul competițional al celei de a doua părți a anului. De aceea, nu puțini au fost cei care au propus acordarea unui premiu special, de fair-play, lui Duckadam, ca o soluție compensatorie la faptul că n-a putut să-și apere șansele pe parcursul întregului sezon (Matei Horia Aurel din

lămurii, desigur, în bună parte lucrurile, dar exigențele iubitorilor fotbalului sint, cum s-a văzut, mult mai nuanțate. Opinia lor întotdeauna va ține seama și de criteriile dictate de evoluția în echipa națională, ca și, pe de altă parte, de aportul la jocul și rezultatele echipei locale respective. Așa se explică de ce în acest clasament general apar 115 fotbaliști, mulți dintre ei evidențiați doar prin umărul pe care-l pun la ridicarea echipelor locale (cazul unor frumoși „anonimi” precum Stancu, Butuței, Vășcovi, Goantă, Lasconi, Barbu, Cavai, Cîmpeanu II, Avădanei, Mușnai și al multor alora). Nimic nu poate înlocui în ochii spectatorilor sîrguința și strădania de a face ca, mai întii, echipa de club să meargă bine. Dînd Cezarului ce este al Cezarului, aceștia întotdeauna păstrează o intangibilă zonă de afecțiune pentru echipa favorită, cea care, în ultimă instanță, ridică și coboară orice jucător.

Votul ziaristilor

În dorința de a mări obiectivitatea rezultatelor anchetei „C.M.B.F.A. '86” (cum o numește Narcis Alin Andrei din Craiova), ponderînd clasamentul cititorilor cu un altul, al comentatorilor de fotbal avizați, am solicitat și în acest an opinii de la gazetari din presa scrisă și vorbită, publiciști și scriitori atasați fenomenului fotbalistic, tuturor mulțumindu-le pe acce-

1. BÖLÖNI	514 p
2. Duckadam	504 "
3. Belodedici	406 "
4. Hagi	319 "
5. CĂMĂTARU	314 "
6. Lung	229 "
7. Bumbescu	218 "
8. Lăcătuș	204 "
9. Iovan	199 "
10. Stoica	105 "
11. Piturcă	99 "
12. Klein	78 "
13. Ungureanu	65 "
14. Balint	48 "
15. Bălan	45 "

16. Rednic 36, 17. Bărbulescu 35, 18. Moraru 27, 19. Stancu 13, 20. Vlăduțescu 5 etcetera. În total au primit voturi 33 de jucători, mulți, e drept, fiind amintiți ca un fel de „spor de personalitate” pentru cei care au formulat opiniile respective (și care includeau, de pildă, pe Bicu, Majearu, Ursu, Mihăescu, Eftimie ori Munteanu II).

Pe locul întii, deci, tot BÖLÖNI, dar la o distanță proporțională mai mică de al doilea clasat, care acum este Duckadam. Uluitoarea performanță a acestuia din seara de 7 mai („cînd, cum scria Raluca Viviana din București, Duckadam ne-a încîntat inimile, triumfînd deasupra tuturor: jucători, spectatori și chiar asupra legilor naturale ale sportului”) a prevalat sî-n opiniile comentatorilor, dar nu suficient pentru a învinge ideea că fotbalul e un joc colectiv, ce nu poate trăi (numai) din performanțe izolate și individuale. După cum și ușorul recul al lui Belodedici poate fi legat de așteptarea unor noi confirmări în viitoarele jocuri ale naționalei.

O rocadă s-a produs, față de opțiunile cititorilor, și între locurile lui CĂMĂTARU și Hagi. Diferența minimă de puncte care-i desparte sugerează o apreciere echivalentă pe care comentatorii de specialitate o dau valorii acestor jucători, rolului pe care ei îl joacă în echipele de club respective, aportului pe care-l au la evoluția echipei naționale. Aceleași rațiuni au făcut, desigur, posibilă, clasarea meritorie a lui Lung, al treilea și ultimul nestelist între primii zece, în ambele clasamente.

Clasamentul final

Acordînd, în cele două clasamente, 20 puncte pentru locul 1, 19 pentru locul 2, 18 pentru locul 3 ș.a.m.d., obținem următoarea ordine finală:

1. BÖLÖNI	40 p
2. DUCKADAM	37 "
3. BELODEDICI	37 "
4. CĂMĂTARU	33 "
5. HAGI	33 "
6. LUNG	29 "
7. LĂCĂTUȘ	28 "
8. BUMBESCU	26 "
9. PITURCĂ	23 "
10. IOVAN	23 "

(Departajările în cazurile de egalitate la puncte au fost operate în funcție de numărul aparițiilor pe locuri fruntase din totalul voturilor exprimate).

Vizibilă și previzibilă în acest clasament preponderența jucătorilor de la Steaua. De fapt, această configurație a fotbaliștilor noștri fruntași în 1986 este doar un modest omagiu, ivit de la sine, pe care iubitorii fotbalului îl aduc strălucitei performanțe obținute de echipa noastră campioană. Anul 1986 va rămîne în memoria afectivă a fotbalului românesc, a sportului nostru, în general, ca unul de referință tocmai datorită izbîndei fără precedent pe care a reușit-o Steaua cucerind trofeul celui mai importantă competiții europene intercluburi.

Făcînd din această largă consultare publică și din rezultatele ei doar simbolul speranțelor noastre că succesele din 1986 vor fi platforma de încredere și optimism în obținerea unor noi performanțe în cel mai îndrăgit dintre sporturi, că anul care se apropie va marca delința consacrară a tot mai multor fotbaliști și că, în consecință, vom avea și mai mult „de lucru” în ancheta similară pe '87, vă lășăm dumneavoastră, stimați cititori, plăcerea de a comenta rezultatele acestei anchete, de a „diseca” pe îndelete toate aspectele și semnificațiile ei.

Autorii acestui demers publicistic tin să mulțumească tuturor celor care au avut amabilitatea să răspundă invitației ce le-a fost adresată (făcînd, în acest fel, prin scrisorile trimise, posibilă „sinteză” de față) și care chiar au găsit timpul și spațiul necesar pentru a transmite urări tradiționale. La rîndu-ne, ne grăbim să le urăm tuturor, întreg fotbalului românesc, un sincer La mulți ani!

OCTAVIAN ȘTIREANU ■ RADU G. TEPOSU ■
Fotografii de VIRGIL ULIERIU ■

Fotbalistul anului

Pe podium trei steliști

Bölöni

Duckadam

Belodedici

(Bicu pe locul 1 în viziunea lui Bogdan Mincu din București și tot pe locul 1, Bită — în opinia Mirelei Cardei din Băile Herculane) sau încă mai întretin vechile amintiri (Balaci pe locul 1, într-un top cu Lung, Ticleanu, Ungureanu, Cămătaru întocmit de Diana Voicu, din Ottenita). Apropo de Craiova, relevant este un fragment din scrisoarea primită de la Virginia Bădulescu și Elena Amzoi, muncitoare la Întreprinderea de confecții: „pentru Universitatea iubirea noastră n-ar înceta nici dacă echipa ar ajunge în divizia C, ultima serie. V-am spus asta ca să vă dați seama cit iubim noi acest sport”.

Această mare diversitate de opinii n-a putut fi ordonată desigur, decît de legile statisticii, rezultînd clasamentul de mai sus. Un clasament care reflectă destul de fidel starea de spirit a iubitorilor fotbalului, orizontul lor de așteptare și, nu în ultimul rînd, sistemul de valori pe care ei și-l construiesc și exigențele pe care le au față de acest sport. Instalarea detașată pe locul 1 a lui BÖLÖNI (care a înregistrat și cele mai multe clasări pe locurile 1-5) exprimă mai ales nevoia de certitudine pe care spectatorii o resimt față de echipele noastre — BÖLÖNI fiind tocmai un astfel de jucător a cărui prezență în teren aduce liniște și siguranță în... tribune. „Jucător complet, foarte bun în toate fazele jocului, ambițios, constant, trage echipa după el, viață sportivă exemplară, preocupat exclusiv de joc, disciplinat tactic, jucător de bază pentru echipa națională și pentru echipa Steaua” (Dorin Răbocea, București). BÖLÖNI s-a făcut „remarcabil” și prin cele două regretabile absențe — la Bruxelles și la Tokyo — care au subliniat parca și mai mult rolul lui în echipă. Liderul selecțiilor în actuala echipă națională este un sportiv model, a cărui forță de exem-

Oradea, Creangă Cristian din București, Bedreag Valentin din București ș.a.). „Într-un clasament sentimental, Duckadam este jucătorul nr. 1 al anului 1986” (Dorin Răbocea, București).

Cămătaru este „acolo”, un loc 4 aflat la confluența vechilor lui admiratori cu îmbrățișarea pe care a primit-o de la galeria noii sale echipe, un loc 4 care exprimă, totuși, cit de importante sînt rezultatele echipei de club în ridicarea (sau coborîrea) jucătorilor.

Hagi se află în aceeași situație, în care evoluțiile sale de la națională și simpatia de care se bucură pretutindeni („în orice condiții Hagi n-are voie să lipsească din primii zece fotbaliști ai noștri” — Anton Mihaela, București) nu pot suplini declinul de formă al echipei sale de club. „Hagi este un jucător foarte agil, un fin tehnician, un sprinter bun, are șut puternic și imprezvizibil, deci un «car» de calitate pentru a putea deveni un jucător de ridicată clasă internațională. Dar individualismul exagerat în arenă, stimulat poate și de laudele fără măsură cu care a fost gratificat prematur a făcut din Hagi în ultima vreme un jucător ineficient mai ales la națională, dînd semne de suficiență și blazare. Ar fi o gravă răspundere pentru antrenorii lui dacă acest diamant brut, încă neslefuit, n-ar ajunge să strălucească în arena fotbalului mondial, așa cum îl îndreptățește marea sa talenți” (Petre Olosu, București).

Performanța nec plus ultra a Stelei, coroborată cu absența de la Mondial și cu atingerea rapidă a ambțiilor în cupele europene (prilejuri cu care, poate, s-ar mai fi complicat, în bine, misiunea selecției) pare să faciliteze, cel puțin teoretic, demersul desemnării celor mai buni zece fotbaliști ai anului. În realitate, lucrurile n-au stat chiar așa. Isprăvile Stelei au

tă cale pentru amabilitatea cu care au răspuns invitației noastre. Este vorba mai întii de grupul de comentatori de la ziarul de specialitate „Sportul”: Cornel Popescu, Constantin Alexe, Jack Berariu, Ioan Chirilă, Ion Cupen, Modesto Ferrarini, Constantin Firănescu, Ovidiu Ioanitoaia, Eftimie Ionescu, Gheorghe Nertea, Gheorghe Nicolaescu, Ioan Novac, Ion Ochsenfeld, Sorin Satmari, Paul Slăvescu, Stelian Trandafirescu, Mircea Tudoran, Radu Urziceanu, Pompiliu Vintilă, Adrian Vasilescu. Apoi: Gheorghe Mitroi și Valeriu Mironescu („Știința”), Constantin Vrăncănuș și Ion Bojocă („România liberă”), Horia Alexandrescu și Vasile Căbulea („Știința tineretului”), Lucian Oprea („Agerpres”), Hans Frank („Neuer Weg”), Antal Andrei („Elore”), Nicolae Cristache („Tribuna României”), Marius Popescu („Munca”), Ion Predosanu și Cornel Catană („Comerțul socialist”), Lorin Vasilevici și Traian Ungureanu („Viața studentescă”), Șerban Ionescu („Viața militară”), Maria Cune, Marcel Popescu, Dan Claudiu Tănăsescu și Corneliu Vadim Tudor (semnatarii rubricilor sportive din „Săptămîna”). De asemenea am ținut seamă de opiniile exprimate de Fănuș Neagu, Cristian Popescu, Teodor Bulza, Gheorghe Tomozei, Radu Cosasu, Octavian Vintilă, Radu Călin Cristea, precum și de comentarii sportive ai radioteleviziunii: Ion Ghițulescu, Dumitru Graur, Nicolae Soare, Gheorghe Minoiu, Dan Voicilă, Nicolae Secosan, Cornel Puntea, Dumitru Pelican, Ilie Dobre, Ion Ghiță. Introducînd în calcule și sufragiile redactorilor revistei noastre (cu activitate și pe linie de sport (Octavian Stăneanu, George Arion, Cornel Nistorescu, Victor Niță și Radu G. Teposu am obținut următorul clasament:

„Rugby-Masters“

Federația Franceză de Rugby a organizat în luna decembrie a.c. prima competiție de „Rugby-Masters“, disputată în mai multe orașe din Franța, invitând echipele campioane din Noua Zeelandă, Australia, Argentina, Italia, Fidji, România și primele două echipe din Franța, cu vâdită intenție de a i se da pe viitor amploarea unei veritabile Cupe mondiale inter-cluburi, cu periodicitate anuală. Cinstea de a reprezenta rugbyul românesc a revenit echipei campioane pe anul 1986, Farul Constanța, antrenată de profesorul Mihai Naca.

Sore surprinzătoare pentru internaționale de rugby, care se arătaseră contrariate de ultimele evoluții nesatisfăcătoare ale jucătorilor noștri, iată că reprezentanții cluburilor de rugby din România au reușit să ajungă în finala acestui „Rugby-Masters“, jucând cu abilitate competitivă și învingând două echipe cu autentice renume. Jucând la Brive cu campiona Noua Zeelandă, Ponson By, jucătorii de la Farul s-au mobilizat exemplar, așa cum au făcut-o întotdeauna și în jocurile importante din campionatul intern, realizând o victorie de prestigiu, cu scorul de 21-15 (3-6), având și o bună execuție a loviturilor de picior, prin uvertura Bezuscu, dar ilustrându-se și printr-un spectaculos eseu, datorat înaintasului St. Constantin.

În cel de-al doilea meci hotărâtor, jucat la Agen, Farul a învins pe S. U. Agen, care eliminase destul de greu pe Barbarians (din insulele Fidji) cu

19-14 (6-6). Disputată într-o zi ploioasă și pe un teren alunecos partida s-a axat pe aportul celor două înaintări, esențial atât în momentele fixe de joc (gramezi ordonate și jocul la margine) cât și în organizarea mișcărilor mobile și a contraatacului direct. Rezultatul jocului s-a definit chiar din prima repriză: 10-3 (10-3), superioritatea românilor fiind evidentă prin înscrierea a două eseri de către Dumitras și Ion Vasile, cu o transformare a lui Bezuscu, față de o singură lovitură de pedeoasă înscrisă de internaționalul Berot.

Cealaltă finalistă a turneului s-a confirmat Stade Toulousain, campiona Franței, care a învins pe Banco Nacion (Argentina) cu 32-22 și pe reprezentativa Australiei Wests, cu 27-3.

Australianii învinseseră în prima etapă a turneului pe Scavolini L'Aquila cu 22-13 (12-7) urmând să mai joace pentru locurile 3-4 cu S. U. Agen, cea de a doua înfruntare a Farului. Contind pentru locurile 5-8 din clasament, s-au mai înregistrat următoarele rezultate: Ponson By (Noua Zeelandă) — Barbarians Fidji: 47-12 și Banco Nacion (Argentina) — Scavolini L'Aquila (Italia): 20-14.

În numărul viitor al revistei, vom reveni cu detalii asupra finalei și considerente asupra întregului turneu „Masters“ exorimindu-ne deocamdată satisfacția pentru revirimentul produs iubitorilor sportului cu balonul oval din România prin meritoria evoluție a echipei Farul-Constanța.

TUDOR GEORGE ■

Evocări competiționale

Victoria asupra puternicei echipe a R.F.G. cu scorul de 2,5:0,5 a însemnat un împlinire pentru vitoarele intiniri. În acest meci, tehnicianul le-a scapat posibilitatea de câștig în partida Muresan — Hund, apreciind finalul survenit drept minimal mai bun pentru alb, dar insuficient pentru victorie. Și totuși punctul a fost câștigat prin... zugzwang. Iată partida! MUREȘAN — HUND: 1. C!3 C!6 2. e4 e5 3. Cc3 d5 4. c:d5 C:d5 5. g3 Cc6 6. C:d5 D:d5 7. Ng2 g6 8. 00 Ng7 9. d3 03. 10. Ne3 Dd6 11. Cg5 b6 12. T! N! Nb7 13. Da4 Dd7 14. Db4 h6 15. C!3 h5 16. Da4 Tfd8 17. T! Cf4 Cb4 18. D:d7 T:d7 19. a3 C!5 20. Nd2 a5 21. Cg5 Cf6 22. N:b7 T:b7 23. Tc2 Ce8 24. Ne3 C!6 25. a4 Td7 26. Cf3 Cf5 27. N:g7 R:g7 28. Ce5 Tb 7 29. R! Td3 30. Rel Cd4 31. Tc3 f6 32. Cc4 Cc6 33. h4 Ce5 34. T!el C:c4 35. T:c4 e5 36. T!c3 Td4 37. T!3 T:c4 38. d:c4 R!7 39. e4 Re6 40. Re2 f5 41. Re3 Tb8 42. f4 f:c4 43. R:c4 e:f4 44. R:f4 R!6 45. Td3 Te8 46. Td6 Te6 47. T:c6 R:c6 48. Rg5 R!7 49. g4 h:g4 50. R:g4 R!6 51. R!4 Re6 52. R:c4 R!6 53. R!4 Re6 54. Rg5 R!7 55. R!6 R!6 56. b3 R!7 57. Rh7 R!6 58. Rg8 Re5 59. Rg7 R!4. 60. R:g6 R:c3 61. h5 R:b3 62. h6 R:c4 63. h7 R!4 64. h8 D și după citeva mutări negrul s-a recunoscut învins. ■ Un pas hotărâtor spre medalia de bronz l-a fă-

cut Gabriela Stanciu punctând rapid în ultima rundă, depășindu-și net adversara, pe juni-oara A. Botsari. S-a jucat apărarea Tarrasch. BOTSARI — STANCIU: 1. d4 d5 2. e4 e6 3. Cc3 e5 4. c:d5 e:d5 5. Cf3 Cc6 6. g3 e4 7. Ng2 Nb4 8. 00 Cg7 9. Ng5 00 10. Tel N:c6 11. b5 Na3 12. T!b1 Da5 13. Nd2 Nb4 14. Dc1 N!5 15. Ta1 Na3 16. Cd1 Nc1 17. N:a5 Na3 18. Nd2 b5 19. Cc3 Nb2 20. C:b5 N:a1 21. T:a1 c:b3 22. a:b3 Tab3 23. C:a7 T:a8 0:1 ■ Contribuția la rezultatul echipei olimpice trebuie înțeleasă prin prisma performanțelor jucătorilor raportate la situațiile speciale de meci, la valoarea adversarelor și la evoluția culorilor la mese conform cerințelor echipei. Rezultatele tehnice propriu-zise sunt următoarele, în ordinea evoluției la mese: 1. Muresan (E10 2215) a obținut 5 puncte din 9 partide (3 albe+6 negre) în compania unor adversare cu E10 mediu de 2187 p, 2. Nuțu (2180) a realizat 9,5 p jucind 14 partide (9 albe+5 negre) avind partenerie de 2124 p. 3. Polihroniale (2115) a totalizat 6,5 p din 10 partide (4+6) cu adversare de 2072 p și rezerva echipei, Stanciu (2140) a cules 7 puncte din 9 confruntări (4+5) cu adversare de 2070 p.

MARGARETA MUREȘAN ■

Toată lumea face sport

● Sfârșitul anului este întotdeauna rezervat anecdotelor, una dintre acestea fiind cea organizată, pentru a 14-a oară, de agenția bulgară de presă B.T.A. pentru desemnarea celor mai buni sportivi din Balkani. Afiși mereu printre protagoniștii (Nadia Comăneci, de pildă, este singura sportivă care a cucerit primul loc în trei ediții (1975, 1976 și 1980), reprezentanții noștri au „punctat” și anul acesta, ocupând trei locuri în primii 10: Tamara Costache, Nicu Vlad și Helmut Ducadam.

● Primul loc a revenit reprezentantului gazdelor, atleta Iordanka Donkova, campioană europeană la 100 m garduri, câștigătoare a „Cupei Mondiale”, cu patru recorduri mondiale anul acesta. ● O anchetă originală organizează, în fiecare an, agenția „Associated Press”, anchetă care ia în considerare nu sportivii și performanțele, ci evenimentele sportive, de tot felul. Anul acesta au intrat în primele 10 locuri evenimente precum boicotarea Jocurilor Commonwealth-ului de către țările africane, în semn de protest față de relațiile Marii Britanii (gazda întrecerii) cu regimul rasist de la Pretoria, precum și atribuirea organizării Jocurilor Olimpice din 1992 Albertville-ului și, respectiv, Barcelonei. ● Primul loc a fost ocupat de „victoria Argentinei în campionatul mondial de fotbal”. În cealaltă anchetă, „clasică”, a Associated Press în fruntea ierarhiei masculine a fost plasat, logic, Diego Maradona, iar la feminin primul loc a revenit Martinei Navratilova. ● În Italia continuă scandalul provocat de mituirea arbitrilor pentru meciuri din... campionatul regional, din Latium. A ieșit la iveală faptul că preferințele cavalierilor în „negru care cereau „atenție” mergeau spre ceasuri; unul dintre arbitri, a declarat un conducător de club, a cerut, la un meci, un ceas de damă, dar după două zile a revenit pentru a-l schimba. Soției nu-i plăcuse modelul! ● Cel mai surprinzător performer al anului este considerat de către specialiștii pugilistului englez Lloyd Honeyghan, care l-a deposedat pe americanul Don Curry de toate titlurile mondiale (versiunile WBA, WBC și IBF) ale categoriei welter. Cu acest prilej, Curry, supranumit „Cobra”, a înregistrat prima înfringere din cariera, justificându-o prin faptul că a trebuit să slăbească nu mai puțin de 10 kg pentru a intra în limitele categoriei. ● Anul viitor își va face debutul în cursule de automobilism de Formula 1 primul pilot japonez, Satoru Nakajima, care va evolua la „Lotus” alături de brazilianul Ayrton Senna. În schimb, a părșit echipa unul dintre principalii finanțatori, firma de țigări „John Player's“.

LUCIAN OPREA ■

Civilizația sportului

Flori de gheață

1 februarie 1987. În prima sa Sedință în „plen” conducerea sportului românesc adoptă o hotărâre și un plan de măsuri prin care se declanșează o ofensivă energetică pentru însănoșirea climatului în care se desfășoară unele întreceri sportive actuale.

5-8 februarie. Extrem de operative, birourile federațiilor de specialitate se intrunesc și „iau taurul de coarne”: la jocurile sportive, toate întreprinderile din diviziile A, B și... chiar mai jos vor avea observatori federali incoruptibili care nu vor mai accepta „micile atenții” ale gazdelor. S-au luat de asemenea măsuri pentru ca oamenii dreptății sportive să nu mai fie ispitii să-și „acordeze” fluierul în funcție de primiri, omeniri, portbagaj și portmoneu; antrenorilor li se stabilește — în sfișit! — un statut cu drepturi și obligații care să le permită a munci în perspectivă, contractele încheiate stopind astfel demeritele după cîteva înfringeri (zicala „antrenorul pleacă, jucătorii rămîn” este exclusă din vocabularul conducătorilor de cluburi) sau demisiile dinainte gândite și pregătite de antrenori — voiajori în căutare de „prime de mutare”; se hotărâște scoaterea din activitatea competițională a celor care mimează disputa sportivă, apreciindu-se că s-a ajuns la situația intolerabilă de a se obține mai multe avantaje fără muncă decît prin muncă la antrenamente și meciuri; tehnicienii care lucrează la esaloanele copii — juniori — tineret vor fi stimulați moral și material pentru fiecare element de valoare descoperit și format, recunoscindu-se și respectindu-se astfel strădania căutătorilor și șlefuitoarelor de talente care sînt pe cale de dispariție, intrucît

unii muncesc și alții culeg roadele fără să spună măcar elementarul „mulțumesc, metșere”; antrenorii federali vor fi selecționați în funcție de rezultatele din „cartea de muncă”, de capacitatea lor profesională dovedită și de integritatea lor morală, criteriul care fac imposibilă repetarea unor cazuri cînd un „federal” suferă un eșec usturător cu juniorii, după care este „sanționat” cu promovarea la tineret unde mai contribuie la o înfrîngere și este iarăși „pedepsit” cu trimiterea ca observator la o mare finală cu scopul, probabil de a povesti apoi colegilor săi din... subordine cum se face promovarea prin eșec; se recomanda membrilor comisiilor de disciplină să-și desființeze telefoanele de acasă și prin intransigența lor să nu lase sportul să alunece pe panta trecerii de la competiția loială la violența oarbă și voința puterii.

1 martie — 1 aprilie. Urmînd exemplul forurilor din virful piramidii sportului românesc, toate organismele sportive din județe iau măsuri asemănătoare hotărînd ca de acum înainte să respingă echivocul, confuzia, instaurînd un cod al judecării care nu va mai fi schimbat la fiecare bătaie de vînt.

Și astfel, primăvara anului sportiv '87 ne-a adus ghiocelii unui climat mai sănătos care va salva în sport respectul regulei, loialitatea, spiritul de dreptate, pentru a se salva în viața cotidiană demnitatea umană.

De urât am mai ura, dar nu ne-a mai rămas spațiu decît pentru... LA MULȚI ANI!

CRISTIAN ȚOPESCU ■

În momentul cînd traversau strada pe zebră, soții Grigoriu, el de 30 de ani, strungar la combinatul metalurgic, și ea de 27, muncitoare textilistă, tocmai își făceau planuri. Ce să le dăruiască celor patru copii, doi băieți și două fete, cu prilejul Anului Nou? Mariana, soția, povestește: „Îi depănam soțului meu amintiri de pe vremea cînd eu, împreună cu frații și surioarele mele, azi toți la casele lor, așteptam cu nerăbdare momentul împodobirii pomului de iarnă. Toți copiii se străduiau să contribuie cu ceva original la înfrumusețarea bradului. Tata era arhitectul principal care ne dirija ce și cum să facem. Apoi, cînd totul era gata și se aprindeau minusculele becuțele multicolore, îmbujorati la față, priveam extaziați la minunea care se născuse din miinile noastre. Urma momentul primirii darurilor. Mama, isteată la mințe, cu vădite înclinații literare, ne compunea tuturor copiilor, și nu eram deloc puțini, patru băieți și două fete, cite o mică epigramă. Unuia dintre frații mei rîndurile îi reaminteau să se ocupe mai puțin de fete, în favoarea cărții, altuia îi dorea chiar să-l întrecă pe Pele, dar cu condiția să-și treacă cu brio examenul de treaptă. Cît de modeste erau darurile, o minge, o păpușică din material textil, dar ce mult ne bucurau ele! Nici nu visam vreo dată să primim cadouri de genul celor ce le dăruim noi copiiiilor noștri, schiuri, treninguri, splendide, jucării

electronice etc. Soțul meu mă asculta tăcut, părea gînditor. Parcă prevestea că nu mai are mult de trăit. Într-adevăr, n-au trecut nici citeva secunde, din momentul cînd terminasem fraza și mașina ce venea în viteză din partea unde se afla Roman, ne-a doborât la pămînt. M-am trezit a doua zi dimineață la spital. Aveam două fracturi, dar medicul mă asigura că sînt în afară de pericol. Era normal ca prima mea întrebare să fie în legătură cu soțul meu. Probabil pentru a nu-mi agrava starea în care mă aflam, medicii mi-au ascuns la început adevărul. Apoi, o doctoriță tinără, cam de vîrsta mea, mi-a spus cu o voce tristă: „Fiți tare, doamnă, soțul dv. a decedat în drum spre spital. Trebuie să trăiți, să vă faceți bine pentru cei patru copii ai dv.” Am aflat apoi că soțoferul, împreună cu bărbatul și femeia cu care călătoreau în mașină, veneau de la un fel de supliment de nuntă, așa cum obișnuiesc unii să organizeze pentru cei care nu au putut participa la... sîrbătoare. Ulterior mi s-a spus că omul de la volan, după ce ne-a lovit, a oprit la vreo cincizeci de metri, unde femeia (și ea mamă a doi copii) cu soțul ei au coborît și s-au îndepărțat în grabă de locul cu pricina. Soțoferul a demarat apoi în mare viteză. De la distanța la care se afla, înăra peche a putut să vadă că eram la fel de tineri ca ei, și că aveam nevoie de ajutor. Oare nu s-au gîndit că ne așteptau acasă copilașii pe

care trebuia să-i creștem? Mi s-a spus că în urma primei mașini care ne-a lovit rula o a doua. Soțoferul acesteia a coborît și cu ajutorul unor trecători — la ora aceea de seară erau mulți oameni pe stradă — ne-au transportat la spital. Am mai aflat că al doilea soțofer fusese și el la petrecere. Jucase după cum s-a stabilit ulterior, rolul unei eminențe cenușii. A declarat la anchetă: „Eu i-am făcut

Cronica șoselei

Primul impuls?

doar propunerea să plecăm. Gelu putea să nu fie de acord, știindu-se bătut”. „Dar a plecat totuși, punindu-vă o condiție. Așa este?”, întrebă locotenenul. „Nu știu dacă o putem numi chiar condiție. Mi-a cerut doar „să-i fac protecția”. „Ce înseamnă protecția?” „Prin firea mea extrem de sociabilă și ocupația pe care o am (a se înțelege bișnițar notoriu și traficant de influență), vin în contact cu foarte multă lume, de

la care pot cere în orice moment sprijin. De aceea, rulam cu logodnica așezată pe locul din dreapta, în spatele mașinii în care se afla prietenul meu. Nu puteai acuză de nimic. Eu am salvat doar victimele și nu altul. Nu-i așa? Dacă am văzut cine i-a accidentat pe cei doi pietoni? Bineînțeles că n-am văzut nimic!” „Vă contraziceți, deoarece „sarcina” dv. era să-i faceți „protecția” celui din față care se ținea aproape de mașina ce o conduceți dv. Conform înțelegerii, trebuia să interveniți imediat ce protejatul dv. ar fi fost oprit și pus să sufle în fiolă. Să presupunem prin absurd că n-ai văzut secvența accidentului. Era însă firesc să vă întrebați: „Unde s-a volatilizat mașina din față? Nu cumva ea a comis accidentul, mai ales că știți în ce stare se afla soțoferul?” (Ulterior s-a stabilit gradul de imbibatie alcoolică, 1,95‰). Abia după cinci ore de investigații asidue, făptuitorul a fost descoperit. Să nu credeți cumva că pe vreunul din ocupațiii primei mașini, martori oculari, sau pe soțoferul bișnițar ori pe logodnica lui, care, s-a stabilit că au văzut totul, i-a muștrat cugetul și s-au decis să spună adevărul. Nu, o minusculeă peliculă de vopsea găsită pe paltonul bietului Roman, a dus la descoperirea mai întii a mașinii și apoi a autorului accidentului, care a parcat mașina în fața blocului și a aster-nut prelată pe automobilul cu parbrizul transformat în fărime.

Apoi s-a dus la birou ca și cum nu s-ar fi întimplat nimic. „Mi-roane, se vede că ești după o noapte albă. Ai cercăne la ochi, te uții cruciți și te clatini binisor”. „Mintea, în schimb, mi-e trează și sînt perfect lucid. Picioarele nu vor însă să mă asculte. E doar cunoscut că vinul bun atacă în primul rînd picioarele”. „Miron, te caută cineva!”. Intervenit un coleg. „Da, eu sînt proprietarul Daciei verzi. Nu-s obligat să vă dau socoteală dacă am fost sau nu la nuntă. Cum am venit de acolo? Pe jos. Nu se recomandă zilnic cel puțin o oră de mers pe jos? Eu am făcut două. Ceca ce înseamnă 10 km de marș forțat. Parbrizul e perforat de un corp sferic? Ceva ce seamănă cu un cap de om? Păi, dv. trebuie să știți mai bine ca mine cum procedeză hoții. Îți fură mașina, fac accident și apoi îți-o așează exact în locul de unde au furat-o”.

Întrebare pentru soțul care a coborît din mașina verde și s-a evaporat împreună cu nevasta. „I-ati văzut pe cei doi într-o bălă de sînge? Nu v-ați gîndit că s-ar putea să aibă și ei copii și să-i iubească precum îi adorați și dv. pe pruncii de acasă?” „Ne pare nespus de rău. E adevărat am procedat în modul cel mai mirșav, dar am vrut să-l salvăm pe Miron. Primul impuls e doar să-ți ajuți prietenii!”

VICTOR BEDA ■

RACUL de Anul Nou

Cu piper și sare și puțin amare

Căsătorie

De ce femeile atrăgătoare se căsătoresc întotdeauna cu bărbați insignifianți? Fiindcă bărbații inteligenți nu se căsătoresc cu femei atrăgătoare. (Somerset Maugham)

Celibat

Celibatarul este un bărbat care a reușit să nu găsească o nevastă. (André Prévost)

Prieten

Ceea ce ne consolează la moartea prietenilor este că ei lasă în urmă... văduve. (San-Antonio)

Ris

Mă grăbesc să rid de toate de teamă să nu fiu obligat să plîng. (Beaumarchais)

Agricultor

Mod politicos de a recunoaște că și celălalt ne seamănă. (Ambrose Bierce)

Aricultor

Aricultorul este un om care transpiră mult spre a face din fiul lui un domn care mai târziu va roși de el. (Adrien Decourcelle)

Tact

Ceea ce se numește tact, domnule, nu este decît o formidabilă aptitudine pentru minciună. (Aurélien Scholl)

Tango

Tangoul, mă întreb mereu, de ce se dansează în picioare!... (Sacha Guitry)

Vanitate

Dacă un om are o idee măreață despre el însuși, poți fi sigur că este singura idee pe care a avut-o în viață. (Alphonse Esquirol)

Bătrînețe

Bătrînețea, în definitiv, nu este decît pedeapsa de a fi trăit. (E. M. Cioran)

Bacșiș

Pentru a exprima iubirea pură între oameni, nu mai există decît bacșișul. (Paul Claudel)

Presă

Presă se aseamănă oarecum cu acel cocoș care credea că fără cucurigul său soarele n-o să răsară. (François Mauriac)

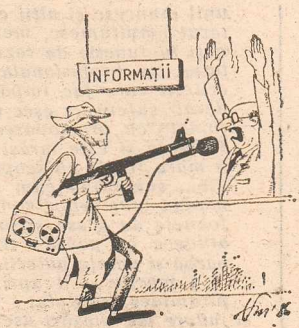
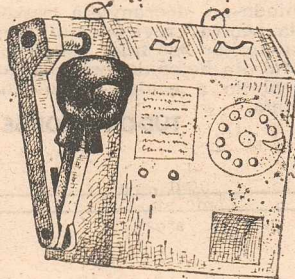
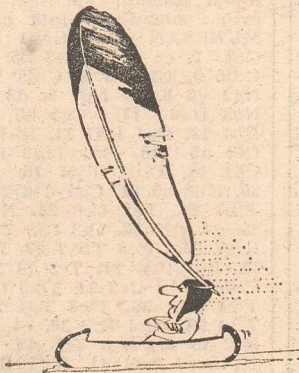
Leneș

Un leneș este un om care nu se face că lucrează. (Tristan Bernard)

Filozofie

Filozofia nu este altceva decît efortul spiritului pentru a-și da seama de evidență. (Jules Lagneau)

Selecție și traducere de
GEO VASILE

Caricaturi de: CRISTIAN MIHĂILESCU, TOPAN, CRISTIAN MARCU, P. SORIN, VIRGIL MILITARU, HORĂȚIU MIHAIU, NICOLAE IONIȚĂ

Anecdote de pretutindeni

● Pe un drum pustiu din Arizona, noaptea, un polițist pe motocicletă oprește o mașină condusă de o tinăra.

— Farul din stînga nu vi se aprinde, spune el. Sînt neliniștit pentru siguranța dumneavoastră.

— Ceca ce mă neliniștește, în ce privește siguranța mea, răspunde tinăra de la volan, este felul în care vă strălucesc ochii.

● Un celibatar e întrebat de ce nu s-a însurat.

— Am căutat tot timpul femeia ideală, spune el.

— Și, atî găsit-o?

— Da, dar din păcate, și ea căuta bărbatul ideal.

● Un castelan își trimite prietenul, venit în vizită, să vinde fazani în parcul de vînătoare al castelului. Acesta e însoțit de un servitor. Cînd oaspetele ridică pușca să tragă într-o pasăre, servitorul îl oprește:

— Nu trageți, domnule, E Alexandre! Stăpinul nostru nu trage niciodată în Alexandre! Oaspetele vede o altă pasăre și pune pușca la ochi. Servitorul, din nou, îl oprește:

— Iertați-mă, domnule, dar e Barnabé. Stăpinul nu trage niciodată în Barnabé.

● În fine, o altă pasăre. Oaspetele se uită întrebător la servitor.

— Puteți să trageți cît poftiți. Acesta e Victor. Stăpinul trage întotdeauna în Victor.

● Un cetățean comandă la un magazin specializat să-i trimită, contra-cost, un ciine polițist bun. I se trimite o corcitură, un șterg soricar, un șterg setter, niște ciine lup și puțin caniche.

— Acesta numiți dumneavoastră un ciine polițist? zice indignat cetățeanul, aducînd ciudata creatură înapoi la magazin.

— Ssst! face vinzătorul. Și apoi, confidential: E din poliția secretă. Asa se deghizează el!

● Un episcop face cursa Paris-New York. La un moment dat, cheamă stewardesa și-i comandă un coniac mare. Aceasta îi aduce coniacul. Prelatul ia paharul și o întreabă:

— La ce înălțime zburăm?

— La 16 000 de metri, răspunde fata.

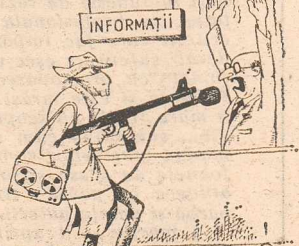
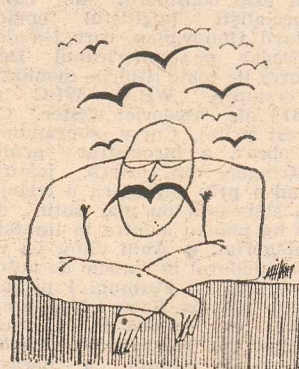
— O, face, acesta, sintem prea aproape de patron. Aduceți-mi mai bine o limonadă!

● Un cetățean intră într-un bar și-l întreabă pe proprietar dacă a auzit ultima glumă cu irlandezul greu de cap.

— Te previn că și eu sînt irlandez, zice acru acesta.

— Nu-i nimic, spune cetățeanul, am să ti-o povestesc mîr, pînă o s-o înțelegi.

Traducere și adaptare de
RADU GĂRBĂCEA
FLORIN MOLNAR

Duel aforistic

— Din orice speranță pierdută, incolțește întotdeauna alta nouă.

★
— Rugul suferinței nu poate fi întotdeauna stîns numai cu lacrimi.

★
— Spune-mi cite povești eunosti ca să-ți spun de cînd ești... vinător.

★
— Deoarece cunoștea o singură poveste vinătorească, nu a putut fi primit în... Asociația vinătorilor.

★
— Dacă ar putea spune și tolba cite ceva nu ar mai exista atîtea povești vinătorești.

★
— Există și vinători care nu spun deloc povești: „vinători de munte”.

★
— Se pare că prima iubire a lui Adam a fost și ultima, așa că a scăpat ușor...

TITEL CANACHE

● Cînd vrei s-o pornești în mai multe direcții deodată, vei bate pasul pe loc.

● Seurgerea timpului ne obligă să existăm.

● Are o mulțime de vise, dar nici un țel.

● Afliind că și alții sînt nefericiți ca el, l-a străbătut o undă de fericire.

● Minciuna se poate substitui uneori adevărului, adevărul, minciunii, niciodată.

● Pe un taler al balanței își pune calitățile, pe celălalt își pune defectele.

● Pudoarea, uneori, e o pede pentru un viciu ascuns.

● Cu cît îmbătrînim mai mult, păcatele tinereții noastre devin tot mai multe.

CONSTANTIN GAVRILĂ

● E foarte util să-i spui verde în față șefului tot ceea ce el gîndește despre tine.

● Liniștea este zgomotul cu care ne-am obișnuit.

● În mod paradoxal, cele mai multe griji le au cei care nu au grija nimănui.

● Adeseori, gîndurile care-i veneau în cap greșiseră de fapt adresa.

● În legătură cu faptul că, la divorț, soția mi-a răpit cei cinci copii, rog onorata instanță să-mi lase măcar automobilul și mobila florentină.

● Și-a serbat ieri nunta de argînt; s-a căsătorit pentru a douăzeci și cincea oară.

● Înțelesurile înalte erau acelea la care nu putea să ajungă.

ANATOL GHERMANSCHI

● În materile de sacrificiu, cel mai ușor e să-l predici.

● Mai rea decît infidelitatea este frica de ea.

● Problemele vieții au rămas aceleași. Numai filozofii s-au înmulțit.

● Declarațiile de dragoste au populat planeta. Cele de război o depopulează.

● Nu Prometeu a pus focul sub Giordano Bruno.

● O, dacă zero-urile ar fi rămas numai în matematică!

● Cit de tinăra este era atomică! Și ce repede ne-a îmbătrînit!

● Există scriitori care nu reușesc să se provincializeze decît după ce vin în capitală.

● Tot prin sertarul primei iubiri scotocim cu mai multă emoție.

● S-a lăsat de poezie. Nu l-a ajutat ficatul.

● Să fie sfîrșitul mileniului nostru doar o intersecție?

VASILE GHICA

● Lumea privea îngrozită și aștepta sosirea opiniei publice.

● Era deosebit de cellați. Nu se pricepea la nimic.

● A fugit. Adversarul îi propusese luptă dreaptă.

● A încheiat o pace sufletească.

● A luat cu forța titlul de campion la lupte.

● Este stăpin pe situația părinților.

● Îi știa de frică cei ce păstrau liniștea.

● Oamenii treceau nepăsători pe lingă pomul care dădea în floare.

● Și-a dus viața la un birou de obiecte pierdute.

● Trăgea cu urechea fără somafie.

● A spălat puțină în apa simbetei.

● I-a strîns mina cu căldură, provocîndu-i arsuri grave.

DANIEL MILITARU

Serban Cioculescu, Valeriu Răpeanu, Al. Piru, Gh. Tomozei, Ion Bănuță, Nicolae Drăgos, N.D. Frunțelată și Mihai Ungheanu văzuți de Al. Clenciu.

O bucurie care se repetă la fiecare început de an

ALMANAHUL FLACARA

Almanahul Flacăra, după câte știm — și știm foarte bine, prin almanahurile noastre din anii trecuți — nu v-a dezamăgit niciodată. Nici almanahul Flacăra '87 nu va va dezamăgi. Ne-am luat, fiți absoluți siguri, toate măsurile de siguranță. Dacă veți avea șansa să intrați în posesia unui almanahul Flacăra '87, îl veți citi pe nerăsuflăte. Îl veți comenta cu toți prietenii și cu toate cunoștințele dumneavoastră. Veți face dovada, citindu-l, că sunteți un om de lume, un om informat, un om de spirit și bun gust. Veți avea, în almanahul nostru, de-a lungul zilelor de iarnă, un prieten de nădejde.

În ceea ce ne privește, ne-am dat toată silința și n-am preocupat nici un efort. L-am scris cu dorința de-a vă oferi numai și numai lecturi instructive, captivante. Ne-am străduit, în același timp, să-l facem cit mai atrăgător cu putință.

Almanahul Flacăra '87 va fi o surpriză plăcută. Chiar dacă, înțelegând nerăbdarea dumneavoastră, vă destăinuim, iată, cite ceva din cuprinsul lui atât de bogat și divers.

Almanahul Flacăra '87 se deschide, așa cum e și firesc, cu o suită de reportaje adunate sub genericul **Trepte ale devenirii comuniste**. Veți face cunoștință cu modul în care, din 8 ministere, se vede cincinalul cu numărul 8. Veți lua cunoștință din alt reportaj cu spiritul gospodăresc al agriculturilor din județul Olt, județ distins cu înaltul titlu de Erou al noii revoluții agrare. Veți trăi, fără doar și poate o reală bucurie și mindrie patrio-

tică în fața remarcabilelor realizări ale economiei noastre naționale expuse la TIB '86. Veți afla noi amănunte despre un străvechi oraș românesc, Tirgoviște, care trăiește o nouă tinerețe. Veți face cunoștință, în continuare, cu noi și noi amănunte despre metroul bucureștean, una din citorile de marcă ale epocii noastre, și, în fine, cu un amplu comentariu dedicat dorinței de pace a poporului nostru, fierbinte năzuință exprimată prin cea mai autorizată voce a sa, tovarășul Nicolae Ceaușescu.

De-același interes se vor bucura, sintem siguri, și celelalte materiale cuprinse în almanah. Dintre acestea ținem să vă atragem atenția asupra unui amplu documentar, semnat de mari istorici români, contemporani, asupra lumii geto-dacilor. Veți putea citi și trăi, totodată, o senzațională întâmplare adevărată petrecută în Cheile Bicazului, la punctul numit Sântinela de la Gîtul Iadului, unde doi tineri alpinisti s-au aflat între moarte și viață. Pentru cei dornici să-și probeze eventualele aptitudini detectiviste, o anchetă intitulată **Verificați-vă perspicacitatea**. Un prim capitol al acestei anchete se intitulează, ca să vă dăm doar un exemplu, **Veți să faceți pe detectivul Interpolului?** Un important spațiu este acordat, ca de fiecare dată, medicinei și, în mod special citoterapiei, considerată a fi, pe bună dreptate, medicina omului sănătos. În fine, ceea ce ne înseamnă în ultimul rând, o sumedenie de articole și comentarii vă vor in-

troduce în fabuloasa lume a științei și tehnicii, teritoriu pe care orice almanah ce se respectă trebuie neapărat să-l abordeze din cele mai insolite unghiuri. Sumarul mai cuprinde un roman polițist, **În capcană**, de Hubert Monteilhet, roman distins cu Marele premiu al literaturii polițiste. De asemenea, un excelent reportaj de pe insula legendarului Robinson Crusoe, la concurență cu un altul, dedicat marilor fluvii ale Terrei. Nu putea lipsi, desigur, o amplă prezentare a echipei de fotbal Steaua București. Un jurnal inedit, în exclusivitate pentru almanahul nostru, **Insemnări din viața mea**, revine lumii Bucureștiului de-acum un secol, iar un altul, cam pe aceeași temă, ne prezintă **Lumea Românească la 1900**. Dar ce-ați zice despre o relatare având drept personaj nu roata, ci anonimul și genialul ei inventator?

Noi zicem că am reușit să punem în pagină subiecte de cel mai larg interes. Dincolo de aceste doar citeva titluri a căror menire este să vă trezească o cit mai vie curiozitate, almanahul nostru conține un bogat material enigmatic, datorat revistei **Rebus**, precum și o serie de informații și amănunte din lumea artei și culturii. În doar citeva cuvinte, almanahul Flacăra '87 este o veritabilă lume într-o singură carte. Nu uitați însă: procurați-vă almanahul Flacăra '87 din timp! Încă de la primele ore ale apariției sale! Adică din primele zile ale noului an.

N. VICTOR ■

Următorul număr al revistei „Flacăra” va apărea în ziua de 6 ianuarie 1987.

Drumuri de sărbătoare

Așteptată îndelung, zăpada acestei ierni a cadădit pînă la urmă să vină, spre tainuia bucurie a copiilor și nu numai a lor. Munții — cu cabanele, cu stațiunile și piriile lor de schi, de saniuțe și de bob — au fost asaltați de tineri. Zilele sărbătorilor de iarnă vor aglomera și mai tare locurile de agrement ale sezonului alb.

De la începerea vacanței elevilor, pînă în seara zilei de 24 decembrie 1986, din Gara de Nord a Capitalei, pleaseră peste 3.000 de școlari în tabere la munte și alți turiști prin O.N.T. Un întreg tren cu turiști a luat drumul Sofiei, iar altul a pornit spre U.R.S.S.

Pentru perioada 20 decembrie 1986 — 4 ianuarie 1987, s-au pus în circulație 5 perechi de trenuri suplimentare cu plecarea din București.

Pe lângă acestea, 40 de trenuri au fost suplimentate cu 120 de vagoane. La Gara de Nord se lucrează cu 36 de ghișee în loc de numai 28 care funcționează în celelalte perioade și s-a pregătit încă o magazie, pentru bagaje de mină.

În ce privește circulația mijloacelor de transport în comun din Capitală, aflăm de la I.T.B. următoarele:

Ziua de 30 decembrie va fi zi normală de activitate, cu întreg parcul disponibil.

În ultima zi a anului 1986, între orele 5.30 și 9 va circula de asemenea tot parcul de transport în comun. Între orele 9 și 24 vor fi în circulație două treimi din mijloacele de transport. O precizare: în această zi, pe toate liniile care ajung la Gara de Nord, Gara Basarab și Gara Obor se va prelungi „virtul de circulație” (cu toate mijloacele), de la ora 6 pînă la ora 19. Pe aceste linii, se va circula doar între ora 19 și ora 24 cu două treimi din mijloace.

În cele două zile amintite și în noaptea următoare, pînă la ora 7 din prima zi a anului viitor, va fi în circulație întreg parcul disponibil de taximetre, iar în noaptea de Revelion 50 de microbuze vor asigura cele 20 de linii de maxi taxi (cite 2-6 pe un traseu).

Pentru satisfacerea circulației

la și de la marea sală a Complexului expozițional din Piața Scintei, unde se va desfășura, ca de fiecare dată, Revelionul Tineretului, între orele 19 și 24 în ziua de 31 decembrie și între orele 4 și 7 la 1 ianuarie va funcționa linia specială 631, între Piața Romană și Piața Scintei, cu opriri în toate stațiile de pe traseu. În ziua de 31 decembrie, pe toate liniile de transport în comun care ajung la Piața Scintei, între orele 19 și 24, va fi suplimentat numărul mijloacelor de transport. Între orele 24 și 7 dimineața, va funcționa aici o stație suplimentară de taximetre, iar comandantul organizatorilor de la marea pavilion va fi în legătură permanentă cu dispeceratul central al I.T.B.

Suplimentarea numărului de mijloace de transport se va aplica și liniilor care ajung la cluburile tineretului din toate sectoarele, unde se va serba Revelionul.

În ziua de 1 ianuarie 1987, activitatea de transport a I.T.B. va fi ca în zilele de duminică.

La 2 ianuarie va crește parcul de tramvaie utilizate spre două treimi din numărul disponibil, iar pe liniile de maxi taxi se va circula ca în zilele obișnuite de lucru.

Tot în 2 ianuarie, pentru Carnavalul Pionierilor și Șoimilor Patriei — ce se va desfășura între orele 10 și 14 la Complexul expozițional din Piața Scintei —, de la ora 8.30 la ora 15 se suplimentează toate liniile care ajung în acest punct.

În aceste zile de sărbătoare și de vacanță, oamenii muncii care asigură transportul în comun din Capitală și pe toate liniile C.F.R. vor veghea cu un spor de atenție și de responsabilitate pentru ca bucuriile noastre și ale copiilor noștri să strălucească din plin, în decurul feeric al zăpezii, în atmosfera de binefăcătoare deconectare și de veselie. Tutozur celor ce vor munci pentru a asigura cale liberă bucuriilor noastre să le urăm din toată inima un an nou fericit, plin de succese, în sănătate și pace.

DORIN GHERGHINESCU ■

Arta de a fi copil

Călătorii de vacanță

Repertoriul Teatrului „Ion Creangă” în vacanța de iarnă poate fi privit ca o... călătorie! Echipajul goetei „Speranța”

● Vineri 25 decembrie (ora 18), pe scena Operei bucureștene a fost programat baletul lui Cornel Trăilescu **Albă ea zăpada și cei 7 pitici**. Semnalăm o serie de debuturi din distribuție: Roxana Colceag (debut în rolul titular), Tiberiu Almosni (în Pristul), Maria Stan (în Regina), Mugur Valsami (în Al doilea ambasador), Cristina Nită (în Pasărea măiastră). Dirijează compozitorul.

● Simbătă 27 decembrie, ora 18, **Lucia di Lammermoor** de Gaetano Donizetti cu Lucian Marinescu (Enrico), Victoria Bezzetti (Lucia), Ștefăniță Lascu (debut în Edgardo). Conducerea muzicală: Constantin Petrovici.

● În matinele pentru copii de duminică 23 decembrie (ora 11) **Povestea micului Pan** de Laurentiu Profeta solistii teatrului (Ștefan Teodorescu, Nicolae Constantinescu, Marina Mirea, Lucia Cicoară, Cristian Mihăi-

din TOATE PINZELE SUS o caută pe MARY POPPINS (care nu merge decît cu „vîntul de miazăzi”). Îndată ce a aterizat

lescu, Adrian Ștefănescu) apar alături de copiii din corul „Voces primăvera” (Irina Lăzăriciu în rolul titular), Dirijează Claudiu Negulescu.

● Duminică seara (ora 18), baletul **Cocosatul de la Notre-Dame** (Esmeralda) de Puigni.

La Opera Română

Glier și Vasilenko. Principalii interpreți sint artista emerită Alexa Mezincescu, Ioan și Mihai Tugearu, Ștefan Bănică, Irina Roșca. La pupitrul dirijorului Carol Litvin.

● Două matinee (la orele 11 și 13.30) cu **Micul cosar**, spectacol pentru copii. În regia lui Ion Caramitru și în conducerea muzicală a lui Claudiu Negulescu

— cu ajutorul umbrelei roz — pe punte, merg să o „descopere” pe CENUȘEREASA, fata harnică dar oropsită de o mamă vitregă. O găsește pentru că au pantofiorul ei, pierdut la bal. Împreună pleacă la VRAJITORUL DIN OZ; el le propune o întâlnire cu mai multe cupluri celebre din literatură și film, DE LA STAN ȘI BRAN LA... MUPPETS. După ce se termină parada cuplurilor, urmează quartetul MUZICANȚII VESELI (din Bremen). La terminarea concertului, toți cei de mai sus vād o bucată de lemn din care hotărîsc să-l facă pe PINOCCHIO.

Călătoria printre titluri și personaje este doar o... glumă! Serios rămîne faptul că actorii interpretează în fiecare zi alte personaje, din altă piesă. Pentru a înțelege mai bine și pentru a iubi mai mult teatrul, caietele-program și publicațiile editate de Teatrul „Ion Creangă” vă vor prileji și ele clipe plăcute, în amintirea celor petrecute la spectacol, în vacanța de iarnă.

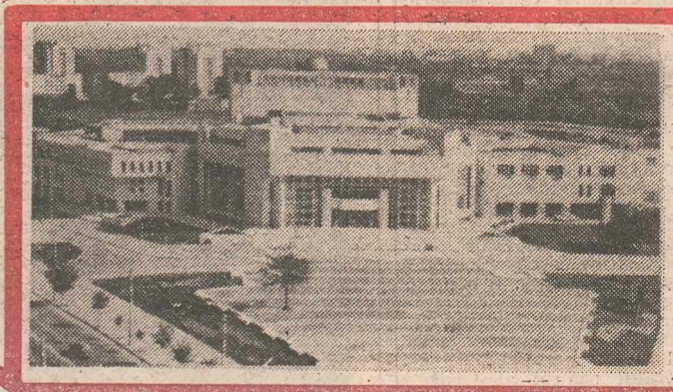
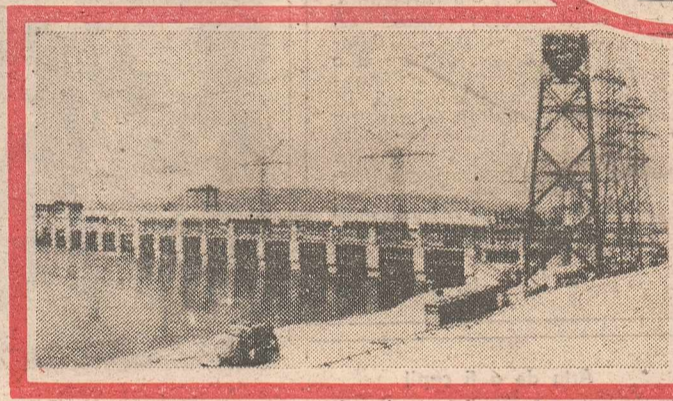
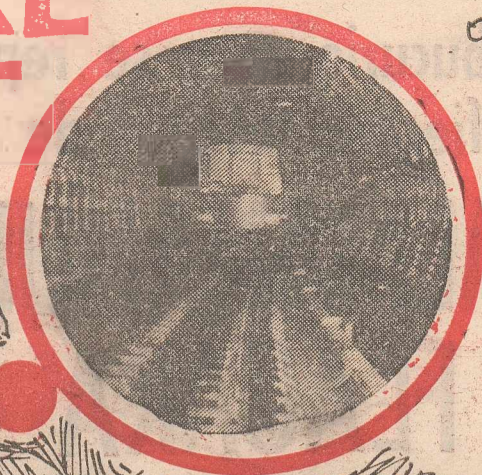
sprintena operă a lui Britten cu micul Laurentiu Moise (Cosar), constituie o adevărată atracție. Solistii Cristian Mihăilescu, Cornelia Angelescu, Adina Iurascu, Ștefan Teodorescu apar în rolurile celor mari iar corul „Voces primăvera” — în rolurile de copii.

● Pentru ziua de 30 decembrie la ora 18, a fost programată opera compozitorului Gheorghe Dumitrescu, **Ion Vodă cel viteaz**, adevărată frescă istorică. În rolul Ion Vodă — Da Zancu, Dirijează Constantin Petrovici.

● Pentru amatorii unui spectacol antrenant în deschiderea seriei revelionului a fost programat miercuri 31 decembrie (ora 18), **Bărbierul din Sevilla**, care își dau concursul Ștefăniță Lascu (Almaviva), Daniela Vlădescu (debut în Rosina), Em Iurascu (Figaro), Dirijor Lucia Anca.

DARURI PE CARE NI LE-AM FĂCUT PRIN MUNCA NOASTRĂ

Din impresionanta zestre de împliniri ale anului pe care-l încheiem, simbolicul pom al darurilor prezintă doar câteva. Astfel, zestre țării s-a îmbogățit cu noi și importante capacități de producție, cunoscute obiective energetice; bucurăstii au la îndemână cel de-al doilea tronson al Metroului. În 1986 s-a înregistrat cea mai mare recoltă de cereale din istoria țării. În același răstimp s-au construit încă 140 000 de apartamente. Un grandios palat pentru pionierii și soții patriei, precum și noi edificii de cultură și artă sporesc realizările, care atestă grija partidului pentru împlinirea cel mai armonioasă a omului. Dar bunul cel mai de preț pe care ni l-a oferit anul de care ne despărțim rămâne pacea pentru care președintele României, România au militat în mod energic cu consecvență, oferind, prin măsurile sancționate de un referendum național, un exemplu admirabil de acțiune concretă pentru liniștea planetei.

Să le sporim în anul care vine spre slava țării și bucuria tuturor

Flacăra, Redacția : București, Piața Științei 1, căsuța poștală 3 312, cod 71 341. Telefoane : 17 60 10, 17 60 20, intercom : Actualitatea politică : 25 66 ; Publiciști-comentatori : 14 53 ; Reportaj economie : 26 00 ; Știință : 21 28 ; Cultură-învățământ : 14 57 ; Probleme moral-cetățenești : 17 00 ; Sport : 25 66 ; Scrisori-audiențe : 25 42 ; Foto : 25 28 ; Secretariat de redacție : 21 23 ; Secretariat redactor șef : 20 02. Tiparul executat la Combinatul poligrafic „Casa Științei”. Cititorii din străinătate se pot abona prin „ROMPRESFILATELIA” - servorul export-import presă P.O. Box 12-201, telex 10 876, prsfir București, Calea Griviței nr. 64-66.

revistel: 3 lei